

KMETICA NA PORODNIŠKEM DOPUSTU?

stran 5

NASLOV

Leto XXXV.
Št. 8

Murska Sobota
24. februar 1983

CENA 10 DIN

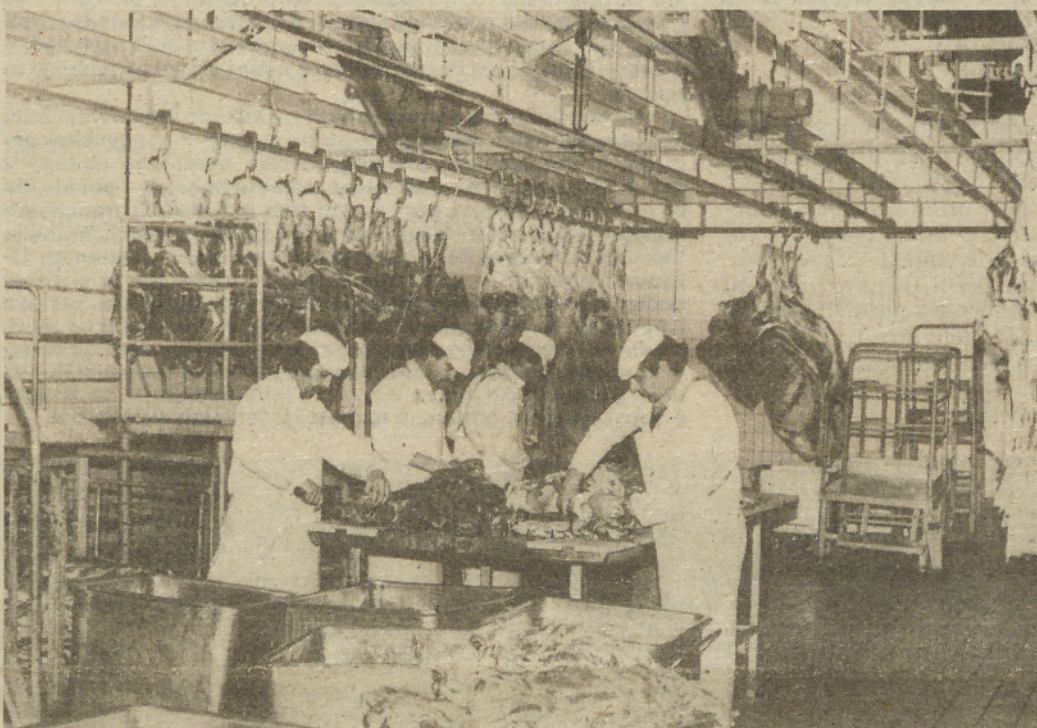
VESTNIK

Obveznosti znane, kaj pa pogoji?

Letos bomo v Pomurju povečali stavež krav za 1079 glav, govejih pitancev za 1090, plemenskih svinj za 574 in pitanih prašičev za 7616 glav. Tako je zapisano v Samoupravnem sporazumu o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih v tržni proizvodnji mleka in mesa v pomurski regiji. Sporazum, ki so ga sredi prejšnjega tedna v Murski Soboti podpisali predstavniki kmetijskih organizacij združenega dela, izvršnih svetov, zemljiških skupnosti in veterinarskega zavoda, pomeni konkretizacijo srednjoročnega razvojnega plana v letu 1983.

Na osnovi tako zastavljene nega plana bomo letos v Pomurju proizvedli 46,7 milijona litrov mleka, 2,2 milijona litrov mesa, poleg tega pa bo medsebojno delovalna industrija dokupila še 16.700 glav ali 5.544 ton mesa mladega pitane goveda. Tudi v prašičarstvu proizvodnja so naloge znane. Proizvedli bomo 192.994 prašičev oziroma 18.378 ton mesa v polovicah, dokupili pa bomo še 49.100 prašičev oz. 3.907 ton svinjskih polovic. Ob takšni proizvodnji bomo, poleg oskrbe domačega tržišča, izvozili 120 ton mlečnih izdelkov v vrednosti 326 tisoč dolarjev in 12.233 ton mesnih izdelkov in konzerv v vrednosti 7.968.000 dolarjev.

Za realizacijo zastavljenih ciljev je potrebno vse sile usmeriti v intenzifikacijo kmetijske proizvodnje. Tako je predvidena intenzifikacija krme na 6.953 hektarjih travnikov, uredili na bodo tudi 115 hektarjev pašnikov. Koruzo za silažo bodo zasejali na 5.027 hektarjih, koruzo za zrna na 15.159 hektarjih in razne krmne doseve na 2.285 hektarjih. V letu 1983 bodo v Pomurju meliorirali

V pomurskih mesnopredelovalnih obratih bomo letos predelali 14.689 ton mesa pitane goveda in 19.285 ton svinjskega mesa v polovicah. Poleg zagotavljanja oskrbe na domačem tržišču bomo izvozili 3.233 ton mesnih izdelkov in konzerv v vrednosti skoraj 8 milijonov dolarjev.

in komasirali 3.885 hektarjev kmetijskih zemljišč, za kar bo potrebnih 303 milijone dinarjev.

Pogoj za izpolnjevanje planskih obvez je zagotovitev investicijskih sredstev, kot kaže, pa se na tem področju še najbolj zatika. Za investicije v primarno kmetijsko proizvodnjo bodo letos v Pomurju potrebovali eno milijardo dinarjev, od tega samo za investicije v živinorejsko proizvodnjo 350 milijonov dinarjev. Zastavlja se zlasti vprašanje deleža bančnih sredstev, ki naj bi znašala 500 milijonov dinarjev, temeljna pomurska banka pa ima v ta namen na voljo le 30 milijonov dinarjev. Tudi v Sloveniji stanje ni dosti ugodnejše, saj je

za investicije v kmetijstvo predvidenih eno milijardo 400 milijonov dinarjev bančnih sredstev, zahtevki pa znašajo kar 4 milijarde dinarjev.

Res je, da pomeni omenjeni samoupravni sporazum korak naprej na področju živinorejske proizvodnje, še vedno pa pušča številna odprta vprašanja, z razrešitvijo katerih nikakor ne kaže odlašati. Tako, denimo, sporazum konkretizira le obveznosti proizvajalcev oz. podpisnikov, ne zagotavlja pa tudi pogojev za realizacijo zastavljenih nalog. Razlike v ceni živine še vedno niso odpravljene in v lendavski kmetijski zadruzi pravijo, če bo odziv živine na Hrvaško še naprej tako velik, podpisanih obvez

ne bodo mogli izpolniti. Tudi za Mesno industrijo samoupravni sporazum določa obveznosti, ki jih ima do pokrivanja prehranskih potreb v posameznih občinah, ne zagotavlja pa pokrivanja dispartit cen. Položaj še ni povsem jasn tudi na področju zagotavljanja deviz za uvoz reprovitov. Za uvoz 11.900 ton soje in 2.100 ton ribje moke mora pomursko kmetijstvo zbrati 5,3 milijona dolarjev, za uvoz ostalih mineralnih komponent pa še nadaljnjih 1,3 milijona dolarjev. Ta in še številna druga odprta vprašanja pa lahko resno ogrozijo realizacijo dogovorjenih obvez, zato z njihovim razreševanjem ne kaže odlašati.

Ludvik Kovač

SZDL poziva:

Budnica frontnim delom!

„Delovne programe imamo toliko razdelane in posamezne naloge toliko razjasnjene, da v frontni organizaciji vsebinska plat ne bi smela imeti vrzeli“. Tak bi znal biti najkrajši možen povzetek zdajšnjih naporov socialistične zveze v Pomurju, ki sicer že dalj časa poziva, da pri tako začetni „ofenzivi“ nobena od družbenopolitičnih organizacij nima kaj iskati v ozadju. Še mnogo bolj velja to za vse druge frontne dele in kajpada temeljne oblike in načine organiziranja delovnih ljudi in občanov.

Polaganje računov za lansko poslovno leto je priloženost, da se zdramijo občinski koordinacijski odbori za stabilizacijo. Ležerne delegate v pisih in poslih (posebnih izobraževalnih oziroma raziskovalnih skupnostih), verjetno pa še kje, velja čimprej prevetrili in po potrebi zamenjati, da bi slednji delegatski sistem tudi v silih polnokrvno zaživel. Pri razčiščevanju glade novega delovnega in obratovalnega časa in novelacije zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju prav tako ni, da bi držali križem roke.

Velik izziv in vnovično težko preizkušnjo pa za socialistično zvezo brez dvoma pomenijo priprave na spomladansko setev. Da presoja ni vržena tjavendan, priča ponedeljkova seja predsedstva pomurske frontne organizacije v Murski Soboti, kjer so člani največ grajali zaplete pri oskrbi z rezervnimi deli za kmetijsko mehanizacijo, gnojili in krmili, zadržano, skorajda pesimistično pa se opredelili do setve sladkorne pese, saj doslej sklenjene pogodbe s kmeti česa posebnega ne obetajo. Sveda navzodim ni šlo za to, da bi sejali vznemirjenja, še manj dvome v izid vsakoletne akcije, zato jih je predsednik Maks Roja dodobra seznanil z nedavnim sestankom vidnih kmetijskih strokovnjakov, gospodarstvenikov in politiko republike, Podravja in Pomurja v tovarni sladkorja v Ormožu. Tu so — povzeto po zapisniku — naglasili, da „obstaja ekonomski interes za pridelovanje te kulture“. Žal „na terenu ni dovoljni meri stekla akcija za mobilizacijo združenih kmetov in njihovo vključevanje v sklepanje pogodb za naročeno proizvodnjo“. Kaj je temu krivo? Predvsem so to: disparitete cen, dohodkovna nezanimivost, razdrobljenost zemljišč, težave pri zagotavljanju sredstev za izvedbo agromelioracij, neurejeni odnosi v združenih organizacijah do združenih kmetov in podobno. Prav slednje je spodbudilo razpravljalce, da mora pri vsem tem svoj del odgovornosti prevzeti sozd ABC Pomurka in da bi ob tem kazalo razmisliti o možnosti organiziranja konsignacijske trgovine. Bolj kot lani bodo morale zapreči sekcije za kmetijstvo po krajevnih skupnostih, sveti za kmetijstvo pri občinskih konferencah SZDL in še posebej pospeševalci.

„Ni tako redko, da se kmetje z vsemi štirimi branijo sprejeti določeno funkcijo v združenem svetu. Pravijo: saj itak ne moremo na nič vplivati.“ Kar precej članov predsedstva pomurskega medobčinskega sveta socialistične zveze je tako naglas razmišljalo, sicer pa je očitno prav kadrovska politika v zadnjem času eden trših orehov tega organa. Tokrat je bila denimo dobra ura potrebna, da so se zedinili zastran neprofesionalnih sodnikov združenega dela, novega vodstva SDK, nazadnje pa še glede delegatov oziroma članov izvršnega odbora medobčinske gospodarske zbornice in članov vseh štirih občinskih odborov. „Nič nimamo proti direktorjem, prav tako nismo pristojni, da sestavljamo ključ izbora delegatov, toda tudi letos je v teh delegatskih organih preveč direktorjev oziroma vodilnega in vodstvenega kadra. Zato naj zbornica premakne predvideno zasedanje skupščine in skupaj s sindikatom še enkrat preiščeta predlagane kandidate.“ Tako so nazadnje le sklenili in tudi potrdili kandidata za novega predsednika medobčinskega sveta SZDL Borisa Prejaca.

Branko ŽUNEČ

MURSKA SOBOTA

Most sodelovanja še bolj utrditi

Po daljšem premoru se je preteklo sredo naposled spet sestal svet za zunanje politična vprašanja in mednarodne odnose pri občinski konferenci SZDL Murska Sobota. Obravnaval je mednarodno sodelovanje soboške občine v lanskem letu in program sodelovanja za letos. Žal pa niti enega niti drugega niso mogli v celoti pregledati in oceniti, kajti nekatere organizacije in društva niso posredovala svojih poročil.

Vseeno pa so lahko ugotovili, da so se stiki najbolj razširili s sosednjo Ljudsko republiko Madžarsko. Tako rekoč vse, o čemer so se dogovorili v programu sodelovanja, so tudi uresničili. Kaže pa, da je navkljub temu dan še premajhen poudarek dejstvu, da na obeh straneh živijo pripadniki narodnosti — madžarske pri nas in slovenske v Porabju. Ta most povezovanja bi bilo treba še bolj utrditi, in to predvsem z namenom, da bi bili pripadniki narodnosti udeležni še pogostejši in kvalitetnejši obliki sodelovanja. Zdalj namreč še prevečkrat prevladuje folklorni značaj.

Glede stikov z našimi delavci, ki so na začasnem delu v Zvezni republiki Nemčiji (Ingolstadt), so ugotovili, da se leti uspešno razvijajo, podobno velja tudi za sodelovanje s sosednjo Avstrijo, le da bi bilo zelo koristno, če bi prišlo do načrtovanih stikov z avstrijskimi sindikati na Gradiškanskem in Štajerskem.

Člani sveta so nadalje ocenili,

da okrepi, ki smo jih sprejeli pri nas zastran potovanja v tujino, v ničemer niso zavrnili organiziranih oblik sodelovanja ob meji. Drugo so sveda privatni obiski in turistični izleti, ki smo jih pač začasno omejili zaradi gospodarskih razlogov. Izpostavili pa so problem potovanja na Madžarsko z maloobsejnimi prepustnicami zaradi obvezne menjave na madžarski strani, saj je leta večja, kot pa je našim državljanom dovoljena vsota iznosa dinarjev. Ta problem bi med drugim rešili z že lani sprejetim meddržavnim dogovorom (med Avstrijo in Jugoslavijo), po katerem naj bi bil dovoljen iznos dinarjev z maloobsejno prepustnico v višini 1.200,00 dinarjev namesto sedanjih 500,00. Toda potem se je nekje zataknilo. Zakaj in kako dolgo bo ta dogovor le na papirju, bo svet zastavil vprašanje po delegatski poti v republiški skupščini.

JOŽE GRAJ

ZATIKA SE PRI SLADKORNI PESI

Priprave na spomladansko setev so v polnem teku. Po bezsedah predstavnikov republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je oskrba z reprodukcijskim materialom zagotovljena, saj bo za setev, pa tudi za spomladansko dognanjevanje, na voljo dovolj umetnih gnojil, ob pravočasnem naročilu pa ne bi smelo primanjkovati tudi kvalitetnega semenkega materiala.

Medtem ko pri setvi koruze in jarih žit ne bo težav, pa se nekoliko zatika pri sladkorni pesi. Čeprav so priprave na setev sladkorne pese stekle že v lanskem avgustu, podatki vsem brez zastojev. Pozadnjih podatkih bo družbeni sektor posejal s peso 3.268 hektarjev manj, kar je 130 hektarjev manj, kot so prvotno načrtovali, v zasebnem sektorju pa bodo letos pridelovali peso na 2.550 hektarjih ali na 150 hektarjih manj, kot so planirali.

To so obveze, ki so jih zadružne organizacije in družbeni sektor prevzele s samoupravnim sporazumom, če pa obveze primerjamo s sklenjenimi pogodbami, je položaj nekoliko zaskrbljujoč. Medtem ko bo družbeni sektor svoje obveze izpolnil, bo potrebno še veliko narediti v zasebnem sektorju. Do srede februarja so bile sklenjene pogodbe le za polovico predvidenih površin, v nekaterih zadružnih organizacijah pa niso pokazali nobene zavzetosti za akcijo. Tako so na

primer v Kmetijski zadruzi Slovenska Bistrica do srede februarja sklenili pogodbe le za 10 odstotkov planiranih površin, v Kmetijski zadruzi Lovrenc za 10,5 odstotka in v TOK Ljutomerčan le za 17 odstotkov planiranih površin. Vsekakor gre v teh primerih za subjektivne okoliščine in bo potrebno proti nekaterim predstavnikom zadružnih organizacij ostreje ukrepati. Nevzdržno je namreč, da lahko ponekod plane celo presežanje, druge pa se do izpolnjevanja nalog obnašajo tako neodgovorno.

Do začetka setve je ostalo še nekaj časa, zato je treba v teh dneh vse sile usmeriti v doseg zastavljenih ciljev. Poleg pospeševalne službe se morajo v akcijo aktivno vključiti tudi

izvršni sveti, družbenopolitične organizacije in vsi, ki lahko prispevajo k njenemu uspehu. Izkušnje zadnjih let namreč potrjujejo, da je sladkorna pesa donosna poljščina in zato ni razlogov, da je ne bi vključili v njivski kolobar.

L. Kovač.

KDO JE KDO
V „ZELENI“
KNJIGI?

stran 4

Italijanski zunanji minister Emilio Colombo in zvezni sekretar za zunanje zadeve Lazar Mojsov ob srečanju. Lazarja Mojsova je sprejel tudi predsednik italijanske republike Sandro Pertini.

Osip v vrstah PZDP

Poljska združena delavska partija je od julija 1980 izgubila 800 tisoč članov. Tako velikemu osipu v partijskih vrstah so botrovali številni razlogi, navaja Tanjug. Kot uradno zatrjujejo, je med nekdanjimi člani partije veliko takih, ki so jo zapustili, ker niso »zdržali psihološkega pritiska, kakršnemu so bili izpostavljeni«. Menijo, da je kljub tolišemu številu ljudi, ki so vrnili partijske knjižice ali ki so jih izključili, PZDP še vedno množična partija, saj šteje 2.348.000 članov. Partija si poskuša opomoči in okrepiti po šoku, ki ga je doživela avgusta 1980. Tistikrat se je znašla »pod navzkrižnim ognjem od zunaj in znotraj«.

Leta 1980 se je začelo notranje razslojevanje in prvi večji izstopi iz partije. Z uvedbo vojnega stanja se je osip v partijskih vrstah nadaljeval in od 13. decembra

1981 do konca januarja 1982 je izstopilo 68.000 članov, februarja 60.000, marca 48.000, aprila 27.000, maja in junija po 22.000, julija 12.000 in avgusta 9.000. CK PZDP, ki je objavil te podatke, ne navaja, koliko članov iz partije je izstopilo prostovoljno, koliko pa so jih izključili. Proces čistke v partiji še ni prenehal in se bo nadaljeval, tako kot bodo še naprej razpuščali razne organizacije in klube, ki so nastali v času razslojevanja partije.

Ocenjujejo, da ti klubi »razsipavajo partijske sile« in da niso potrebne nikakršne »stranske partijske strukture«, saj bi to oviralo krepitev Poljske združene delavske partije. V zapletenih gospodarskih in političnih razmerah se poskuša partija preporoditi in si dobiti zaupanje, predvsem pri delavskem razredu. Na to opozarjajo tudi na

vojvodskih konferencah, ki se bodo končale do konca meseca. O gibanjih v partiji kot tudi o ugotovitvah, kaj je povzročilo krizo, bodo govorili na prihodnjem 12. plenumu CK PZDP. Razpravljali bodo o življenju v partiji in članom CK bodo predložili idejno-politično deklaracijo »za kaj se bojujemo, za kaj si prizadevamo«.

V Libanonu umik prve dni marca?

Kot poroča AP, ki se sklicuje na zanesljive vire v libanonski vladi, naj bi bil že dosežen začasni porazum o prvi fazi umika tujih čet iz Libanona. Umik naj bi se začel prve dni marca. Vladni viri navajajo, da je Izrael svoje soglasje glede tega začasnega načrta za umik že izrekel posebnemu odposlancu ameriškega predsednika Philipu Habibu, soglasje pa je izrekel tudi libanonski predsednik

Džemajel pod pogojem, da mora biti ta prvi umik uvod v popoln umik vseh tujih čet iz Libanona. Ameriški odposlanec naj bi prihodnji teden odpotoval v Sirijo, kjer naj bi dobil še sirjsko soglasje.

Ameriški državni sekretar Shultz pa je izjavil, da »na Bližnjem vzhodu ne bo miru vse do tlej, dokler ne bodo priznane zakonite pravice Palestincev«.

PROTI SEŠTEVANJU EVRORAKET

Čeprav se je francoski zunanji minister Claude Cheysson zelo trudil in zatrjeval, da Francija ni integralni del NATO, je na koncu tiskovne konference v Moskvi gladko priznal, da svojih sovjetskih sobesednikov o tem ni mogel prepričati. Claude Cheysson je poudaril, da je imel z Andrejem Gromikom zelo pomembne in koristne pogovore, srečal pa se je tudi s sovjetskim voditeljem Jurijem Andropovom.

Francoski zunanji minister ni skrival, da se na številnih področjih sovjetsko-francoska stališča razlikujejo in da je to svojim gostiteljem naravnost povedal. V pogovorih z Gromikom sta se dotaknila vseh mednarodnih problemov, pri čemer je Cheysson menda posebej poudaril, da je francoska vlada »proti vsem vojaškim intervencijam in tudi proti vsem oblikam vojaške oblasti«. Slednje naj bi se predvsem nanašalo na Afganistan in Poljsko.

Na konferenci je vse presenetilo, s kakšno ihto je francoski gost zagovarjal stališča svoje vlade v zvezi z ženevskimi pogajanjimi o zmanjšanju raketnega orožja srednjega dosega v Evropi. Poudaril je, da v nobenem primeru ne pride v poštev, da bi se lahko v Ženevi pogovarjali tudi o tovrstnih francoskih raketah, kot to zahteva Sovjetska zveza, ker je menda Francija »neodvisna država in je njen jedrski potencial namenjen izključno obrambi francoskega ozemlja«. Cheysson je posebej opozoril, da se v Ženevi pogajata Amerika in Sovjetska zveza o ameriškem in sovjetskem orožju in da pri tem nihče ne more preštevati francoskega orožja. Šel je celo tako daleč, da verjame v sovjetske želje po miru, vendar pa je bilo z raketami SS-20, ki jih je Sovjetska zveza v zadnjih letih inštalirala na svojem evropskem delu, porušeno ravnotežje jedrskih sil v Evropi.

Kiprianu znova predsednik Cipra

Spiroza Kiprianu je so spet izvolil za ciprskega predsednika. V Nikoziji so uradno sporočili, da je na volitvah dobil 86,5 odstotka, njegovega nekdanjega voditelja desničarskega demokratskega združenja Klerides in predsednik socialistične stranke EDEK Lisarides, pa 33,8 oziroma 9,5 odstotka. Predsednik Kiprianu je izjavil, da bo na notranjem področju poskušal uresničiti popolno nacionalno enotnost in je v tej zvezi napovedal

ponoven sklic nacionalnega sveta, v katerem bodo predsedniki vseh političnih strank, vključno njegova volilna nasprotnika Klerides in Lisarides.

Kot najpomembnejšo zunanjepolitično nalogo pa je navedel svojo pot v Delhi, na sedmih vrh neuvrčenih, kjer bo zaprosil za polno podporo gibanja pri reševanju ciprskega problema.

globus

NEW YORK — Generalni sekretar Združenih narodov Perez de Cuellar, ki je bil pred kratkim na daljši turneji po afriških državah, se bo udeležil vrhunskega srečanja neuvrčenih držav, ki bo v Delhiju od 7. do 11. marca. Pred odhodom v glavno mesto Indije bo generalni sekretar ZN uradno obiskal Kuvajt.

MOSKVA — Tu so potekali razgovori med voditeljem sovjetske in francoske diplomacije Andrejem Gromikom in Claudeom Cheyssonom. To je prvi sestanek predstavnikov dveh držav na tej ravni, potem ko so se njuni odnosi pred tremi leti poslabšali zaradi vdora sovjetskih čet v Alžiristan.

BUDIMPEŠTA — Pri sekretar CK Madžarske socialistične delavske partije Janosi Kadar se je pogovarjal s sovjetskim maršalom Viktorjem Kulikovom, poveljnikom obroženih sil Varšavske pogodbe. Visoki gost iz Sovjetske zveze je bil na uradnem obisku v Madžarskem.

NAIROBI — Voditelji 12 afriških držav, ki sestavljajo poseben odbor za stike Organizacije afriške enotnosti, so zbrali v kenijski prestolnici, da bi rešili nastalo krizo v afriških vrstah. Dogovorili so se za kompromisno rešitev, ki bo omogočila sklic 19. afriškega vrha. Oblikovali so tudi enotno afriško stališče za bližnji konferenco neuvrčenih vrh.

TRIPOLI — Član predsedstva SFRJ Cvijetin Mijatović se je na čelu jugoslovanske delegacije mudil na uradnem obisku v Libiji. Obisk je pripomogel, da se večji krepitvi in izboljšani sodelovanju prijateljskih odnosov dveh neuvrčenih držav, katerih voditelji se bodo kratkem sešli v Indiji.

RIM — Na povabilo italijanskega zunanjega ministra Emila Colomba je bil na uradnem obisku v Italiji zvezni sekretar za zunanje zadeve Lazar Mojsov. V ospredju razgovorov so bili izmenljivi mnjeni o mednarodnem položaju in dvostransko sodelovanju.

V žarišču dogodkov

Je strah od pocenitve nafte upravičen?

Že dalj časa se po svetu govori in piše, da je Organizacija držav izvoznic nafte (OPEC) v globoki krizi in da ji preti razpad. O problemih, v katerih se je znašel OPEC, so doslej že večkrat razpravljali na raznih nivojih, vendar niso mogli priti do dovolj oprijemljive rešitve.

Velikokrat pa so se pojavile v javnosti tudi spekulacije o tem, ali bo Organizacija držav izvoznic nafte dejansko znižala cene surove nafte ali pa ne. Prav v sedanjem obdobju smo namreč mnogo bliže takšni odločitvi kot kdajkoli prej. To potrjuje tudi sestanek ministrov za nafto držav članic OPEC, ki so se ob koncu minulega meseca sestali na razgovorih v Ženevi. Vendar pa je dokončni dogovor še vedno izostal, kajti dogovoriti so se uspeli le o tem, da bo njihova skupna proizvodnja surove nafte okrog 17,5 milijona sodčkov dnevno. Vedeti pa je treba, da je v tem času trenutno povpraševanje za nafto držav članic OPEC ocenjeno na 16 milijonov sodčkov dnevno.

Pri tem pa se niso mogli sporazumeti niti o sami ceni nafte. Saudska Arabija oziroma njen minister za nafto Ahmed Zaki Yamani namreč zahteva, da države, ki imajo kvalitetnejšo nafto, kot so Nigerija in Libija, povišajo uradno ceno za štiri

dolarje pri sodčku, oziroma da se Saudski Arabiji dovoli uradno znižanje cene za štiri dolarje pri sodčku. Niti Libija niti Nigerija, ki so bile z omenjenim predlogom na določen način izzvale, niso o njem hotele ničesar slišati. Nigerija je načrtovala svoj proračun pri pridobivanju približno 1,3 milijona sodčkov dnevno (po 34 dolarjev za sodček), trenutno pa pridobiva okrog 900 tisoč sodčkov.

Strokovnjaki za področje nafte trdijo, da si pocenitve nafte ne želi nihče; ne OPEC ne industrijske države Zahoda. Vzrokov za kaj takega je po njihovem mnenju na pretek. Eden od najpomembnejših je prav gotovo v tem, da bi se nekatere države—izvoznice nafte lahko zelo nevarno približale demaršemu gospodarskemu polomu. V te države najpogosteje uvrščajo Nigerijo in Venezuelo iz vrst OPEC, kakor tudi prezadolženo Mehiko, kot eno najmočnejših izvoznic nafte na svetu. Kaj bi bankrot pomenil

na mednarodnem finančnem tržišču, je v tem trenutku še težko predvideti, čeprav bi zagotovo prinesel črne dneve nekaterim zelo znanim bankam.

Mišljenja so, da bi padec cene nafte razvrednotil ves doslej vložen kapital v raziskovanja novih izvirov energije, kakor tudi vsa vložena sredstva v energijo. Finančna zmožnost držav članic OPEC bi na ta način enostavno splahnela, kar bi sila neugodno vplivalo na oskrbljenost mednarodnega finančnega tržišča z likvidnostnimi sredstvi. Pocenitev nafte bi potemtakem, razmišljajo strokovnjaki še dalje, povzročila zelo neugoden udarec tudi avtomobilski industriji, ki v nekaj zadnjih letih vlaga v tehnologijo in proizvodnjo majhnih in varčnih avtomobilov.

Dejstvo je, da je bila cena nafte kar precej časa dokaj nizka, na kar so se v svetu že navadili. O tem dovolj zgovorno priča tudi tehnologija, ki doslej ni namenjala kaj dosti pozornosti vprašanju, koliko energije se v bistvu vsakodnevno troši. Pa vendarle je celo dvanajstkratna podražitev v osmih letih (1973—1981) dala še kako misliti ne le strokovnjakom za področje nafte. Omenjena podražitev je v dobršni

meri prispevala tudi k današnji krizi, kjer so največji davek plačale ravno tiste države, ki nimajo lastne nafte.

Zgovoren je podatek, po katerem so Združene države Amerike leta 1973 kupovale sodček nafte, za 14 kilogramov pšenice, danes pa jih stane kar okrog 270 kilogramov. Če želi v sedanjem obdobju, denimo, Čile kupiti nafto, mora izvoziti — reči in piši — kar 20 kilogramov bakra, medtem ko je bil pred desetimi leti ta odnos: za sodček nafte kilogram bakra.

Po drugi strani pa je veliko razvitih in nerazvitih držav, kakor tudi tistih v razvoju, katerim bi zmanjšanje cene nafte prineslo še kako potrebno olajšavo v ozki finančni bilanci. Med tistimi, ki bi z veseljem pričakali takšno novico, so vsekakor v največji meri t. im. države tretjega sveta, ker bi to pomenilo v bistvu spodbudo za potrebnjo surovino, ki jih te države izvažajo. Govoriti o poslabšanju likvidnosti finančnega tržišča v primeru, če bi prišlo dejansko do pocenitve nafte, ni več trden argument, ker je OPEC-ov višek nafte v dobršni meri izginil. Spocenitvijo nafte pa bi se zmanjšale tudi potrebe po kapitalu v vseh tistih dr-

žavah, ki zdaj kupujejo nafto.

Ne gre pa prezreti še drugih posledic, ki bi jih prinesla s sabo pocenitev nafte v svetovnih razmerah. Nižja cena nafte bi namreč prinesla olajšanje vsem področjem transporta, še posebej pa zračnemu, ki v svetovnih razmerah, kot je znano, posluje na robu rentabilnosti. Prav takšna ugotovitev velja tudi za pomorski promet, ki je trenutno v dokajšnji krizi. Kmetijstvo, ki uporablja nafto kot pogonsko gorivo za številno mehanizacijo, v sušilnicah in za proizvodnjo umetnih gnojil ter za transport proizvodov do potrošnikov, bi imelo ob znižanju cene nafte večstranske koristi. Na področju turizma in gostinstva pa bi lahko pričakovali preporod. Naj navedemo še nekaj zgovornih primerov: Brazilija, ki v tem trenutku dolguje več kot 80 milijard dolarjev, bi s pocenitvijo nafte na 25 dolarjev za sodček zmanjšala odliv deviz za 2,5 milijarde letno.

Seveda je trenutno še težko reči, kolikšno korist bi prinesla pocenitev nafte in na katere vse industrijske panoge bi takšna sprememba zares ugodno vplivala. Bojazn, da se bodo potro-

šniki vseh vrst energije takšnem primeru obnašali drugače in da ne bodo več varčevali, se ne more opravičiti. To se tako rekoč, če pride do takšnega stanja, v vsaki državi lahko rešuje pomočjo davčne politike.

Vsekakor pa je treba povsod že sedaj razmišljati, kako bi v mnogem drago nafto, zlasti za tiste države, ki jo morajo uvažati, nadomestili z drugimi energetskimi viri. Dejstvo je, da ne moremo pričakovati nafte v nemernih količinah. Dolgoročni plani proizvodnje in porabe energije po svetu pa tudi vse bolj obetajo manjšo odvisnost od nafte, ampak stopajo v ospredje še vedno ne dovolj izkoriščene zaloge premoga, pogonske moči rek in voda, jedrske energije itn.

Če se bodo v praksi naposledi dosledno izpolnjevale zamišljene načrtovalcev in raziskovalcev bogastve naše zemlje, lahko pričakujemo konkurenčne rezultate šele čez nekaj časa. Vsi se dobro zavedajo, da bo vrnitev k omenjenim vrstam energije, pa čeprav ne bo lahko, neizhodna. To pa dejansko pomeni, da bi v mnogih državah sveta lahko v prihodnje premagali odvisnost od uvožene energije.

Napoved za odpravo depozita

OGLEDALO TEDNA

OGLEDALO TEDNA

Pričakovanja v zvezi s spremembo uredbe o depozitu niso prinesla presenečenja kakor tudi ne razočaranja. Morda izjemoma le v turističnih agencijah. Zvezni izvršni svet se je očitno odločil za ublažitev določil prejšnje uredbe le na nekaterih najbolj izpostavljenih področjih. Se pomembnejše pa se zdi, kar prav tako ni povsem nepričakovano, da je nedvoumno najavil konec tega nepopularnega ukrepa: depozit se bo namreč uporabljati najdlje še do konca letošnjega leta. Pričakovalo se je, da bo zvezni izvršni svet v skladu z mišljenjem Ustavnega sodišča Jugoslavije dopolnil uredbo s časom

trajanja, zdaj pa je jasno dal na znanje, da bo odpravil depozit.

Po mnenju zveznega izvršnega sveta v trenutni situaciji še niso odpravljene vse okoliščine in razlogi, zaradi katerih je omenjena uredba o depozitu sprejeta. Ob tem se zastavlja vprašanje, ali je lahko zvezni izvršni svet prepričan, da bodo okoliščine in razlogi prenehali do konca leta? Na kateri način bi se to lahko doseglo?

Eden od njih je gotovo ta, da se na domačem tržišču najde dovolj tistega blaga — ustrezne kvalitete in cene, zaradi katerega so naši ljudje množično potovali ali bi znova potovali v tujino. Nevzdržno je, da ljudje potujejo tudi po več sto kilo-

metrov, da lahko v tujini kupijo kavo ali detergent, zato je treba urediti založnost na domačem tržišču. Če bo vse to možno uresničiti do konca letošnjega leta, pa je nedvomno težko napovedovati.

Pri tem pa je potrebno upoštevati še drugi vidik, ki prispeva k ohranjanju uredbe o depozitu. Gre za kupno moč prebivalstva. Vsekakor bi bilo napačno, če bi rekli, da je povišanje stanarine, podražitev bencina, elektrike, mesa in podobnega usmerjeno k temu, da se zmanjšajo apetiti za velikimi potovanji po svetu. Dejstvo pa je, da je dvig teh in ostalih stroškov v mnogočem zmanjšal število potovanj v tujino.

Pomurski borci v središču dogajanja

Sodelovanje pomurske borčevske organizacije z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami na regijskem nivoju je bilo zelo ugodno, saj ni minil noben pomembnejši družbenopolitični dogovor v pokrajini ob Muri brez navzočnosti borcev. Predvsem je izraženo zadovoljstvo glede uspešnega sodelovanja, ki je potekalo v okviru frontne organizacije SZDL, kakor tudi medobčinskih svetov zveze komunistov in zveze socialistične mladine ter gospodarske zbornice za Pomurje. Ta spodbudna ugotovitev izhaja tako iz uvodnega poročila predsednika medobčinskega sveta Zveze združenj borcev NOV za Pomurje Milana Balantića kot razpravljalcev na seji MS ZZB NOV v Murski Soboti.

Vse to omogoča borcem aktivno vključevanje v obravnavanje aktualne problematike, kar priča o dobro zastavljenih aktivnostih na tem področju. Je med drugim poudaril Štefan Šabjan, predsednik OO ZZB NOV Murska Soba. Pridružila se mu je med drugim tudi Milena Pirher iz Ljutomera, ki je dejala, da so člani ZZB v središču dogajanja svojega okolja, kar je pripomoglo, da so tudi borci na terenu dobro informirani, kar skušajo čimbolj prenašati med ljudi. Zato bi v prihodnje kazalo nadaljevati s takšno angažiranostjo pomurskih borcev, ki podpirajo programsko izhodišča MS SZDL za Pomurje, kjer čaka precej nalog tudi borčevsko organizacija.

Zatem so se seznanili z obratnim načrtom koordinacijskega odbora ZZB NOV za Pomurje in soglašali z obveznostmi, zlasti še z materialnega področja, ki jih je treba uresničiti v vseh štirih občinah. Tam morajo do konca letošnjega marca opraviti krajevne skupščine ZB, občinske borčevske skupščine pa najkasneje do konca aprila, saj bo že junija skupščina republiškega odbora ZZB NOV Slovenije. Kot kaže, so najdlje prišli v murskosoboški občini.

kjer bosta v kratkem že skupščini v Petrovcih in Bodoncih. Vsem krajevnim organizacijam ZZB pa so posredovali tudi navodila glede akcijske usmeritve borčevske organizacije v prihodnje.

Člani pomurske borčevske organizacije pa so spregovorili še o nekaterih kadrovskih zadevah. Soglasno so podprli kandidature Borisa Prejaca za predsednika MS SZDL za Pomurje, dali soglasje za imenovanje Borisa Goljevška za direktorja podružnice SDK v Murski Soboti in za po-

močnika direktorja Emerika Hanca, medtem ko bi naj Henrik Mežan postal član komisije za SLO in DS pri medobčinskem svetu SZDL. Po statutarnih določilih pa se bo po letošnjem aprilu sedež AS ZZB NOV za Pomurje prenesel iz Lendave v Ljutomer. Po opravljenih občinskih skupščinah pa bodo tudi končali kadrovski postopek za imenovanje Milene Pirher za nove predsednice pomurske borčevske organizacije.

Milan Jerše

POMURJE

Kadrovskim vprašanjem večjo težo.

Pri uresničevanju družbenega dogovora o kadrovski politiki v Pomurju lahko vsekakor govorimo o nekaterih pozitivnih premikih, kar se je zlasti pokazalo pri evidentiranju za minule skupščinske volitve, vendar pa so marsikje še premalo dosledni pri obravnavanju teh vprašanj — so med drugim ugotovili na regijskem posvetu v Murski Soboti, ki ga je na pobudo RK SZDL, pretekli torek sklical Pomurski medobčinski svet SZDL; posveta se je udeležil tudi sekretar republiške konference SZDL in predsednik odbora za koordinacijska vprašanja Miloš Prosenec.

Tako v ljutomerski in radgonski občini še niso uskladili občinskega družbenega dogovora o kadrovski politiki z republiškim dogovorom, kar so v soboški in lendavski občini sicer opravili, toda vprašljivo je, ali so tudi v združenem delu vnesli oziroma uskladili določila družbenega dogovora o kadrovski politiki v svoje samoupravne akte. To bi bilo vsekakor koristno preveriti. Morda še bolj pomembno vprašanje pa je, kako je z ustanavljanjem kadrovskih služb v organizacijah združenega dela? Podatki kažejo, da so jih oblikovali le v nekaterih večjih delovnih organizacijah, sicer pa je to pomembno področje dela — kadrovske načrtovanje — prepričano posameznim referentom in drugim službam.

V zahtevnih gospodarskih in družbenopolitičnih razmerah je kadrovska politika še posebej pomembna. Zelo temeljito se je treba pogovoriti o kadrovskih rešitvah, kajti ni vseeno, s kakšnimi potenciali lahko računamo, ki bi bili sposobni uspešno uresničevati zahtevne naloge na vseh področjih našega razvoja, je med drugim poudaril tovariš Prosenec.

Pa še o aktivnostih koordinacijskih odborov za kadrovska vprašanja pri občinskih konferencah socialistične zveze je tekla beseda. Veliko dela imajo po navadi ti odhori, saj hočeš nočeš morajo dajati mnenja o posameznih evidentiranih kandidatih za vodilne funkcije in tudi sami iskati določene kadrovske rešitve. Zelo koristno pa bi bilo, če bi imeli pregled nad uresničevanjem kadrovske politike v občini nasploh. Tako daleč pa žal še niso prišli.

J. Graj

Samokritičnost ZK do lastnih slabosti

V preteklem obdobju, zlasti pa še po partijskih kongresih, je bilo v murskosoboški občini zaznati večje število sestankov osnovnih organizacij zveze komunistov. To je še posebej spodbudilo večtedensko razpravljanje o gradivu iz Komunistične priprave na bližnji 6. sejo CK ZKS, ki je pripomoglo do vrste ugotovitev in pripomb. Take samokritičnosti pri obravnavanju razmer v občini med murskosoboškimi komunisti že dolgo ni bilo. To so med drugim povedali na razširjeni seji predsedstva občinskega komiteja ZKS skupaj s komisijo za organiziranost, razvoj in kadrovska vprašanja v Murski Soboti. Na seji je bil govor o poročilu o izvedbi razprav v OO ZKS glede aktualnih vprašanj in nalog pri utrjevanju idejne in akcijske usposobljenosti ter organiziranosti ZK v murskosoboški občini.

Samokritičnost se kaže predvsem v tem, da večina osnovnih organizacij ZK ocenjuje, da še vedno delajo preveč forumsko, kar onemogoča, da bi v praksi hitreje odpravljali nekatere pomanjkljivosti pri svojem delu. Komunisti ocenjujejo, da je premalo konkretnih obveznosti in nalog, dogovorov in analiziranja opravljenega. Ob povečanem številu sestankov pa zlasti pogrešajo uveljavljanje drugih oblik dela komunistov, predvsem zbor, problemske

konference itd. Tudi glede idejnopolitičnega usposabljanja ne morejo biti zadovoljni, saj je, denimo, obvezni program izpolnilo le okrog 70 odstotkov OO ZKS. Dokajšnjo zaskrbljenost pa je bila izražena glede kadrovske rasti ZK, saj število novospreglatih komunistov iz leta v leto upada. Podobno velja za sprejemanje kmetov v ZK, saj se število že nekaj časa sploh ne spreminja.

Znatno več pa je bilo narejenega pri večji mobilizacijski

sposobnosti in aktivnosti OO ZKS na področju gospodarstva, zlasti pa so v minulem enoletnem obdobju poživili delo komunistov v krajevnih skupnostih, so ugotovili v razpravi. Pri tem so zelo ugodno ocenili tudi posvete s sekretarji OO ZKS, ki potekajo skoraj vsaka dva meseca v treh skupinah, in sicer posebej za področja gospodarstva, negospodarstva in krajevnih skupnosti. Ni pa manjkalo kritičnih pripomb na račun nekaterih pasivnih osnovnih organizacij ZK, kjer jim manjka lastnih spodbud in ukrepov brez navodil, ki bi prihajala od drugod. V teh okoliščinah pa bodo komunisti morali pokazati znatno večjo angažiranost za kritično odpravo slabosti, kar bo nedvomno prispevalo k nadaljnji krepitvi idejne in akcijske usposobljenosti ter organiziranosti zveze komunistov v murskosoboški občini.

Milan Jerše

Krediti brez motiva

Kreditni pogoji gotovo ne bodo spremenili obnašanja naših državljanov, ki so v preteklih letih skoraj vse proizvode kupovali, predvsem za široko potrošnjo, pod gestom »vzemi danes, plačaj jutri«.

Nakupovanje na kredit pa sedaj ni več tako zanimivo, ker so znatno povečane obresti in plog za kredite.

Po raziskovanjih znašajo mesečne obveznosti prebivalstva okrog 8,5 milijarde dinarjev, kar pomeni, da v povprečju odplačevanje kreditov v mnogočem bremeni naše prebivalstvo v vrednosti desetine osebnega dohodka.

Podatki prav tako dokazujejo, da so največje kreditne obveznosti imela gospodinjstva, v katerih so zaposleni dva ali več članov družine, medtem ko imajo skorajda niso izkoriščali možnosti za pridobitev kredita. Kmetijska gospodinjstva so imela namreč kar trikrat manj kreditov kot pa mestna. Po drugi strani pa so glede na dohodek mnoga gospodinjstva danes preobremenjena s krediti, upoštevajoč pri tem porast življenjskih stroškov in gibanje osebnih dohodkov.

Rekli bi lahko, da so spodbudni motivi za dvig kreditov ob visoki inflaciji, kar se sedaj kaže tudi v novih bančnih kreditnih pogojih, resno ogrozili žiljenski standard tudi tistih državljanov, ki imajo navzlic solidnim dohodkom ogromno mesečno odplačevanje kreditov.

Doslej je vrnjen le neznatni del kreditnih obveznosti državljanov, pri čemer je treba upoštevati, da ima skorajda vsako drugo gospodinjstvo kreditne obveznosti iz preteklih let.

Vsemogočna papirokracija

Sredi februarja se je začelo srečanje samoupravljalcev Rdeči prapor v Kragujevcu, kjer so razpravljali o odgovornosti posameznikov in o kolektivni odgovornosti, saj je neodgovornost postala že pravilo obnašanja. O tem sem mislil pisati v tem pismu iz Beograda, kajti za razpravljanje je bilo pripravljenih 140 sporočil iz organizacij po vsej državi in zdi se mi, da so to zopet monolog o isti temi na različne načine, brez dialogov in polemik, ki so za obravnavanje takšne holecni v naši družbi sila potrebni.

Ker pa je bila v petek pred tem ponedeljkovim srečanjem v Kragujevcu na beograjski televiziji razprava o papirokraciji kot vsemogočni sili naše vsakdanjosti, sem se lotil te teme. Moč papirokracije namreč pojasnjuje nemoč samoupravljalcev in na svoj način odkriva vzroke neodgovornosti v vsakdanjem delovanju tako posameznikov kot kolektivov. Papirokracija delovanje namreč v naši družbi razmnožuje administracijo do take razsežnosti, da na primer v zavodih »Crvena zastava« v Kragujevcu kar naprej zidajo upravna poslopja, ker je tamkajšnja administracija že narasla na 36 odstotkov vseh zaposlenih. Nekateri člani porote v televizijskem sojenju papirokraciji pa so javno izrekli mnenje, da sega število administrativcev že tudi do polovice vseh zaposlenih, zlasti če računamo tudi tiste administratorje, ki jih uradna statistika ne beleži, to pa so žal mnogokrat najboljše delavci, ki so izvoljeni za predsednike delavskih in drugih svetov in se potemtakem že več ukvarjajo s papirji kot pa s proizvodnjo. Organi samoupravljanja se namreč sestajajo vse pogostje, vključno z zbori delavcev, da sklepajo o spremembah in dopolnitvah samoupravnih aktov po sili zakonov, ki vedno znova prihajajo v življenje in jih je pač treba vpeljati v samoupravni normativizem.

PISMO IZ BEOGRADA

Številke o naraščanju administracij vseh vrst govorijo o tem, da utegne administriranje pojesti vse dohodke, ki jih ustvarjajo v proizvodnih dvoranah delavci, ki največkrat ne vedo, za kaj glasujejo, kadar je govor o spremembah in dopolnitvah samoupravnih aktov. Slišijo se pomembni predlogi, naj bi administracija le obveščala delavce o teh neizbežnih spremembah v samoupravnih aktih, da bi jim ostalo dovolj energije in časa za razpravljanje o bistvenih vprašanjih gospodarjenja in njihovega življenja in dela.

Na vprašanje ali bi papirokracija lahko zmanjšali, so ljudje iz zakonodajnih krogov pa tudi televizijske porote odgovorili, da je povsem razumno zmanjšanje papirokracije, ker je v državnih predpisih in podružbljenih predpisih, ki da so družbeni dogovori, vse preveč na drobno predpisano in je od tod veliko prepisovanja brez možnosti odločanja o tem. Tako se pravzaprav množijo administracija po kar že geometrijski progresiji, ker vsak novi administrator v federaciji terja vsaj enega novega administratorja v republiških in pokrajinskih administracijah in v mestnih, občinskih in krajevnih skupnostih in tozd. Če vsak tak novi administrativec, uradnik ali uradniček ne more opravičiti svojega obstoja z delom, ki ga ima, si pač izmišlja še nova in nova dela z izdajanjem formaljev in formularjev, ki naj jih izpolnjujejo tisti spodaj za one zgoraj.

Kakorkoli pač je — sociologi pravijo, da se administracija deli na koristne izvrševalce samoupravnih dogovorjenih nalog in na klasično upravo, ki ima vlogo oblasti, da pa je vsakršna uprava v obliki administracije realna moč nad ljudmi — je nedvomno, da se delavci kot posamezniki in kolektivi počutijo zelo nemočne v mreži administrativnih poslov, ki jim jemljejo več kot njihovo samoupravno odločanje o lastnih pobudah in lastnih poteh razvoja. V nemoči, da bi probleme vsakdanjega gospodarjenja hitro in učinkovito reševali, se zatekajo k potegavščinam, izigravanju vsemočne toge in počasne papirokracije, delajo namerne prekrške, če ne gre drugače, in se sploh na vse načine neodgovorno obnašajo s stališča birokracije, vendar sila odgovorno s stališča lastnega obstanka in razvoja.

Za krepitev odgovornosti je torej potrebno poenostavljanje samoupravljanja z vztrajnim zmanjševanjem števila posrednikov.

Viktor Sirec

Vključiti več deklet

V Murski Soboti je bilo poročanje o dosežanjih v ugotovitvah in usposabljanju mladincev in mladih prostovoljcev v teritorialno obrambo, ki se ga pripravila pokrajinski štab teritorialne obrambe in medobčinski svet ZSMS za Pomurje. Ugotovili so, da so v zadnjih letih na tem področju dosegli pomembne uspehe v vseh štirih pomurskih občinah, hkrati pa tudi opozorili na nekatera pomanjkljivosti.

Tako so menili, da so se programi usposabljanja mladincev in mladih prostovoljcev teritorialne obrambe vsebinsko pogostokrat približevali pouku obrambne vzgoje na šolah in zunaj šolske mladine, zato so se dogovorili, da bodo v prihodnje spremenili program usposabljanja in ga prilagodili potrebam za vključevanje v oboroženi boj, ne pa za pripravo na služenje vojaškega roka v JLA. Ugotovili so tudi, da so doslej dobili mladinci in mladinke prostovoljne teritorialne obrambe premalo znanja o sodobnem orožju, zato bodo in vrzel v prihodnje odpravili. Zavzeli so se tudi, da bi naj med prostovoljce teritorialne obrambe vključili tiste mladince, ki bi jih kasneje kadrovali v šole za rezervne vojaške staršine ter na ta način izpopolnjevali enote teritorialne obrambe in ustale obrambne strukture v občini.

V teritorialno obrambo vsako leto vključijo nekaj sto prostovoljcev, ki jih po pouku vključijo v enote narodne zaščite, nekaj od njih pa tudi sodeluje na vajah enot teritorialne obrambe v Pomurju. Dogovorili so se, da bodo v prihodnje vključili več deklet, kar so ugotovili, da jih je bilo doslej premalo. Prav tako so se dogovorili, da bodo letošnje usposabljanje mladincev in mladih prostovoljcev teritorialne obrambe organizirali ob dnevu mladosti ali dnevu borca, da bi tako dobilo slavnostno obeležje.

F. Maučec

Ugotovitve DA — akcija NE

Na zadnji seji občinskega komiteja ZKS Gornja Radgona so delegati v okviru priprav na 6. sejo CK ZKS ocenili akcijsko in idejno politično usposobljenost članstva.

Za večino od vseh 65 osnovnih organizacij, v kateri so 903 komunisti, velja, kot so ugotavljali delegati komiteja, da je pripravljenost komunistov za izboljšanje samoupravnih in družbenoekonomskih odnosov zadovoljiva, komunisti prihajajo do pravih ugotovitev in odločitev, še vedno pa manjka najpomembnejše — akcija.

Tako so pokazale tudi razprave v osnovnih organizacijah, ki so jih tvorno končali v večini osnovnih organizacij in na njihovih sklepih izdelali akcijske programe. Sicer pa so razpravljali, ki so sodelovali v aktivnostih pred 6. sejo CK ZKS v posameznih osnovnih organizacijah, opozorili, da se mnoge med njimi srečujejo še s precejšnjimi težavami. To velja predvsem za tiste v krajevnih skupnostih, ki so kadrovske precej šibke.

Zatorej, kot so ugotavljali delegati komiteja, je prvi pogoj za še boljše delo ustrezna idejnopolitična usposobljenost. Pri izobraževanju komunistov pa opazajo, da se v raznih oblikah usposablja vse manj članov. Po sprejetju v vrste avantgarde zanimanje za usposabljanje strmo pada.

V razpravi je sodeloval tudi Geza Bačić, član predsedstva CK ZKS. Opozoril je na pomen znanja v vrstah zveze komunistov, ki lahko le z usposobljenimi člani uspešno vodi delavski razred kot vodilna idejnopolitična sila. Pri tem, ko se komunisti soočamo s samimi sabo, svojimi dosežki, aktivnostmi, pa tudi slabostmi, ne smemo, po mnenju tovariša Bačića, zanemariti med ostalimi predvsem tri elemente: vlogo člana ZK, delo ZK med ljudmi in vlogo osnovnih organizacij ZK.

Ob koncu so delegati občinskega komiteja sklenili, da na osnovi konkretnih nalog in sklepov, sprejetih na 6. seji CK ZKS, pričakujejo pomembno prelomnico v delu

komunistov, da bodo sodelovali pri izdelavi programov dela v vseh okoljih zveze komunistov v občini.

V. Paveo

KAJ POMENI ZA POMURCE SPROSTITEV MALOOBMEJNEGA PROMETA?

Še čvrstejše sorodstvene in prijateljske vezi

Odločitev, da smemo s stalno maloobmejno propustnico letno dvajsetkrat prestopiti mejo, smo z nemajhnim odobravanjem sprejeli tudi v Pomurju. To pomeni brez dvoma precejšnjo sprostitve tudi za naše maloobmejno območje.

Številke nam povedo, da se je po lanski odredbi o obveznem plačilu depozita za prehod državne meje število imetnikov propustnic v vseh štirih občinah precej povečalo. In koliko jih je v obtoku? Po podatkih, ki smo jih dobili pri občinskih oddelkih za notranje zadeve, ima že skoraj 25.000 občanov murskosoboške občine stalne maloobmejne propustnice za Avstrijo in čez 5.000 za Madžarsko. Občanov ljubotomerske občine se lahko po sporazumu giba v avstrijskem maloobmejnem prostoru okrog 3.000, v madžarskem pa okrog 300. Povprečno pa ima kajpada propustnice največ občanov v lendavski in radgonski občini. V prvi jo ima za sosednjo Madžarsko vsak tretji, v radgonski pa za Avstrijo že vsak drugi. Prav za slednjo pa ugotavljajo, da bodo ob sedanjem obsegu zahtevkov, izdali stalne maloobmejne propustnice do konca leta domala vsem upravičencem.

Možnost večkratnega prehoda meje s stalno ob-

mejno propustnico pomeni največ tistim, ki jih onkraj naše meje vežejo sorodstveni in zakonski odnosi. Dopolnjena uredba oprosti plačila depozita tudi ožje družinske člane v mešanih zakonih, pa tudi za narodnostna zborovanja.

Prav za prve je s tem nereglen konec številnim nespo-razumom in nezadovoljstvom.

Malce bolj odškrnjena vrata negovanju sorodstvenih in prijateljskih stikov, pa ne bodo vplivala na ponovno razmahnitev nakupovalne mrzlice in tako na slabenje dinarja. To onemogoča že sam dovoljen znesek iznosa dinarja z maloobmejno propustnico, svoje pa je dodala še devalvacija našega dinarja.

Največ pa možnost gostejšega prehoda meje pomeni brez dvoma za pripradnike madžarske narodnostne manjšine. Lahko bodo še utrdili sorodstvene vezi in odnose z matičnim narodom.

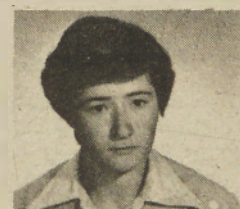
V. Paveo

mala anketa

KMETICE NA PORODNIŠKEM DOPUSTU?

Čeprav se tudi položaj kmečke žene nenehno izboljšuje, pa je še za marsikaj prikrajšana. Tako, na primer, za čas materinstva nima porodniškega dopusta in seveda tudi denarnega nadomestila ne prejema. Zdaj je v javni razpravi predlog samoupravnega sporazuma, in če ga bodo kmetje, združeni v svoje zadruge, sprejeli (in seveda prispevali letno po 600 dinarjev), potem bo tudi kmetica, ko bo postala mati, imela enake pravice kot delavka, zaposlena v združenem delu, torej bo dobivala denarno nadomestilo.

Da bi zvedeli, kaj menijo kmečke žene o tem predlogu, smo nekatere izmed njih povprašali za mnenje.

ERIKA POZVEK, Tešanovci:

»Čas je že, da se kmečke žene izenačimo z zaposlenimi v podjetjih. Vem, da delavki za strojem v tovarni, na primer v Muri, ni lahko, saj jih priganja norma, vendar pa tudi življenje na kmetih ni praznik, saj je treba delati od jutra do večera, pa ne samo v gospodinjstvu, ampak predvsem na polju, v govejem hlevu, v svinjaku. Jaz se ukvarjam s plemenskimi svinjami. Velikokrat je treba bdeti pri njih tudi ponoči. Ne pritožujem se zaradi dela, mi je pa hudo, da kot tržna proizvajalka nimam vseh pravic. Za čas, ko sem pestovala otroke, nisem dobila nobene denarne pomoči, čeprav je mož zaposlen. Če bomo kmetje solidarni, potem bomo združeni zmogli tudi ta mali prispevek in tako omogočili, da bodo potlej tudi kmečke žene-porodnice v času porodniškega »dopusta« prejemale določen denarni znesek.«

MARIJA MAKARI, Andrejci:

»Mož je bil v službi, zdaj pa se je usmeril v kmetijstvo. Tudi sama delam, kolikor pač zmorem. V hlevu imamo 27 glav živine, v svinjaku pa 16 plemenskih svinj. Letos, ko bomo gradili hlev za 30 glav goveda, nas čaka še posebno veliko dela. Če bomo imeli v prihodnje dobre dohodke, se bomo verjetno delavsko zavarovali. Ker pa je vmes še veliko neznank, si moramo kmetje pač v okviru sedanjih oblik zavarovanj prizadevati za širitev kroga pravic. Podpiram predlog, da tudi na območju kmetijske zadruge Panonka Murska Sobotla sprejmemo ustrezen samoupravni sporazum in združimo sredstva, da bi tako omogočili kmečkim ženam, ki rode otroke, denarno pomoč za tistih 240 dni, ko bodo na »porodniškem«. Res je sicer, da je na prvi pogled videti, da na našem podeželju ni veliko žensk, ki glede na svoja leta lahko pričakujejo od tega korist, vendar pa ni izključeno, da tudi katera izmed njih ne bo imela otroka.«

ROMANA KOČAR, Cankova:

»Če bi bil položaj kmetice povsem enak delavcu, potem bi bilo večje zanimanje za kmetijstvo. Eden izmed vzrokov, zakaj kmečki fantje ne morejo dobiti žen, ki ne bi hodile v službo, ampak delale na kmetiji in v gospodinjstvu, je tudi neenakost v času poroda: zaposlena ženska dobi plačan dopust in je deležna drugih ugodnosti. Prav tako oče otroka. Moj sin bo ostal na kmetiji, saj je na njej dovolj dela in zaslužka tudi — redimo 27 plemenskih svinj, imamo krave molznice itd. — zato bom seveda glasovala za uvedbo porodniškega dopusta tudi za kmetice. Jaz socialnih dajatev, ki bodo iz tega sledile, seveda ne bom deležna, bo pa jih zagotovo moja snaha, seveda, če bo sin našel pravo kmetico.«

GIZELA ŠBUL, Skakovci:

»Ko razpravljamo o kmečki ženi in delavki v tovarni, pogovor nanesemo seveda tudi na gmočno stanje. Zdi se mi, da je kmetica na tržno usmerjenih kmetijah materialno boljše preskrbljena. Pri naši hiši, na primer, imamo mesečno samo od mleka 20 tisoč dinarjev dohodka. Seveda so še viri v drugih dejavnostih. Ko torej zdaj diskutiramo, ali bomo glasovali za to, da bodo tudi kmečke žene — porodnice v prihodnje prejemale denarno nadomestilo za čas osmih mesecev, ne bomo glasovali »za« le zaradi težkega gmočnega stanja, ampak predvsem zaradi izenačitve kmečke ženske z delavko. Ker pa so za denarno nadomestilo potrebna sredstva, moramo biti kmetje solidarni. Torej ne smemo gledati le na to, ali bo imel od tega korist zgolj posameznik, ampak da bomo zasebni proizvajalci tudi na tem področju izenačeni z ostalimi delavci. Torej, jaz sem »za«.

IDA TEMLIN, Puževci:

»Tudi jaz sem kmetica, čeprav je mož zaposlen. Ko sem bila na porodniškem, od tega je zdaj že mnogo let, sem se čutila sila prikrajšana, saj tedaj pač nisem mogla delati, torej nisem mogla proizvajati, zato so bili dohodki seveda precej nižji. Če kdaj, potem ravno tedaj, ko je človek na porodniškem, potrebuje veliko denarja za opremo otroka. Glede na to, da kmetje nismo v posebno hudi materialnih škripcih, mislim, da bomo zmogli letno tudi tistih 600 dinarjev in tako izenačiti kmetico z delavko v združenem delu tudi na tem področju. Morda bo ta ugodnost tudi kaj pripomogla, da se kmečki rod ne bo tako hitro zmanjševal, da bodo kmečki sinovi lažje dobili na svoje posestvo dela voljno kmečko dekle... Vidim same pozitivne strani.«

Š. SOBOČAN

Več skrbi obeležju NOB na Vaneči

Na sedajnji seji so člani predsedstva OK SZDL v Murski Soboti predpisali programsko izhodišča za delo frontne organizacije v regiji v letu 1983. Pri tem pa so menili, da bo v skladu s aktualnim dogajanjem potrebno v okvirni program vključiti več deklet, kar so ugotovili, da jih je bilo doslej premalo. Prav tako so se dogovorili, da bodo letošnje usposabljanje mladincev in mladih prostovoljcev teritorialne obrambe organizirali ob dnevu mladosti ali dnevu borca, da bi tako dobilo slavnostno obeležje.

činske družbenopolitične organizacije, nameravajo ustrezno urediti t. im. Kirbišev dom na Vaneči, kjer je bila v oktobru 1944 znana bitka skupine partizanov z nekaj sto madžarskimi vojaki in orožniki in kjer sto izkrcavala narodni heroj Dane Šumenjak-Miran in njegov soborec Alojz Kosi. V ta namen je predložena tudi idejna zasnova ureditve spominskega obeležja in njegove okolice. Predsedstvo občinske konference socialistične zveze v Murski Soboti je sprejelo pobudo občinske borčevske organizacije, pri čemer je imelo nekaj pripomb le glede idej-

ne zasnove. O tem pa bi naj odločitev padla v javni razpravi, v katero bodo pritegnili tudi strokovnjake s posameznimi področji.

V nadaljevanju se je bilo dokaj ugodno ocenjeno poročilo o poteku akcije Nič nas ne sme presenetiti v letu 1982 v murskosoboški občini, saj koordinacijski odbor ugotavlja, da je bila ta pomembna akcija zadovoljivo opravljena. Akcija je bila izrednega pomena, kot so poudarili, za varnost človeških življenj ter varovanje osebne in družbene lastnine, za kar so izrekli priznanje osnovnim nosilcem aktivnosti. To velja

tudi za vse organizacije, organe in skupnosti, ki so s svojo prizadevnostjo prispevali k temu, da je bil zastavljeni program skoraj v celoti uresničen.

Dejali so, da bo potrebno v prihodnje večjo pozornost nameniti delu komiteja za LO in DS, zlasti še v območnih krajevnih skupnostih, obravnavanju varnostno-političnih ocen in podobnemu. Z nekaterimi manjšimi spremembami pa so sprejeli tudi poslovni koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja pri OK SZDL.

Milan Jerše

Z analizo seznaniti širši krog delavcev

Z analizo delitve dohodka, skupne in splošne porabe v murskosoboški občini v letih 1979—1982 so se soočili člani predsedstva občinskega sveta zveze sindikatov v Murski Soboti. V razpravi so ugodno ocenili omenjeno analizo, s katero bi kazalo širše seznaniti večje število delavcev. Pozitivno je zlasti, da se je zmanjšala skupna poraba, vendar so obremenitve združenega dela velike, kar je treba temeljito preučiti. Spodbudna ocena velja tudi za delo samoupravnih interesnih skupnosti s področja družbenih dejavnosti, kjer se je delež sredstev za izvajanje strokovnih služb zmanjšal, opaziti pa je tudi določene kvalitativne premike.

Zlasti veliko pa je bilo govora o prispevnih stopnjah interesnih skupnosti, zlasti še pokojninskega in invalidskega zavarovanja, kjer se je delež občutno povečal, in o višjih republiških davčnih obveznostih. Pokazalo se je, da so bili delavci premalo seznanjeni s spremembami, zato so člani predsedstva občinskega sindikalnega sveta vztrajali, da je treba o njih podrobneje spregovoriti v vseh delegatskih okoljih. Takšno pomanjkljivo informiranje, so menili, se v prihodnje ne bi smelo več dogajati.

Zatem so pristopili k samoupravnemu sporazumu o združevanju sredstev za počitniški dom Jelka na Pohorju, občinski sindikalni svet pa je sprejel pokroviteljstvo nad tekmovanjem mladih tehnikov Slovenije, ki bo 27. in 28. maja v Murski Soboti. Pričakujejo okrog 330 mladih tehnikov in 110 njihovih mentorjev, ki bi ob tej priložnosti opravili tudi širši posvet. Hkrati so predlagali delegata v koordinacijski odbor za kviz znanja Tito-revolucija-mir in sprejeli sofinanciranje dejavnosti Počitniške zveze pri OK ZSMS.

Milan Jerše

GAJSKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA

PREMALO POSLUHA ZA MESTNO DRUŠTVO

Člani občinskega gajškega društva, ki je lani praznovalo visok jubilej 100-letnice delovanja, so na letnem obsebnem zboru kritično ocenili delovanje društva. Ugotovili so, da bi morali v prihodnje več storiti za vključevanje novih članov, saj operativni gasilec ne zmorejo ravnati s tehnično opremo, ki jo ima društvo. Prav tako pa tudi niso sposobni ukrotiti večjih požarov, ki bi jo morali reševati odgovorni dejavniki v krajevnih skupnostih in družbenopolitičnih organizacijah mesta Murska Sobotla, ki jih dosedanja gajske organizacije niso dobila potrebne podpore. Ker se društvenega občnega zbora niso udeležili predstavniki mestnih krajevnih skupnosti, je to dovolj glasno opozorilo, da je potrebno ukrepati. Nevarnosti zaradi morebitnih požarov je tudi v Murski Soboti vse več, izobraževanje in izpopolnjevanje s sodobnimi izsledki na področju požarne varstva. Dogovorili so se, da bodo v okviru vseslovenske akcije ter v organizacijah združenega dela, delovnih skupnostih in drugih organizacijah organizirali prireditve vaje, hkrati pa tudi priredili obrobno nanašajoče načrte. Zavzemanje se bodo tudi za bolj množično vključevanje pionirjev v gasilec vrste ter za tesnejše sodelovanje s mestno. Letos nameravajo kupiti novo avtocisterno z visokotlačno katečem bo uskladiščena oprema civilne zaščite, če bodo imeli seveda dovolj denarja. Sedanjim samoupravnim organom so tudi podaljšali mandat za eno leto.

F. Maučec

DOMAČA PAMET — KJE SI?

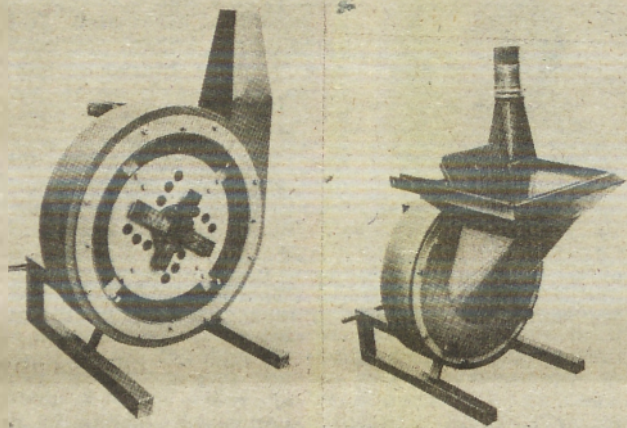
Se inovatorstvo izplača?

Tako se sprašujejo mnogi. Občutek, da je mačehovski odnos do raziskovalnega dela pri nas še vedno prisoten, ne vara. To so potrdili že mnogi na začetku navdušeni inovatorji, izumitelji in še kdo. In ta mačehovski odnos jim je počasi zbijal voljo do dela na minimum. Eden takih je tudi dipl. ing. Vlado Mihalič iz Stročje vasi pri Ljutomeru. Začel je z elanom in voljo, kot bi si človek mislil ali pričakoval inovatorstvo. Bolj je začel zaradi veselja in poklicne radovednosti, kajti Vlado Mihalič je inženir strojništva. Po končani gimnaziji v Ljutomeru se je vpisal na mariborsko visoko šolo in tam diplomiral. Diplomaska naloga je bila kajpak inovacija.

Po končanem šolanju se je preselil v domači kraj — Stročjo vas in pričel pomagati doma. Žični izdelki in vse ostalo, kar je povezano z žico, je njegovo delo. Sicer ne glavno, kajti omenili smo že, da je veliko časa namenil inovatorstvu. Najprej doma, kjer je večino strojev, ki jih uporabljajo, avtomatiziral. Pomembna naprava je recimo elektronski merilec dolžine žice. In še bi lahko naštevali kako in s čim je

mejo, je potrebne čipe in ostalo elektronsko kupoval v Avstriji in Italiji, kajti teh delov doma ni bilo dobiti. Sedaj pa se je vse ustavilo.

Drugi zadržek je pri davčni politiki, ki več ali manj sploh nima posluha za pospeševanje inovatorstva. In še se je pritoževal Vlado Mihalič, pa verjetno ne samo on. Kljub temu pa končuje najnovejši izum ali inovacijo. Gre zopet za kmetijsko gradbeni element — bager,

Drobilec z avtomatsko dozirno napravo, za katerega je dipl. ing. Vlado Mihalič dobil nagrado in priznanje (bila je edina v občini Ljutomer) za inovatorstvo.

opremil in spremenil domače stroje.

Ob koncu lanskega leta je Vlado Mihalič dobil posebno nagrado in priznanje občinske raziskovalne skupnosti Ljutomer za inovativno dejavnost.

Naprava ali stroj, za katero je dobil to priznanje, je drobilec z avtomatsko dozirno napravo, s katerim lahko meljemo in drobimo večino poljščin, od suhe, vlažne koruze, pese ... To je torej pomembna inovacija s področja kmetijstva. Večnamenski drobilec že na veliko uporabljajo kmetje in ing. Vlado pravi, da so kmetje pri uporabi zelo iznajdljivi.

Vendar pa zadnje čase Vlado Mihalič obupuje, kot verjetno marsikateri inovator pri nas.

Zakaj? Ker je v njegovih inovacijah tudi precej elektronike in mikroelektronike ne more brez teh delov. Dokler ni bilo omejitev pri prehodu čez

ki se ga da priklopiti tudi na traktor enostavno in po čisto novem postopku. Prototip je že narejen. Tudi doma pripravlja za gospodinjstva pripravo — novo toplotno črpalko, ki bo, kot pravi, učinkovitejša od vseh ostalih.

Domača pamet je skoraj za vsakim vogalom. Kljub temu pa smo videli, da je do nje težko priti, kajti vrata na mnogih mestih bolj ovirajo, kot pa pospešujejo to dejavnost. Vprašanje je, koliko so vredne Mihaličeve inovacije. Odgovor je — neprecenljive. Politika, ki jo nekateri vodijo prav pri inovatorstvu, pa je drugačna. Kot da tega ne bi rabili. V naši akciji Domača pamet, kje si?, bi radi pomagali vsem. Zato smo jo tudi uvedli. Podrobnosti natečaja in razpis na bodo obavljeni v eni prihodnjih številki Vestnika. Zato vam kličemo — inovatorji na plan!

Dušan Loparnik

Poziv tudi vsem ostalim

V napovedih smo že večkrat napovedovali, in vabili inovatorje da se javijo. Natečaj, ki bo izšel v eni prihodnjih številki bo v glavnem vse pojasnil. Seveda pa se Vestnik nikakor ne zapira tudi drugim. Če imate koristne predloge, kje in kako varčevati se nam oglasite. Ne bomo vas izpustili, nasprotno za vas bo tudi poseben razpis s praktičnimi nagradami. Torej — še enkrat — nikar bojazni. Malo več korajže, pa bo šlo vam in nam. Več pa v prihodnji številki.

NADUR ŠE VEDNO PREVEČ

Poleg stagnacije investicij je eden največjih problemov v murskosoboški občini prav gotovo problem nezaposlenosti, katerih število nenehno narašča, zlasti še med mladimi in strokovnim kadrom. Po drugi strani pa organizacije združenega dela še vedno nenačrtno zaposlujejo, pri čemer imajo premalo načrtno kadrovske politike. Očitno je še premalo odgovornosti za neizpolnjevanje obveznosti v združenem delu, kjer pa nadurno in pogodbeno delo celo narašča. Beležijo kar 700 tisoč nadurnih del, s čimer bi lahko — seveda po grobem statističnem izračunu — zaposlili okrog 300 delavcev. Sicer pa so v lanskem letu v mur-

skosoboški občini omogočili zaposlitev okrog 360 novim delavcem; od tega so v gospodarstvu presegli plan z 6,5 odstotka, medtem ko ga v negospodarstvu niso izpolnili.

Teh nekaj podatkov smo slišali na seji izvršnega sveta skupščine občine v Murski Soboti, ko so pregledovali uresničitev plana zaposlovanja v letu 1982. Opozorili so tudi na primere, ko organizacije združenega dela ne zaposlujejo svojih študentov niti kot pripravnikov, zato so se v razpravi zavzeli za zaostrenejšo odgovornost v združenem delu. Člani murskosoboškega izvršnega sveta so tudi sklenili, da je

potrebno podrobneje analizirati število nadur in jih zmanjšati na minimum, organizacije združenega dela pa bi naj zaposlovale kadre tudi za določen čas. Ker je bilo ob koncu lanskega leta prijavljenih 1164 iskalcev zaposlitve ali 20,7 odstotka več kot leto poprej, letos pa predvidevajo za tretjino manj zaposlitev, kot je zapisano v občinski resoluciji, kar bo povzročilo še večji razkorak v negospodarstvu, so menili, da je treba v družbenih dejavnostih dati prednost zaposlovanju strokovnih kadrov, zlasti zdravnikov.

Seznani pa so se tudi z informacijami o preskrbi tržišča z

nekaterim blagom široke potrošnje v letošnjem januarju. Oskrba z osnovnimi življenjskimi potrebščinami je bila v murskosoboški občini zadovoljiva, kar je tudi zasluga prizadevanj veletrgovine Potrošnik. Izvršni svet je sklenil, da je treba tekoče spremljati založenost trga in opraviti analizo preskrbe tudi z ostalimi proizvodi. V mislih so imeli zlasti zagotavljanje zadostnih količin mesa in kritično preskrbo z zdravili. O določenih problemih z oskrbo pa mora Potrošnik pravočasno obvestiti izvršni svet, ki lahko predlaga sprostitev blagovnih rezerv.

Milan Jerše

VELIKE OBVEZNOSTI POMURSKIH UPRAV ZA DRUŽBENE PRIHODKE

DAVČNA POLITIKA V LUČI SPREMENB

Pred upravami za družbene prihodke v vseh štirih pomurskih občinah (prejšnje davčne uprave) stoji v letošnjem letu vrsta odgovornih nalog, če želijo izpolniti svoje obveznosti pri odmeri in izterjavi davkov in prispevkov, ki jih očitno ni malo. Še posebej pa zato, ker je pred kratkim sprejel tudi nov republiški zakon o davkih občanov, ki prinaša kar precej novosti in sprememb. Hkrati pa je treba z dogovorom o usklajevanju davčne politike v posameznih občinah zagotoviti enakopraven položaj vseh davkoplačevalcev, pri čemer moramo imeti pred očmi dejstvo, da je sistem davčnih olajšav v letošnjem letu nekoliko širši kot prej.

ZLASTI SO ZANIMIVE KMETIJSKE OLAJŠAVE

V pričujočem prispevku bomo skušali nekoliko bolj osvetliti davčno politiko v Pomurju v luči novih zakonskih sprememb oziroma dopolnitev. Brez dvoma gre za nadvse aktualno problematiko, ki več ali manj zadeva slehernega med nami.

V mislih imamo seveda predpisani polodstoten občinski davek od osebnih dohodkov zaposlenih, ki pa se v primerjavi z lanskim letom ne bo spremenil. Novi zakon o davkih občanov pa izpušča odmero obveznosti iz kmetijstva, kar pomeni, da bodo na tem pomembnem področju vsaj še v letošnjem letu obdavčevali po dosedanjem načinu. V tem primeru se bodo obveznosti še naprej predpisovale od katastrofskega dohodka in vrednosti posekanega lesa za prodajo. V bistvu bo torej davek od kmetijske dejavnosti ostal nespremenjen, novost pa so davčne olajšave za tiste kmete, ki bodo vlagali svoja finančna sredstva v gradnjo malih hidroelektrarn. Upoštevajoč vrednost vloženih sredstev, pri čemer gre za najmanj petletno dobo, lahko znaša davčna olajšava tudi do 80 odstotkov od letno predpisanega davka.

Vsekakor bi kazalo o tej olajšavi bolj resno razmisliti, čeprav v Pomurju za enkrat še nimamo nobene elektrarne — niti na reki Muri, ki postaja v sedanjih energetski stiski vse bolj zanimiva! Ne gre pa prezreti tudi določenih davčnih olajšav kmetovalcem, ki bodo svoja gmojna sredstva namenili za preusmeritev gospodarstva ali preureditev prostorov v turistične namene. Tu pa je postavljen en pogoj, ki je vsekakor velikega pomena, da bi dejansko zagotovili maksimalno obdelovanje kmetijskih zemljišč. Rečeno je namreč, da morajo ti kmetje, ki želijo pridobiti davčno olajšavo na pristojnem občinskem organu, obdelovati svojo zemljo v skladu z zakonom o kmetijskih zemljiščih. To pa pomeni, da ne smejo imeti slabo ali neobdelanih površin za proizvodnjo kmetijskih kultur.

Nedvomno so vsa ta določila iz novega zakona o davkih občanov še kako zanimiva za Pomurje, ki sodi po številu zavezanec davka iz kmetijstva v sam vrh v naši republiki. Samo v murskosoboški občini imajo evidentiranih blizu 13 tisoč davčnih zavezanec, katerim se odmerja obveznost iz kmetijstva; od tega jih je okrog 7600 s kmetičkim zdravstvenim zavarovanjem. V lendarški občini, denimo, je okrog 6700 zavezanec iz kmetijstva. Obstaja pa sicer še majhna kategorija lastnikov zemlje, to so predvsem vrtičkarji, ki imajo katastrofski dohodek do 470 dinarjev in so davka iz kmetijstva oproščeni. Ob tem je treba povedati, da je glede na velikost kmetij dokaj neugodna struktura, saj znaša v več kot 40 odstotkih primerov

kmetijska površina le do 3 hektare. Ena največjih pa je prav gotovo odmera prispevka za zdravstveno zavarovanje kmetov, saj so lansko leto, denimo, v murskosoboški občini odmerili nad 43,6 milijonov dinarjev, kar je pomenilo celo 39 odstotkov od davčne osnove, ki je znašala nad 111,37 milijonov dinarjev. Skupna neto obremenitev pa se je povzpela čez 71,6 milijonov dinarjev oziroma 63 odstotkov od davčne osnove. To pa so nedvomno ogromne številke, kar terjajo dosledno izterjavo davkov na vseh področjih.

V BOLJŠEM POLOŽAJU OBRTNIKI-IZVOZNIKI

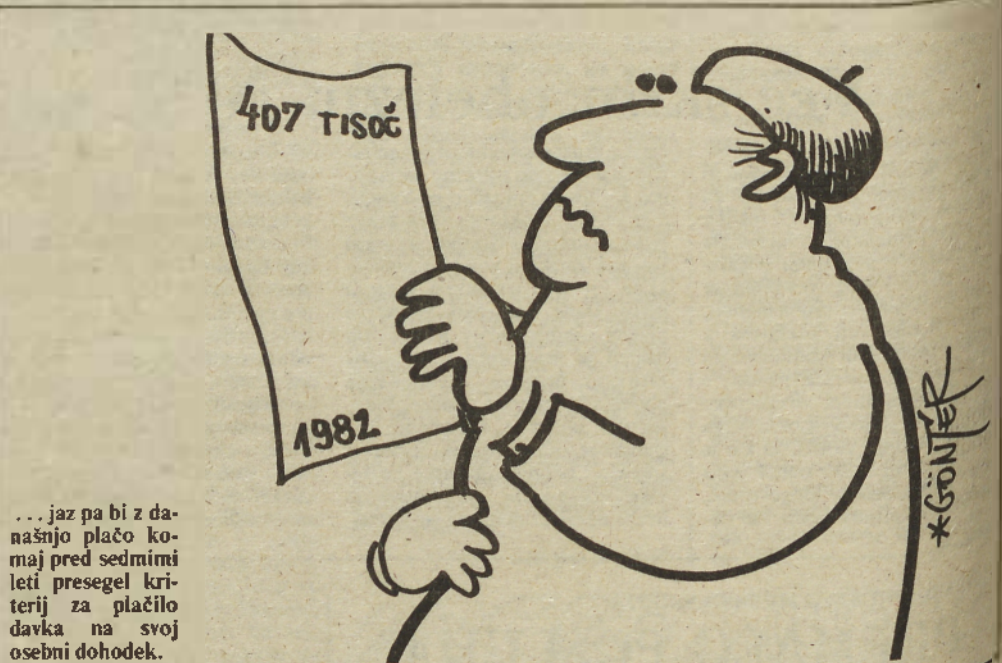
Dogovor o usklajevanju davčne

novega zakona o davkih občanov, potem se moramo vsekakor ustaviti pri besedilu, ki govori o obdavčevanju dohodka iz gospodarskih dejavnosti. Tu so namreč predvidene nekatere spremembe, predvsem pa se razširja krog zavezanec, ki plačujejo davek v pavšalnem letnem znesku. Bistveno je, da ga ne omejujejo z dohodkovnim cenzumom, ampak določa, da ga morajo plačati vsi zavezanci, ki se ukvarjajo s popravili in vzdrževalnimi deli ter ne uporabljajo dodatnega dela drugih, kakor tudi tisti zavezanci, ki opravljajo osebne storitve in zaposlujejo največ enega delavca. Tudi pri ugotavljanju dohodkov zavezanec, ki so obdavčeni po dejanskem dohodku, so določene spremembe. Namesto dosedanjega dohodka se namreč ugotavlja čisti dohodek, namesto presečka, ki je bil osnova za obdavčevanje, pa uporabljajo ostanek čistega dohodka. Morda najpomembnejša sprememba, ki bo verjetno marsikoga „udarila“ po žepu, pa je glede obdavčevanja tistih občanov, ki opravljajo gospodarsko dejavnost brez ustreznega dovoljenja. To pomeni, da zakon uvaja obdavčevanje t. im.

POSPEŠEVANJE DEFICITARNIH DEJAVNOSTI

Zanimiv je nedvomno podatek, kdo so letos zavezanci davka od skupnega dohodka občanov. Tega bodo morali plačati vsi tisti, ki v letu 1982 presegli 407 tisoč dinarjev čistega dohodka. Tudi tu so predvidene določene olajšave, sicer v primerih, ko gre za vzdrževanje družinskih članov ali duševno motenih otrok. Rok za davčno napoved pa je 31. januar 1983.

Še nekaj o olajšavah za pospeševanje razvoja deficitarnih dejavnosti, kjer bodo občine lahko predpisale od 20 do 40 odstotkov nižji davek, kot namreč ugotovljena dejanska davčna osnova. V primerih, ko bo zavezanik šele na novo odprl takšno dejavnost, lahko občina za dobo treh let odpiše od 20 do 40 odstotkov odmerjenega davka. Tudi v letošnjem letu pa bo zavezanec davek od osebnega dohodka povedal avtorski honorarji, od 10 do 20 odstotkov. Po novem pa bi naj le 6 odstotkov davka plačevali tisti, ki z osebnim delom samostojno

... jaz pa bi z današnjo plačo komaj pred sedmimi leti presegel kritični prag plačila davka na svoj osebni dohodek.

politike zavezuje občinske skupščine za najmanj 95-odstotno izterjavo davkov. V murskosoboški občini ugotavljajo, da jim je v lanskem letu uspelo doseči okrog 88-odstotno izterjavo davkov, v lendarški občini je znašal ta odstotek 95, v radgonski 95 in podobno v ljutomerski občini. Najboljša je izterjava na področju kmetijstva, kjer so davki in prispevki izterjani z 92-odstotno uspešnostjo, medtem ko pri obrtnikih in drugih dejavnostih beležijo le 75 odstotkov. Gre pa tudi za pobiranje prispevkov za samoupravne interesne skupnosti, kjer je bila izterjava obveznosti še nekoliko slabša kot pri davkih.

Vse to govori v prid zahtevi, da bodo morale Uprave za družbene prihodke v letošnjem letu vložiti še več naporov, če želijo uresničiti postavljene cilje glede odmere, pobiranja in izterjave vseh davkov in prispevkov, ki dospejo v plačilo. Če preletimo še nekaj določil iz

„šušmarjev“. Lahko bi rekli: „Neplačnikom bo odzvonilo!“ Predvidene pa so tudi olajšave za obrtnike, ki bodo izvažali na konvertibilni trg. Tako se bo odmerjan davek znižal za 5 odstotkov, če bo izvozil od 5 do 10 odstotkov svoje proizvodnje. Ta odstotek se bo z večjo vrednostjo seveda dvigal, vse tja do 35 odstotkov davčne olajšave za tiste obrtnike, ki bodo izvozili več kot polovico svoje proizvodnje. Naj povemo, da bodo občine davčne olajšave za izvoznike priznale že pri odmeri davka za leto 1982. Poleg tega pa bi obrtniki imeli določene olajšave tudi takrat, ko bodo vzeli na prakso učence ali študente, in pa tudi pavšalni obrtniki z manjšim obsegom poslovanja, ki vzdržujejo mladoletne ali šolajo obvezne otroke ter za delo nezmogljive družinske člane. Med drugim je v radgonski občini 148 obrtnikov, ki so obdavčeni po dejanskem dohodku, v lendarški občini pa okrog 300.

opravljajo kulturno dejavnost v mislih imamo svobodne umetnike. Za to bodo davščine v letu 1982 manjše kar za 70 odstotkov.

Prav gotovo pa moramo imeti na umu, da dosegajo dohodek z zavarovanjem mleka, s pluzenjem snega, postavljanjem blaga na planinski poti, janke in od dohodkov pri opravljanju storitev za hlevske pašne in druge skupnosti na področju kmetijstva. Da bi govorimo posebej o družbeni obdavčitvi vikendov, ki so obdavčeni v skladu z davčnim zakonom, kar je podrobneje urejena vprašanja na področju davčne politike.

Izšlo pri Pomurski založbi:

Na tiskovni predstavitvi knjižnih prvencev in njihovih širih avtorjev v Cankarjevem domu v Ljubljani je domača založba pretekli petek omogočila zanimivo soočenje z najnovejšimi deli, ki še sveža prihajajo iz tiskarne. Med njimi je prav gotovo najzanimivejši roman PERONARJI mladega prekmurskega avtorja Franca Lainščka-Ferija.

Izjemno bralni in slogovno nase že je revija Teleks v nadaljevanjih objavljala odlomke prvega zapisa pričujočega besedila. Knjiga, ki je izšla, pa je po pisateljevih besedah dopolnjeno, obsejnije delo o ljudeh, ki jih je življenje postavilo na stranske tire. Za romaneček je delo poimenoval Franc Lainšček-Feri, označuje pa knjigo tudi kot »prozo v karbojkih«.

Pomurji so vsekakor tudi pričevanje o umetniškem iskaniu mlade generacije. O iskanju smisla in vrednot, o socialnih razmerah in še čem; predvsem pa obojetna knjiga s 281 stranmi teksta, ki pritegne bralca s tolikšno močjo, da ga ne da iz rok, dokler ne prebere zadnjega stavka: »Tujec, po tej poti vendar ne prideš nikamor!«

Pot, ki je vodila mladega prekmurca iz rodne Dolenke na Goriškem na gimnazijo v Murski Soboti in za tem na študij v Ljubljano je tipična pot pisateljev prekmurskih intelektualcev, katerih večina potem vztraja v glavnem mestu. Tudi Feri, ki je prve literarne prispevke, predvsem pesmi, objavljaj v šolskih glasilih in v Vestniku, pozneje pa v Mentorju, Mladih potih, Katedri, Tribuni, Dialogih, Sodobnosti in literarnem zborniku ŠKUC ter sodeloval v literarnih nočnih ljubljanskega radia, živi zdaj v Ljubljani. Domov se prav rad vrača. Peronariji so njegov prvenec. Pomurska založba pa je 1981 izdala pe-

snisko zbirko Kot slutnja razdovedno, v kateri so poleg pesmi Milana Vincetića in Valerije Perger tudi njegove.

Avtorica drugega prvenca — pesniške zbirke KITARA V ŽEPIH — Mojca Seliškar-Tersegla je tudi že prej objavljala svoje pesniške utrinke v revijah. V knjižici, ki jo je založila Pomurska založba, pa je objavila nekaj stihov iz vsakdanjega življenja, podobno življenj iz vsakodnevnih doživetij in težnje po upesnitvi globljih razsežnosti v odnosu med človekom in naravo.

Zbirka Ivana Cimermana SLAMNATA VDOVA je povsem drugačna, prepletena s težko mislijo o usodnih posledicah zdomstva in omamo, ki jo pričara domačijskost zemlje ter njihovih ljudi iz Haloz in Slovenskih goric. Zoltan Gabor, avtor četrtega predstavljenega dela, je madžarske narodnosti in v pokrajini ob Muri bolj kot avtor proznih tekstov znan kot slikar, doma iz Lendave. Svoje rodno mesto je temeljito poslikal, njegova je zgodovina Lendave v galeriji na gradu in niz del, ki krasijo domove rojakov. Gabor že dalj časa živi in ustvarja v Zagrebu, vendar je doma prisoten ob vsakem pomembnejšem likovnem dogodku, lani pa se je uspešno

POSTAGALAMB

GABOR ZOLTAN

predstavil tudi na sosednjem Madžarskem. Njegovi književni zapisi v obliki pisem pod naslovom POSTAGALAMB — GOLOB PISMOŠA so razmišljanja o umetnosti, avtorjevih ustvarjalnih sodobnikih na Hrvaškem in v Prekmurju, izhajajo pa iz Gaborjevih izkušenj, popotovanj po Parizu in so posvečena zlasti pesniku Villonu. Knjiga je izšla v madžarsčini in je ena od letošnjih šestnajstih izvirnih književnih del, ki jih je Pomurska založba uvrstila v svoj program.

Brigita Bavčar

LENDAVA

Območno srečanje lutkarjev

V okviru 13. srečanja slovenskih lutkarjev je bilo v lendavski občini minuli teden dvodnevno srečanje lutkovnih skupin severovzhodne Slovenije, ki sta ga pripravila zveza kulturnih organizacij občine Lendava in območni odbor združenja gledaliških skupin iz Maribora. V lendavski občini je nastopilo sedem lutkovnih skupin iz M. Sobote, Bogojine, Maribora, Mežice, Kamnice in Prevalj

ter lutkovno gledališče iz Maribora. Lutkarji so obiskali V. Polano, Črensove, Bistrico in Genterovce, lutkovno gledališče iz Maribora pa je nastopilo v Lendavi. Lutkarstvo se posebej uspešno razvija v osnovnih šolah in vzgojnovarstvenih zavodih, in to kljub skromnim finančnim sredstvom, vendar pa z veliko prizadevnostjo prosvetnih in

V galeriji soboškega kulturnega centra je od slovenskega kulturnega praznika, 8. februarja dalje na ogled razstava del akademkega slikarja Franca Vozlja iz Kranja. Umetnik je eden mlajših likovnih ustvarjalcev na Gorenjskem, diplomant Akademije likovnih umetnosti v Ljubljani in udeleženec številnih razstav tako doma kot na tujem. Na pričujoči razstavi v Murski Soboti prevladujejo predvsem skeletne konstrukcije — okostja, ki jih na posameznih mestih prerašča meso, skar povečuje slikarjeve perspektive vnašanja novih variant v oblikovanje telesnosti, je na zloženki, ki je izšla ob odprtju razstave zapisal Cene Avguštin.

Razstava bo na ogled do konca tega meseca. bb

PREDSTAVLJAMO VAM NAGRAJENCE

SLAVICA BELEC

Tovarišica Slavica Belec se z amatersko kulturo ukvarja že od leta 1946. Že takrat se je vključila v mešani pevski zbor v takratnem društvu na Cvenu, poleg tega pa je bila tudi članica dramske sekcije in igrala nekaj v igrah. Delovanje na Cvenu je prekinila leta 1954 zaradi preselitve v Ljutomer. Leta 1969 se je vključila v mešani pevski zbor kulturno-umetniškega društva Iva Cankar in od takrat nepretrgoma poje v njem. Poleg petja je aktivna tudi drugače. Je tajnica zbora in dolgoletna članica upravnega odbora društva, zato ji zveza kultu-

rnih organizacij podeljuje priznanje za dolgoletno in aktivno delo v amaterski kulturi.

Tako se glasi utemeljitev priznanja, ki ga je Slavica Belec prejela ob kulturnem prazniku. Veliko ur je bilo žrtvovanih. Vendar pa niso bile zaman, saj je poleg lastnega veselja to prenesla tudi na svoje otroke. Sirota je poslanstvo amaterske kulture tam, kjer se je to dalo. Lahko bi rekli, da je bila zgled mnogim, ki so jo tudi posnemali.

Zakaj ravno petje? Že od mladih nog so jo zani navduševali stari, saj so doma veliko prepevali. S petjem se je srečala tudi v gimnaziji, kajti takrat je v Ljutomeru delovala priznana glasbena pedagoginja tov. Zacherlova. Navdušenje je torej posledica nekaterih srečnih okoliščin, zato pa toliko bolj pomembnih.

Pravilno usmerjen mlad človek hitro pridobi veselje in zagnanost, kar dokazuje Slavica Belec. Seveda pa ji priznanje pomeni veliko. Pomeni to, da njeno delo, čeprav mogoče včasih neopazno, ni bilo zaman, obenem pa je spodbuda za naprej.

D. L.

V sredo je v Murski Soboti potekalo občinsko srečanje lutkovnih skupin, ki ga je organiziral odbor za lutkovno dejavnost pri občinski zvezi kulturnih organizacij, nastopilo pa je osem skupin. Ker do konca redakcije (v ponedeljek) obširnejših podatkov nimamo, pa tudi predstav si še nismo uspeli ogledati, več o srečanju lutkarjev drugič, tokrat pa za ilustracijo posnetek z ene prejšnjih lutkovnih igrice. bb

Kmečki oktet praznuje

Začelo se je pred desetimi leti. Za praznik — dan žena je bilo potrebno zapeti nekaj narodnih pesmi. Zbrali so se moški, ki so imeli primeren glas, veselje do petja in pred nastopom nekajkrat vadili. Prvi nastop je bil uspešen. Ohrabreni so se dogovorili, da bodo poslej redno vadili, dobili pa so tudi pevovodjo. Večina osmih pevcev je bila kmetov, zato se jih je prijelo ime Kmečki oktet.

Velikokrat so nastopali v domačem kraju, kmalu pa so jih vabili tudi drugam. Radi so nastopali v delovnih organizacijah ob raznih priložnostih, proslavah v lendavski občini in na drugih kulturno zabavnih prireditvah. Oktet z manjšimi zamenjavami nastopa še danes. Vsi pevci pa sodelujejo v mešanem pevskem zboru Miško Kranjec.

5. marca se bo Kmečki oktet občanom Velike Polane predstavil v počastitev praznika žena in ob svoji 10-letnici delovanja.

OBISK PRI MKUD LIPA

VELIKO ZANIMANJE KRAJANOV ZA KULTURNE PRIREDITVE

Pred leti so na podeželju aktivno delovala številna kulturno-prosvetna društva, ki so skrbela za kulturno življenje krajanov. Ta so se zlasti ukvarjala z dramsko dejavnostjo ter vsako leto pripravila vsaj eno celovečerno prireditev. Žal pa so mnoga že pred leti zamrla. Med tistimi, ki so se ohranila do danes, je vsekakor kulturno-umetniško društvo v Lipi, ki deluje že 38 let. Razen manjših kriznih obdobij je društvo vsako leto pripravilo vsaj eno dramsko delo, s katerim so se predstavili ne le v domačem kraju, temveč so gostovali tudi v okoliških krajih ter tako zaslужili denar za najnujnejše potrebe.

Kulturno umetniško društvo Lipa je tudi za letošnjo sezono naštudiralo celovečerno igrano francoskega dramatika Noela Cowarda Komedija ljubezni. Z igrjo so se predstavili domačemu občinstvu, gostovali pa so tudi v Bakovcih in Dokležovju, predvidoma pa se bodo predstavili še krajanom Turnišča. Za izbor te drame so se odločili na priporočilo Zveze kulturno-prosvetnih organizacij v Murski Soboti, čeprav bi rajši naštudirali domače delo, vendar niso našli nič primerne. Igrjo je režiral domačin Ivan Zver, kmet, ki se z režijo ukvarja nad trideset let. Ko smo ga obiskali, nam je povedal, da ima izredno ve-

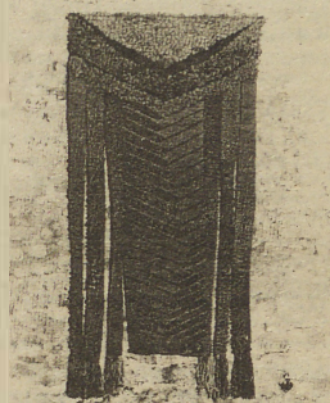
selje do režiranja, za kar se je usposobil na tečaju, in da zelo rad dela z mladino. Še naprej je pripravljen pomagati mladim, če bodo rabili njegovo pomoč. Zelo pa si želi, da bi v kratkem zopet naštudirali kakšno domačo dramsko delo. Po vsej verjetnosti se bodo tega zopet lotili v polnih mesecih, ko so doma tudi dijaki in študentje. Denar, ki ga bodo zaslužili z nastopanjem, pa bodo namenili za ureditev odra, ki je že dotrajal, in za nakup novih zaves. Sicer pa velja povedati, da vlada med kraji Lipe veliko zanimanje za kulturne prireditve in da so zlasti veseli, če se jim predstavijo domačini.

F. Maučec

Kulturni koledar

SOBOTA, 26. FEBRUARJA
RADENCI — V kongresni dvorani hotela Radin bo ob 17. uri koncert mešanega pevskega zbora Lubnik iz Škofje Loke. Dirigent je Tomaž Tonzon.

Koncertu bo sledil otvoritveni ogled razstave ročnih del Katarine Vervegove iz Murske Sobotice, ki bo na ogled v razstavnem salonu hotela Radin.

Na sliki je tapiserija akademke slikarke Murike Danč-Roth, lendavske rojakinje, ki bo v kratkem imela samostojno razstavo v galeriji Lendava.

razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji soboškega kulturnega centra je na ogled razstava likovnih del akademkega slikarja Franca Vozla, v okviru likovne izmenjave z Gorenjsko.

V Pokrajinski in študijski knjižnici bodo do 26. tega meseca razstavljena dela ob 50-letnici umetniškega ustvarjanja in 70-letnici znanega slovenskega pisatelja in dramatika Ivana Potrča.

LENDAVA — V galeriji Lendava so na ogled gvaši umrlega akademkega slikarja Maksa Kavčiča, ki jih kot del velike retrospektive posreduje umetnostna galerija iz Maribora.

LJUTOMER — V galeriji Antea Trstenjaka razstavlja svoja dela likovni ljubitelj Silvo Prelog.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: Franc Laišček — Feri: PERONARJI (Pomurska založba), Berta Golob: SRCE USTVARJA, ROKA PIŠE (Mladinska knjiga) in Leopold Suhadolčan PISATELJ, POVEJ MI (Mladinska knjiga).

SLOVENSKI OKTET SPET V POMURJU

V okviru svojih gostovanj je pokrajino ob Muri konec preteklega tedna spet obiskal priznani — Slovenski oktet, ki si je sloves pripel tako doma kot po svetu. Ustanovljen je bil 1951. leta, od takrat pa pevci pod vodstvom umetniškega vodje Antona Nanuta neumorno prepevajo. Tokrat so gostovali v Lendavi in Turnišču, kjer so, tako kot drugod doslej, navdušili s svojimi interpretacijami pesmi iz pravooslavne liturgije, renesanse, baroka in črnskimi duhovnimi pesmimi.

Slovenski oktet je tudi tokrat spremljal znani organist, profesor Hubert Bergant, posnetek njegovega izvajanja za orglane pa je nastal v turniški župnijski cerkvi. Tekst in foto: Š. Prša

STROKOVNJAKI SVETUJEJO

Pomen števil pri hibridni koruzi

Pojem hibridna koruza se je prvič pojavil leta 1914, ko ga je omenjal ameriški znanstvenik Schell. Tudi nadaljnja selekcija koruznih hibridov ima osnovo in širši obseg v Ameriki, ki se je pozneje razširila v posamezne centre za zlahtnenje v Evropi. Zaradi manjšega števila hibridov so bili ti po ranosti razvrščeni kot rani, srednje rani pa do zelo pozni. Hitro se je pokazalo, da pojmi »rani«, »pozni« ipd. povedo izredno malo, ker se pomen »rani« ne more prenašati na druga področja.

Ker se za južnejše in ugodno locirane države označuje z »rani«, pomeni za ZR Nemčija kot »srednje pozni« in morda za Dansko kot »zelo rani« material.

Tako so morali za Evropo narediti enotno klasifikacijo na osnovi zrelostnih skupin ali razredov. Leta 1954 je na VII. kongresu o hibridni koruzi, ki je bil organiziran pod pokroviteljstvom FAO v Beogradu, posredovano navodilo vsem udeležencem, da se uvede enotna klasifikacija po grupah zorenja.

Osnova je bil ameriški sistem z 9 zrelostnimi razredi. Vsaka od 9 zrelostnih skupin se označuje s trištevilišnim številom. Prva in najranjša skupina se začne s 100 do 199, druga od 200 do 299 itd. do 9. in s tem najkasnejše skupine dozorevanja.

— Prva številka v trištevilišnem številu označuje dogovarjajočo skupino dozorevanja

— Druga številka označuje rang znotraj te skupine dozorevanja (tako npr. številka 210 pomeni, da je hibrid na začetku, številka 290 pomeni, da je hibrid na koncu zrelostne skupine 200)

— Tretja številka bi morala označevati barvo zrna. Pri nekaterih hibridih (Nemčija) se to ne označuje posebej, pač pa se samo označi z 0. To trištevilišno število je tako imenovano FAO število. Po vsem tem to število ne označuje števila dni vegetacije, temveč predstavlja na mednarodnem nivoju merilo za razporeditev vsakega hibrida v neko skupino dozorevanja.

Za določanje števila FAO pri novih hibridih so v okviru vsake skupine dozorevanja na splošno poznane in v pogledu števila FAO določene primerjalne sorte. Čim imamo s pomočjo teh primerjalnih hibridov zadostno število lokalnih hibridov (novih), lahko ti hibridi prevzemajo vlogo primerjalnih.

Določanje števila FAO pri novih hibridih se opravlja prek razmerja vsebnosti suhe snovi v storžu (silažna zrelost) odnosno v zrnju (polna zrelost).

Težje je tolmačenje na primeru

hibrid	število FAO	določena suha snov v zrnju
A	210	66,1 % razlika 5,7 %
B	240	60,4 % razlika 3,8 %
C — novi hibrid		64,2 %

— razlika 5,7 % v suhi snovi med hibridom A in B daje razliko v številu FAO za 30 (240 — 210 = 30)

— razlika 3,8 % v suhi snovi med hibridom B in C daje razliko x.

$$x = \frac{30}{5,7} \times 3,8 = \frac{114}{5,7} = 20$$

— število FAO za hibrid C = 240 — 20 = 220. Torej bo novi hibrid označen s FAO številom 220.

Tako bi za naše razmere veljala naslednja razdelitev:

Skupina	Primer hibrida	Ranost
100 — 199	BC 188	zelo rana
200 — 299	BC 264	
300 — 399	BC 384	rana
400 — 499	BC 462	
500 — 599	ZPSK 59 C	srednje rana
600 — 699	NSSC 606	
700 — 799		srednje pozna
800 — 899		pozna
900 — 999		zelo pozna

Za ožja območja se izbirajo hibridi, ki tam zagotovo dozorevajo. Tako je npr. za področje Pomurja primerna FAO skupina 100 — 300 (zrno) oziroma do 400 (silaža).

Geza Džuban, kmet. ing.

IVAN ŠPILAK IZ TURNIŠČA

Letos soja na 3 hektarjih

Poznate sojo. Soja je stara rastlina iz družine metuljnic; v semenu ima 35 odstotkov beljakovin, 17 odstotkov maščob in polsušnega olja, lecitin, nekaj vitaminov in drugo. Soja gojijo predvsem v Severni Aziji, raste pa tudi v Južni Evropi in v Jugoslaviji. Sojino seme, njeno olje in beljakovine so v vedno večji meri surovina za hranila (npr. sojina moka za pripravke, podobne mesu). Ostanki pri pridobivanju olja (sojine tropine, pogache) dajejo močno krnilo.

Toliko je o soji zapisano v leksikonu. No, Ivan Špilak iz Turnišča pa ve predvsem, da je soja izredno pomembna beljakovinska hrana za njegovo živino. Obdeluje kar 30 hektarjev zemlje. V hlevu ima 50 glav goveje živine, v

svinjakih pa 220 bekonov. Živalim poklada predvsem domačo hrano, torej tisto, ki jo pridelja na polju, seveda pa ji dodaja beljakovine, kot je mesna moka, soja, razni vitaminski dodatki.

Pridelati čimveč doma, to je geslo naprednega kmetovalca iz Turnišča. Lani je na enem hektarju prideloval tudi sojo. Bilo je je 2600 kilogramov. To pa je menda pridelek, ki je enak vojvodinskega poprečju ali pa še celo nekoliko višji. Povedal nam je, da sojo z lastne njive poklada živini kot beljakovinski dodatek h krmi, kar se seveda zelo pozna pri rejli. Torej je čas pitanja veliko krajši kot prej.

Ivan Špilak bo letos sejal sojo na površini 3 hektarjev.

PREDSTAVLJAMO STROJNE SKUPNOSTI

KOMBAJN ZA VSE

Debela snežna odeja, ki je pokrila tudi pokrajino ob Muri, gotovo še najbolj ustreza kmetovalcem. Pod njo se bo zemlja odpočila, prav tako pa tudi pridne roke kmetov, ki jo obdelujejo že od nekdanj. Zimski čas je za njih kajpada priložnost, da se ozrejo na lanske dosežke in kujejo načrte za naprej. Mi smo ta čas izkoristili za obisk ene izmed strojnih skupnosti kmetov, in sicer konjiške, ki so jo ustanovili leta 1978, v njej pa je združenih devet kmetovalcev.

Apaška dolina je žitnica radgonske občine. Zatorej tudi na konjiških poljih zavzemajo največ zasejanih njivskih površin polja, ki vsako leto bogato obrodijo pšenico in koruzo.

„To dejstvo,“ pravi Stefan Gerič, eden izmed devetih kmetov, ki so se pred petimi leti odločili, da združijo sredstva za nakup kombajna za pšenico, „nas je pravzaprav skoraj prisililo, da smo se odločili za nakup tega prepotrebne stroja. Prej smo bili venomer odvisni od drugih, čakali na to, kdaj bodo prišla na vrsto naša polja. Ker je bila za enega izmed nas to prevelika naložba, smo uvideli, da je edina možnost v združitvi sredstev. Ta kombajn, ki ga uporabljamo, nas je takrat veljal 350.000 dinarjev, vsi smo prispevali enak delež, nekaj

pa smo dobili še kreditov od hranilno kreditne službe pri radgonski kmetijski zadrugi.“

Člani strojne skupnosti tako složno pospravljajo pšenico s svojih polj, in to s precejšnjih površin: Geričevi imajo pšenice na 3,5 hektarjih, ostali pa na enem do dveh. Ob tem pa pospravijo še pšenico ostalim kmetom v stogovski krajevni skupnosti. Lani so za njih opravili 145 strojnih ur.

Ker so s sodelovanjem zadovoljni, ga še povečujejo. Lani so kupili že drugi kombajn, ki bo prve pšenične snope požel to poletje.

„Ja, novi nas je veljal seveda precej več, okrog milijon dinarjev. Vendar,“ je nekoliko zaskrbljen Stefan Gerič, „nas bodo precej dajale visoke obrestne mere. Mi za te, ko smo se odločili

za nakup, nismo vedeli. Računamo, da bomo na račun obresti letni morali odplačati najmanj 190.000 dinarjev. To pa ni malo, kajne.“

Prav gotovo ne, vendar ne bo nepremostljive prepreke, da se strojni park v tej strojni skupnosti ne bi širil dalje.

Gerič — Dosedanje izkušnje so dobre.

Člani namreč že razmišljajo o novi pridobitvi — ugotavljajo, da bi potrebovali še „adapter“ (op. p. to je stroj za obiranje koruze). Pri dosedanjem nakupu so imeli,

kot pravijo, kar srečno roko, saj jih niso pestile večje okvare. Tako se je prvi kombajn amortiziral že v štirih letih.

Zanimalo nas je, če njihovi rezultati spodbujajo ostale kmete, da bi se pridružili strojni skupnosti?

„Ja,“ razmišlja tovarš Gerič. „Seveda bi se marsikdo želel vključiti, vendar nihče ne želi, da bi prispeval del za kombajna, ki ju že imamo. Sicer pa v glavnem imajo vsi kmetje na našem koncu dovolj mehanizacije. Vsaj po en traktor in ostale priključke. Večji stroji pa ne bi bili smotno izrabljeni.“

Ob koncu pa razgrnimo še letošnje načrte konjiške strojne skupnosti. Menijo sicer, da bodo to poletje želi nekoliko manj pšenice, saj je na nekaterih površinah niso posejali toliko kot sicer zaradi melioracijskih del. Zato pa pričakujejo boljši pridelek. Menijo namreč, da je možnost zamenjave pšenice za koruzo močno spodbudila kmete za setev pšenice.

Pa še to: morda bodo še letos bogatejši za pnevmatično sejnalnico koruze ...

V. Paveo

PREDSTAVLJAMO TEMELJNE ZADRUŽNE ORGANIZACIJE

TZO APAČE: proizvodnja mesa se povečuje

V okviru Kmetijske zadruge Gornja Radgona delujejo tri temeljne zadrugne organizacije kooperantov. Tokrat želimo nekaj več zapisati o TZO Apače. Direktor inž. agr. Janez Horvat nam je nekako takole predstavil to kmetijsko organizacijo:

„TZO Apače v sedanji organizacijski obliki deluje od 1. januarja 1979. leta. Rezultati kažejo, da je taka organizacija upravičena, saj je večina združenih kmetov tesno povezana s to osnovno kmetijsko enoto in v njej uresničuje svoje interese za izboljšanje kmetijske proizvodnje, s tem pa tudi svojega standarda. TZO Apače obsega Apaško dolino, obrobne hribe oziroma vzpetine Slovenskih goric (veriga Novi vrh, Vratji vrh, Pogled, Grabe, Janhova, Nasova, Lešane, Plitvički vrh) na jugu in Tratami na zahodu ter Gornjo Radgono na vzhodu. Na tem območju je 24 vasi. V zadrugu je vključenih 280 kmetijskih gospodarstev, vseh članov pa imamo 450. Zadruga seveda posluje tudi s tako imenovanimi polkmeti in manjšimi kmetijskimi proizvajalci, ki jih je okrog 320, tako da naša TZO sodeluje pravzaprav s 600 kmetijskih gospodarstvi. Glede na število kmetijskih strokovnjakov v naši TZO (3) je povsem razumljivo, da pospeševalna služba ne more biti tako učinkovita kot bi sicer morala biti. Precej moči nam vzame tudi administriranje, na primer delo z boni, izdajanje zadolžnic za mineralna gnojila ...“

TEKMOVANJE V PRIDELOVANJU KORUZE

Na območju TZO Apače je zelo razvito pridelovanje koruze. Lani so jo kmetje sejali na površini 450 hektarjev. Približno eno četrtno pridelka so silirali. Da bi spodbudili še večjo proizvodnjo, so lani organizirali tekmovanje, v katerega se je vključilo 100 zasebnih proizvajalcev s površino 180 hektarjev. Pridelek so ugotavljali pri 54 tekmovalcih (pri ostalih ni bil dosežen zadovoljiv sklop), in sicer s štetjem storžev in zrn. Trije tekmovalci so dosegli pridelek, ki je krepko čez 10.000 kilogra-

mov suhega zrnja na hektar. Najnižji pridelek pa je bil 6.400 kilogramov. Okrog 6.000 kilogramov naj bi bil poprečen pridelek na hektar. Poraba gnojil na teh površinah je bila izdatna: okrog 800 kilogramov na hektar.

Kmetje z območja TZO Apače so lani pšenico sejali na površini približno 200 hektarjev, od tega je bila pogodbeno proizvodnja na 138 hektarjih. Največ so posejali sorte super zlata (70 odstotkov), opravili so predsetveno gnojenje ter spomladansko dognojevanje. Vse površine so bile zaščitene pred plevelom, in zato so bili pridelki še kar ugodni. — v

IZOBRAŽEVANJE — Kmetje z območja TZO Apače radi prislusne strokovnim predavanjem. Naš posnetek je nastal, ko so poslušali nasvete strokovnjaka Živinorejsko-veterinarskega zavoda iz Murske Sobote mag. Ernesta Omarja o mlekarstvu. Sicer pa je bilo še več izobraževalnih tem: pridelovanje koruze in sladkorne pese, predavanje za vinogradnike in ne nazadnje tudi posvet o opravljenih melioracijah in arondaciji kmetijskih zemljišč na melioriranih območjih Plitvice, Lešane-Nasova in Črnci-Mahovci. Foto: S. Sobočan

poprečju 4300 kilogramov na hektar. Tudi tej TZO je lani uspelo, da je odkupila toliko pšenice kot še nikoli dotlej: 479.000 kilogramov. V TZO pravijo, da sta k tako dobremu odkupu pripomogli cena pšenice in ugodna možnost zamenjave za koruzo. Mi pa k temu lah-

ko dodamo, da takega uspeha ne bi bilo, če ne bi bili v času žetve še posebej aktivni pospeševalci TZO, ki so si resnično prizadevali za čimvečji odkup.

VEČJA PROIZVODNJA MESE

Na območju TZO Apače je seveda „doma“ tudi sladkorna pesa, vendar priznavajo, da ne morejo doseči postavljenega plana (lani 40 hektarjev). Problematična naj bi bila tehnologija pridelovanja, kajti tudi na apaškem območju imajo mnogo majhnih parcel. Lani so peso pridelovali na 32 hektarjih, proizvedli so je 1.213.890 kilogramov (37.934 kilogramov na hektar), poprečna vsebnost sladkorja pa je bila 13,08 odstotka, kar je seveda dokaj malo. Lani je bila pač neugodna (pesna) letina. To pa jih seveda ne bo odvrglo, če si ne bi tudi letos prizadevali za

glav goveda (348.360 kilogramov), 1.088 prašičev (125.854 kilogramov), 998 pujskov (24.321 kilogramov), prav tako je pomembna količina odkupljenega mleka: 1.038.670 litrov. Poleg tega sta dva kooperanta vzredila še 400 prašičev, prav tako dva člana TZO pa so proizvedla kar 571.650 kilogramov piščancev-brojlerev.

Nedvomno lepi rezultati.

Direktor TZO pravi:

„Za še večji dvig tržnosti mleka bo treba izboljšati krmljenje, zato bomo poskušali zagotoviti beljakovinska krnila, pri siliranju pa doseči, da bi večina kmetov v silažo dodajal ureo ali berno. Poudarek smo dali tudi kmetijam z večji tremi kravami in čimvečji zajeli v kontrolo A. Tudi dobrih krav bomo obremenili pustili za plemo. Pospeševalna služba si bo prizadevala izgradnjo ene mini farme za okrog 20 molznic.“

Za razvoj prašičereje smo veliko naredili. Imamo 100 plemenskih svinj v rejah. V to proizvodnjo vključuje tudi hlev v Nasovi, ki je rezultat skupnega vlaganja.

MELIORACIJE IN ARONDACIJE

V TZO Apače si veliko obetajo od melioracij, ki potekajo na površini 300 hektarjev družbene in zasebne zemlje. Upajo, da bodo zmeliorirani razdeljena do 1. aprila, da bi tako na njih pravek setev opravili spomladansko setev. Proizvodnja bo potlej večja, še večja. Sicer pa naj bi letu zagotovili tudi sredstva za nadaljnjo gozdarstvo nove gradnje gozdnih poslopij, za nakup močnejših traktorjev in drugih naložbe. Res je sicer, da je poslednji finančni sredstva težko dobiti, pa tudi obresti so visoke. Vendar to ne bi smelo odločiti. Lani, na primer, so odobrili 16 kreditov za gradnjo hlevov, 13 kreditov za nakup strojev in 6 kreditov za obnovu nasade (610.000,00 dinarjev). S. SOBOČAN

TURNIŠČE: cene pujskov

Nekoliko hladnejše vreme je bilo najbrž vzrok, da so rejci pretekli četrtek (17. febr.) pripeljali na sejmišče v Turnišču samo 15 pujskov. Prodali so jih vse, cene pa so se gibale od 5.000,00 do 5.500,00 dinarjev za par pujskov.

Pomurski skladi za pospeševanje kmetijstva

Prispevki delavcev kmetijstvu

Januarja je miralo leto dni odkar smo v Sloveniji sprejeli zakon o zagotavljanju sredstev za intervencije v proizvodnji hrane. Občine, tako seveda tudi vse štiri pomurske družbenopolitične skupnosti, pa so sprejele še svoje odloke, s katerimi so obvezale vse zaposlene, da plačujejo določena odstotka od osebnih dohodkov.

Delavci ljudje pomurskih občin smo lani v občinske sklade prispevali 24.498.357,60 dinarjev. K tej vsoti je treba prišteti še 1.163.533,00 dinarjev, kar predstavlja saldo iz leta 1981, prispevki iz občinskih proračunov so znašali 2.963.738,00 dinarjev, sredstva na temelju sporazumov OZD 1.450.928,50 dinarjev, skupaj 30.076.557,10 dinarjev. V letošnje leto je bilo prenešeno 4.188.923,85 dinarjev, torej so štiri občinski skladi za pospeševanje proizvodnje hrane imeli v lanskem letu 25.887.633,25 dinarjev „občinskih“ sredstev. Povedati pa moramo, da smo v Pomurju za spodbujanje kmetijske proizvodnje dali veliko več nepovratnih sredstev, saj smo dobili tudi denar od „republike“.

Kot davkoplačevalce nas seveda zanima trošenje teh sredstev. Za premijiranje povečanja stala krava je bilo porabljen 2.350.000,00 dinarjev, za nadomestilo za proizvodnjo mleka 624.641,00 dinarjev, regres za semensko korožo in pšenico (občina M. Sobota in Radgona) 4.484.829,00 dinarjev, sofinanciranje pospeševalne službe 2.054.250,85 dinarjev, za tako imenovani program B pa 5.863.516,15 dinarjev (stipendiranje kmetičev mladih, izobraževanje kmetov, sofinanciranje regijske pospeševalne službe, zatiranje mastitisa itd.).

Letos se bo v štirih pomurskih občinskih skladih predvidoma izplačalo 53.358.757,85 dinarjev. V lanskem saldo 4.188.923,85 dinarjev, poseben občinski davek (0,5 odstotka od osebnih dohodkov) 44.171.834, dinarjev, iz občinskega proračuna 1.500.000,00 dinarjev, sredstva OZD 1.450.928,50 dinarjev, sredstva skladov iz večjih potrošniških centrov 1.570.000,00 dinarjev.

In kako so v občinskih skladih razporejeni predvidena sredstva? Vse to 12.940.000,00 dinarjev ni najvišje postavka odhodkov, vendar ni dajeno na prvo mesto. Toliko naj bi bilo porabljen za regresiranje 215 ton korože visokorodnih enojnih hibridov. Kljub temu, da v Pomurju pridelamo mnogo korože, je le vedno kupujemo le 60 tisoč ton na drugih območjih. Z večjo nedostopnostjo in težavami pri nabavi nekaj letih letimo pridamo toliko korože, da nam je ne bo treba več kupovati druge.

Mejci, ki k obstoječemu staležu krav dolgaajo eno, dve ali več krav, dobijo za vsako 10.000,00 dinarjev premije. V Pomurju naj bi letos za povečanje stalež krav občinski skladi prispevali 3.180.000,00 dinarjev, torej za vsako kravo 3.000,00 dinarjev, ostalo na primaknejo: republiški sklad (4.500,00 dinarjev), živinorejsko poslovna skupnost (1.500,00 dinarjev), mlekarne (1.000,00 dinarjev).

V tem letu bomo v Pomurju v zasebnem sektorju proizvedli predvidoma 45 milijonov 470 tisoč litrov mleka, družbeni sektor pa 1 milijon 197 tisoč litrov, skupaj torej 46 milijonov 667 tisoč litrov. Tudi za mleko so uvedene premije.

Denar se zbira pri živinorejski poslovni skupnosti Ljubljana. Pomurski občinski skladi bodo tja prispevali predvidoma 7.863.575,00 dinarjev, od tam pa bo pomursko kmetijstvo dobilo kar 25.368.400,00 dinarjev.

Z ozirom na predvideno porabo mesa v posameznih pomurskih občinah (988 ton), se bo v občinskih skladih zbralo 15.883.117,00 dinarjev. Ta denar bo omogočil, da bomo s premijami spodbudili vključitev v pogodbeno proizvodnjo vsa teleta.

Nenazadnje je tu še znesek 4.790.000,00 dinarjev, ki ga nameravajo porabiti za osnovno mrežo kmetijskih pospeševalcev.

Š. SOBOČAN

PRIPRAVE NA SPOMLADANSKO SETEV V SOBOŠKI OBČINI

Največji problem so rezervni deli

Cerprav plan jesenske setve na območju murskosoboške občine ni bil v celoti izpolnjen, predvsem zaradi manj ugodnih vremenskih razmer, pa to ne predstavlja kakih večjih problemov. Kmetijskim proizvajalcem je šlo na roko vreme v obdobju od lanskega novembra do letošnjega januarja, kar je omogočilo uspešne priprave na spomladansko setev. Ocenjujejo, da je z globokim oranjem pripravljeno več kot 80 odstotkov njivskih površin, ki so namenjene za setev sladkorne pese, korože, krompirja in drugih jarin. Plan spomladanske setve zajema 16 tisoč hektarov površin; od tega 12 tisoč ha za korožo, 2 tisoč ha za krompir in 1040 ha za sladkorno peso. Večje planske obveznosti se zlasti pri slednji kmetijski kultura, pri čemer bi naj kmetijska zadruga Panonka zasejala s sladkorno peso 600 hektarov površin. V zasebni proizvodnji pa je doslej sklenjenih približno 60 odstotkov pogodb.

Vse je pripravljeno tudi glede pridelovanja korože, predvsem kar zadeva sortni izbor, pa tudi semena bo dovolj. Z ustanovitvijo proizvodne skupnosti za krompir in izgradnjo skladišča pa se vse bolj uveljavlja v tržno-blagovni proizvodnji tudi ta poljščina. Računajo, da bo zasejanih okrog 2 tisoč hektarov krompirja, pretežno na območju temeljne zadrugne organizacije Beltinci, s čimer bi naj zagotovili odkup do 7 tisoč ton merkantilnega krompirja. Veliko naporov pa vlagajo v murskosoboški občini tudi v obnovo travnikov in pašnikov, kjer bi lahko dosegali boljše rezultate, kar je ogromnega pomena za rast živalske proizvodnje. Predvsem uvajanje soje v kolobar, o čemer so v kmetijski zadrugi skupno s Kmetijskim šolskim centrom v Rakičanu lani že opravili poizkusno pridelovanje, pa bo postopno nadomestilo pomanjkanje beljakovinskih dodatkov v pripravi krmil za živinorejo. V letu 1982 pa so začeli tudi z intenzivnejšo rabo travinja, zato predvidevajo, da bi v prihodnje obseg intenziviranja zajel okrog 4 tisoč hektarov travnikov.

In kakšne so dejanske možnosti za uresničitev plana? Kot zatrjujejo, ni pričakovati problemov glede zagotavljanja zadostnih količin gnojil in zaščitnih sredstev, saj je veliko zalog še pri kmetih samih. Kmetijska zadruga Panonka ima dogovorjeno za prvo polletje letošnjega leta dobavo 7235 ton

Pričakujemo lahko, da bo posej tega strokovnega kadra več in rezultati njihovega dela še večji.

Direktor Živinorejsko-veterinarskega zavoda v Murski Soboti dr. Lojze Slavič nam je še povedal, da so predvidena tudi sredstva za prašičerejo, in sicer kar 45.385.000,00 dinarjev. V celoti jih bo zagotovila republiška živinorejska poslovna skupnost; poračljena pa bodo za sofinanciranje nabave plemenskih prašičev, za testiranje merjascev, akcijske naloge na področju načrta razvoja prašičereje itd.

V našem zapisu nismo omenjali denarnih spodbud za proizvodnjo sladkorne pese, prav tako tudi ne za proizvodnjo pšenice, saj za ti dve poljščini proizvajalci dobivajo regres za semena (pšenica) oziroma premijo (sladkorna pesa) iz republiških skladov.

Š. SOBOČAN

Za organizirano pridelavo jagodičevja

Na obmejnem območju Slovenskih goric je bilo v zadnjem desetletju obnovljenih precej nasadov ribeza, zlasti črnega, ki je dosegal sorazmerno ugodne cene, čeprav je bila proizvodnja z ozirom na podražitev reprodukcijskega materiala, kot so mineralna gnojila in zaščitna sredstva, sorazmerno draga. Nekaj let zapored so imeli pridelovalci škodo zaradi pozebe, dokler niso začeli pridelkov zavarovati. Te in podobne ugotovitve so bile predmet razprav na nedavnem letnem zboru Proizvodnje ribezove skupnosti Trate, ki stopa v sedmo leto svojega obstoja in združuje 60 članov proizvajalcev ribeza z območja Trat, Zg. Velke, Zg. Ščavnice in ostalih okoliških krajev. Pred tremi leti so pričeli posamezni pridelovalci ribeza s poskusno proizvodnjo robid, ki so odporne proti pozebam zaradi pozne spomladanske vegetacije. Na območju lenarške zadruge so jih v minulem letu posadili prek 15 ha pri zasebnikih. Soinvestitor za tovrstne nasade je postala domača predelovalna industrija FRUCTAL iz Ajdovščine, da bi tako zagotovila surovine za lastno proizvodnjo sokov. Letos nameravajo zasaditi še 5 hektarjev robid in prav toliko ribeza, ki bi ga tako v okviru skupnosti pridelovali na 30 hektarjih. Osnovna dejavnost skupnosti je bila vsa pretekla leta namenjena strokovnemu izobraževanju članov na strokovnih predavanjih in strokovnih ekskurzijah širom ožje domovine in v sosednji Avstriji. Večina pridelovalcev ribeza, ki kooperacijsko sodelujejo tudi v ostalih panogah kmetijstva, kot intenzivna živinoreja, mlečna proizvodnja, reja pitalcev govedi, bekonov in svinjereji, brojlerjev in perutninarstvu in v poljedelstvu v pridelovanju žitaric in sladkorne pese, je na zboru redne letne skupščine sprejela koristne napotke, kako s skupnimi „močmi prispevati k premostitvi obstoječih težav za izboljšanje gospodarske situacije.

J. Rajh

Posevke zavarovati že pred setvijo

Pomurska območna skupnost Zavarovalne skupnosti Triglav v Murski Soboti je v letu 1982 uspela zavarovati največ hektarjev obdelovalnih površin v Sloveniji. Organiziran pristop je omogočil da združene kmete zavarovanje ni veljalo več kot družbeni sektor. Združeni kmetje so namreč njive zavarovali skupinsko prek svojih temeljnih zadrugnih organizacij. Tako jih je zavarovanje veljalo manj, kot sicer plačuje zasebni sektor kmetijstvu. Enak tretina z družbenim sektorjem pomeni nižje akvizicijske stroške, ki pri združenih kmetih, zavarovanih prek TZO, znašajo le 6,3 odstotka od celotne bruto premije. Slednje si delita zadruga in območna skupnost za pokrivanje stroškov sklepanja zavarovanj in za stroške likvidacije škod. Da uspeh ni izostal, gre zasluga veliki vnemi vseh, tako delavcev zavarovalnice kot kmetov. Prav delavci pomurske območne skupnosti so akcijo začeli na lastno pobudo ob pomoči družbenopolitičnih organizacij in MGZ. Seveda je odziv na različnih območjih različen. Vsekakor pa velja omeniti, da bi ob še večjem odstotku zavarovanih površin zavarovalna premija bila še nižja. Zavarovanje proizvodnje ob dobrem sodelovanju s SIS za obrambo

pred točo za SV Slovenijo in Območno zavarovalno skupnostjo v M. Soboti pa je še kako pomembno, saj se praktično vsa kmetijska proizvodnja odvija na prostem, pri čemer so vsakoletne škode zaradi pozebe, toče in neurij z viharji reden pojav, dokaj pogoste pa so tudi take s katastrofalnimi posledicami. Zavarovalna skupnost pa kmetom ne jamči le večje ekonomske varnosti z izplačilom nastalih škod, temveč se vključuje tudi v preprečevanje naravnih katastrof, saj iz sredstev preventivnega sklada sofinancira nabavo raketa zoper točo.

Kot prelomno leto, ki je odločilno vplivalo na zavezi o potrebnosti zavarovanja kmetijske proizvodnje v Pomurju, beležijo leto 1978, ki je za pomursko kmetijstvo bilo katastrofalno. Leta 1979 je bilo nekoliko manj škod, leto 1980 pa je bilo za pomursko kmetijstvo ponovno katastrofalno.

Po nekajletnih velikih in dveh katastrofalnih škodah zaradi toče je Območna zavarovalna skupnost leto 1981 sklenila s pozitivnim rezultatom.

Leto 1982 je bilo ponovno zelo slabo, saj je v tem letu na različnih območjih toča padla kar dvajsetkrat. Tako je skupnost tudi leto 1982 sklenila s negativnim rezultatom.

Sektor	Štev. zav. ha	TP din	Štev. poškodb ha	Odškodnina din	Škodni %
Družbeni sektor	12.616 ha	34.661.000	2.349 ha	42.220.000,-	122 %
Zasebni sektor	885 ha	1.536.000	101 ha	1.619.000,-	105 %
Skupaj:	13.501 ha	36.197.000	2.450 ha	43.839.000,-	121 %

Izpad v zavarovanju posevkov so solidarnostno pokrili v okviru Zavarovalne skupnosti Triglav.

Ze omenjena katastrofa leta 1978 je spodbudila k akciji,

kateri uspehi in prizadevanja vseh subjektivnih sil niso izostala, tako so po letih v Pomurju zajeli v zavarovanje naslednje površine kooperacijske proizvodnje:

Leta:	1979	1980	1981	1982
Zav. površin	2.997 ha	3.118 ha	4.118 ha	4.324 ha
Slad. pese	401 ha	359 ha	737 ha	715 ha
Skupaj:	3.398 ha	3.477 ha	4.855 ha	5.039 ha

Sladkorna pesa v kooper. proizvodnji v Pomurju je bila večinoma zavarovana, le TZO Beltinci v letu 1982 na svojem območju ni imela zavarovane sladkorne pese.

Iz rezultatov je razvidno, da se tovrstno zavarovanje prepočasi širi. Na nekaterih področjih se pač ne more uveljaviti, in to predvsem na območju KZ Lenčava, KZ Panonka, TZO Marjanci in TZO Beltinci. Je delno pa so zavarovane njive kmetov na območju občin Ljutomer in Radgona.

V vsakoletno akcijo se vključujejo tudi kooperanti TZO, ki popisujejo zasejane površine. Tudi pri ocenitvi škode sodelujejo predstavniki kooperantov sku-

paj z pospeševalci in cenilci. S tako delitvijo dela so doseženi nižja cena za zavarovanje in tudi nižji akvizicijski stroški, ob taki delitvi dela pa ostane več sredstev za pokrivanje škod.

Tako tudi pri združenih kmetih uporabljajo premijske tarife družbenega sektorja, saj gre za družbeno organizirano proizvodnjo. Akvizicijske stroške pa delijo med TZO in pomursko območno skupnostjo 50 : 50 odstotkov. Slednje prča, da je tako med združene kmete kot območno zavarovalno skupnost prodorlo spoznanje, da je proizvodnja hrane prioriteta naloga, zato zavarovalna zaščita kmetijske proizvodnje postaja sestavni del naloge vsakega kmetijca kot tudi širše družbe. V akcijo pa bi se vsekakor morali v še večji meri vključiti vsi zainteresirani od proizvajalcev do potrošnikov.

Boris Hegeduš

TEREZIJA KOVAČ IZ ŽEPOVEC PRAVI

Kmečke žene še niso enakopravne

Tisti hip, ko sem se oglasil pri 63-letni Tereziji Kovač iz Žepovec, je nisem našel pri težkem delu, saj je pazila na vnukinjo, zagotovo pa vem, da je delo kmečke žene še vedno naporno, poleg tega nima vseh socialnih pravic kot jih sicer imajo ženske, ki delajo v drugih dejavnostih.

Življenje Terezije ni bilo lahko, saj je pretežni del prebila z materjo na 4-hektarski kmetiji. Imela je sicer dva otroka, toda poročila se ni. Velikokrat je imela težke dni, saj ni bilo lahko delati na posestvu in skrbeti za vzgojo otrok. Zdaj, ko je, kot sama pravi, stara, ji je končno nekoliko lažje. Ali pa ne! Upala je, da bo hčerka ostala doma na kmetiji, pa se ji želja ni uresničila; dekle se je zaposlilo v Elradu. Tudi sin ni pokazal zanimanja za zemljo in je odšel v Nemčijo. Tako je Terezija spet ostala takorekoč sama na svoji zemlji. Redi 4 glave goveje živine, 8 svinj, nekaj kur...

»Življenje kmečke žene, posebno starejše, je težko. Trinšestdeset jih imam let

namreč, za delo sem skorajda nezmožna, vendar je glavno breme še vedno na meni. Tudi penzije najbrž ne bom nikoli dobila, čeravno plačujem prispevke. Kdo ve, kaj se bo zgodilo v teh sedmih letih, ki jih moram še preživeti, da bi

zdaj, saj kmečki človek dneвно ne dela le osem ur, kot to počno v podjetjih, ampak po deset, dvajset in več ur.«

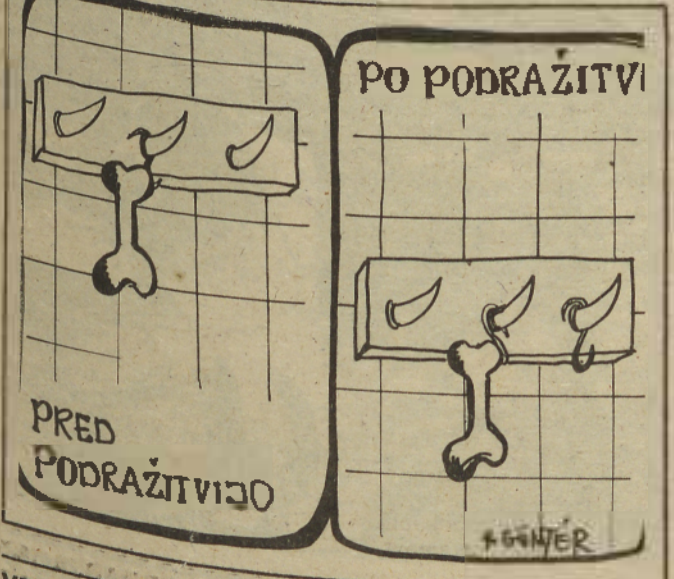
Tako je pripovedovala Terezija Kovač iz Žepovec, ki je v tem delu Pomurja sicer že od samega rojstva, vendar ne le

Terezija Kovač iz Žepovec velikokrat potoži čez težko življenje ženske na kmetih, priznava pa vendarle, da obstoje tudi lepi trenutki; zanjo je najlepše, ko pazi na vnukinjo. Foto: Š. S.

prejemala to »miloščino«. Zdi se mi, da bi morali kmečki ljudje dobiti starostno pokojnino mnogo prej, kot pa jo

priimek, ampak tudi njen naglas izdajata, da so njene korenine nekeje iz Prekmurja. Š. SOBOČAN

Skrivališče mamil v želodecu

Belgijska policija je kar se da budna, odkar se je izvedelo, da so glavne tihotapske zveze z mamili predstavljene iz Italije in Nizozemske na njena tla. A kljub temu je pretrgala najnovejšo pot mamili iz Kolumbije v Evropo čisto po naključju, namreč ker je enemu od Kolumbijcev v letalu na poti v Bruselj postalo čudno slabo in je izbruhal prav nenavadne reči: plastične kroglice s kokainom. Na letališču so aretirali dvanajst ljudi in v njihovih želodcih odkrili pravo skladišče kokaina: eden izmed njih jih je požrl kar 200. Zaplenili so 6,5 kilograma najčistejšega kokaina, vrednega 100 milijonov belgijskih frankov (15 milijard din).

V vsaki kapsuli je bilo 2,5 grama kokaina, želodčni sok plastičnega ovoja ne raztaplja, tako da velika količina mamila, ki bi sicer povzročila gotovo smrt, uživalcu ne škodi. Očitno pa vsi niso imeli konjskih želodcev, in slabost enega je izdala vse.

To ni prvi primer takšnega načina tihotapljenja mamil v zgodovini. Podobno je skušala pred tremi leti tihotapiti mamila tako imenovana »tajska podružnica«. Takrat so prijeli 25 ljudi in vsem skupaj naložili za kazen 90 let ječe.

V Belgiji so prav te dni obsodili na 15 let zapora »maroško trojico«, krivo za smrt nekega narkomana, ki je vzel preveliko dozo mamil.

NE BO ZAMERIL

— Napredno kmetijo ima, stroje, strokovno literaturo, dober računar je ...
— Dober kmetovalec, ni kaj!
— Za, samo do dela mu ni.

TEŽAVE S PREDOROM POD MORJEM

Ko so japonski graditelji povezali najdaljši predor pod morjem — neverjetni predor Seikan, ki povezuje japonska otoka Honšu in Hokaido 260 metrov pod morsko gladino, so nastale nove mednarodne težave.

Predor, dolg 54 kilometrov, sega namreč 12,188 metrov pod mednarodno vodo oziroma 100 metrov pod ožino Tsgaru, ki je mednarodna plovna pot. Del morja ob obali Honšua in Hokaida sodi med teritorialne vode Japonske, toda dobrih 12 kilometrov v sredi te ožine so mednarodne vode, za katere ne velja jurisdikcija nobene države.

Mednarodno pravo je doslej uredilo težave, ki so nastale pri jurisdikciji ladij, letal in celo vesoljskih ladij, potujočih po mednarodnih vodah ali nad njimi. Toda nikoli se ni nihče ukvarjal s tem, kakšne pravice veljajo za predore, speljane pod mednarodnimi vodami, preprosto zaradi tega ne, ker jih doslej ni bilo. Predor pod La Manchom je zgolj še načrt, novi predor Seikan, eno od svetovnih čud, pa je prvi na svetu in bo še dolgo edini, speljan pod mednarodnimi vodami. To pa seveda ne pomeni, da težav z njim ne bo.

Ko bodo leta 1985 ali 1986 jeli skozi predor voziti vlaki, bi se tam lahko teoretično zgodil zločin. Japonske zakone bi morda lahko uporabili tudi za take primere, toda kaj se bo zgodilo, če bo kak spreten odvetnik izpodbil njihovo pravomočnost?

Že danes bi se lahko zgodil kak zločin, saj delavci žive in delajo v predoru pod mednarodnim morjem. V mednarodnem pravu je zavezala praznina, to pa še malo ni prijetno, menijo na Japonskem. Prvi problem, ki ga bo morala Japonska urediti, je že povzročil precej preglavic. Ne vedo, kje se v tunelu neha prva in kje začne druga prefektura. Japonske teritorialne enote zelo skrbno razmejujejo svoje ozemlje. Toda nimajo pravice, da bi segle pod mednarodno vodovje. To pomeni, da bodo težave tudi z vzdrževanjem predora, dolgega kar dvanajst kilometrov.

MORJEM

Japonsko zunanje ministrstvo zatrjuje, da težav ne bo, enako pa trdi tudi japonsko notranje ministrstvo. Vse to bi bilo lepo in prav, če se ne bi v predoru »nič zgodilo«. Če pa bo prišlo do kakih nenavadnih okoliščin, ko bi se

morala vlada odločiti, da javno in pisмено potrdi svojo suverenost nad posameznim delom mednarodnega ozemlja, bi to utegnili postati zelo nevarno. Čeprav je o predoru na »nikogaršnjem ozemlju« žetela beseda v parlamentu, nihče na Japonskem ne ve, kaj naj bi storili. Čakajo na izhod — mednarodno pravo za predore.

NAJLEPŠA

— Mancij, ponoči se mi je sanjalo, da sem se poročil z najlepšo v mestu.
— Sva bila srečna?
— Seveda, vendar je potem vse skellia prekleto budilka.

PRIZNANJE

— Obtoženi, a priznate, da ste udarili miličnika z dežnikom?
— Sem.
— Pri zavesti?
— Joj, tega pa se več ne spomnim ...

ŽRTVE KARNEVALSKIH DNI

Po podatkih zdravstvene službe Ria de Janeira so zahtevale »carióce«, razposajene množice, ki vse leto živijo in delajo le za štiri karnevalske dni (letos so bili to petek, sobota, nedelja in ponedeljek). tokrat najmanj 48 smrtnih žrtev. Samo v soboto in nedeljo so v bolnišnice prepeljali 6700 ljudi, poškodovanih v pretepih, pomendranjih v strašni gneči na aveniiji predsednika Vargasa, do nezvesti pijanih ...

V času karnevala se je temperatura v Rio de Janeiru povzpela na 40 stopinj v senci. Vendar pa, kot kaže, to ne moti številnih udeležencev, pa tudi plesalk samba ne. Nasprotno, te še dvignejo temperaturo za kakšno stopinjo.

Kitajski strokovnjaki proučujejo nenavadno žival, ki jo je v centralni Kitajski našel nek kmet. Žival ima glavo kot vol, noge in rep pa kot koza in je ženskega spola. Težka je 300 kilogramov in se hrani z bambusom. Ujeli so jo v provinci Hubei, kjer živi planinsko bitje podobno »himalajskemu človeku«.

drugje smo prebrali

Na tržnici v Firencah se je pojavil pravi pravcati beli medved visok 2,5 metra. Spravil se je nad stojnice s sadjem in povzročil nenavadno zmedo med prodajalci in kupci, ki so v trenutku pobegnili pred nenavadnim obiskovalcem. Takoj za tem pa je že prišel krotillec iz cirkusa »Tribertis« in ga mirno odgnal nazaj tja, od koder je pobegnil. Ni pa jasno, kako je medved neopazno prišel iz predmestja, kjer je bil cirkus, v središče Firenc.

Anglež Bile Neal se pripravlja, da bo s kopalno kadjo v šestih tednih preplul tisoč milj dolgo pot od Londona do Leningrada. Med potjo bo zbiral prostovoljne prispevke, ki jih bo namenil za financiranje raziskav za boj proti raku. Ta Anglež je pred časom s kopalno kadjo že preplul La Manche, na pot za Leningrad pa bo odrinil, čim dobi sovjetsko vizo.

PASJE DIRKE

Dirka pasjih vpreg v Schwarzwald v ZR Nemčiji je gotovo najdaljša dirka na svetu. Letos je na dirki sodelovalo 181 posadk z 800 psi, ki so morali preteči 24 kilometrov dolgo progo. Leta 1968 so ljubitelji pasjih dirk v ZR Nemčiji ustanovili klub, ki šteje danes že 1500 članov in 2800 psov. Med letom psi trenirajo z vprego na dve kolesi (z zračnicama), in kot pravijo lastniki, pri tem zelo uživajo.

TUDI PROSVETARJEM NI LAHKO

Učitelj je materi enega od učencev prav na kratko in spoštljivo napisal:

»Vaš sin je zelo nardarjen, le obnaša se tako, da včasih ne vem, kako naj ravnam.«

»Vi ste učitelj. Ravnajte kakor veste in znate. Jaz imam dovolj problemov s sorodstvom ...

ZLATA JAMA ZA GOLJUFE

Uslužbenci stockholmske mestne uprave za parkirne ure, ki so bili obtoženi, da so v štirih letih nakradili za 50 ton drobiža, bodo morali odsedeti v zaporu od 6 do 20 mesecev. Sodišče je ugotovilo, da je 47 prebrisancev sodelovalo pri delitvi nenavadnega plena — menda gre za 7,2 milijona kron (to znaša v protivrednosti okrog milijon dolarjev).

Uslužbenci so spravljali denar v svoje žepe, namesto da bi ga nosili v blagajno uprave. Česa podobnega na Švedskem še ne poznajo. Se je goljufija splačala?

BREZ

— Pomurci smo bogatejši za še en sinonim. Doslej je bila Mura (za dobro delo), poslej pa je Blisk — za kilavo delo.

— Boni in depoziti pravzaprav niso nikakršna »šiba božja«, saj so si ponekod nabrali bogate izkušnje z naročnicami.

— Gospodarstvo — nele pomursko — se mi čisto kaže kot hudo koščeno kravče, ki ga vsi posamezniki molzejo: sisi, »budžet«, davki, obresti, dolgovi ...

— Kaže, da je kritikam, da ni dovolj denarja za pomurske inovatorje in raziskovalce, odzvonilo. Zdalj denar namreč je, le tistih, ki bi ga dvignili, ni.

— Zadnjič je nekdo na nekem sestanku neuradno potožil: dandanes veljata dve kili kave več kot pa recimo priporočilo kakšnega vplivnega organa, na primer gospodarske zbornice.

— Klici iz tovarn: nam lahko kdo pomaga, da bomo v poplavi samo upravnih sporazumov lahko plavali proti toku? —brz—

DLAKE

PES — SVETOVNI REKORDER

Še zelo mlad »Benedictine jr.«, bernardinec Thomas Irwina, bo po predvidevanjih strokovnjakov dosegel to poletje teže 140 kilogramov in bo tako največji pes na svetu. Namesto svojega očeta »Benedictine sr.« bo tako zagotovo prišel v Guinnessovo knjigo rekordov.

Fotografija leta 1982

Najlepše dekle, ki se je v preteklem letu pojavilo v »Playboyu«, je na svojstven način posnel stari mojster fotografije George Hurrell. Ta osemindesetletni umetnik je doslej fotografiral vse znane hollywoodske zvezde. Za Jean Harlow, Bette Davis in Marie Montez je zdaj prišla na vrsto še Shannon Tweed (na fotografiji).

za vsakogar nekaj

Za dom in družino

Tkanina iz naravnih vlaken

Bombažna tkanina. Bombažne tkanine so lahko tanke, lahke, izdelane za poletna oblačila ali pa kosmatene, tople za zimska oblačila.

Če bombaž zažgemo, gori hitro, s svetlim plamenom. Diši kislo, po zažganem papirju. V obeh je namreč celuloza. Pepel je lahek in pri dotiku razpade.

Iz bombaža izdelujejo najrazličnejše vrste tkanin: poplin, muslin, batist, perkal, satinet, damast, klot, tetro, keper, frofir, deltin, žamet, flanelo, barbant.

Bombažna tkanina je trdna in se dobro pere, ker je odporna proti hlapenju in prenese visoko temperaturo. Lahko jo tudi kuhamo. Pri pranju se uskoči, zelo se tudi mečka, toda z likanjem ji povrne mo lep videz. Likamo jo pri temperaturi 200 stopinj Celzija.

Bolj praktična je bombažna tkanina, ki jo v tovarni oplemenitijo proti krčenju in mečkanju.

Bombaž dobro vpija vlogo, saj so umivali, da sprejme iz zraka do 20 odstotkov vlage. Dobro vpija seveda tudi telesno vlogo, zato je bombažna tkanina primerna za vse vrste perila in za športna oblačila.

Lanena tkanina. Lanena tkanina je sušna in trdna, mnogokrat ima značilno odeljano mesto. Pri preizkusu z izgoritvijo ugotovimo, da gori lan enako kot bombaž.

Iz lanenine niti najboljše kakovosti — iz praznjega lana izdelujejo fine lanene tkanine. Iz lanene niti slabše kakovosti — iz hodnicnega lana pa srednje fino ali grobo platno, ki je tudi zelo trpežno. Vrste lanenih tkanin so: laneno platno, domače platno, damast, kanafas, stramin, šotorovina.

Zaradi gladkih vlaken lanena tkanina ne zadržuje toplote. Dobro vpija vlogo, je zelo trdna, zlasti v mokrem stanju. Prenese visoko temperaturo, zato jo pri pranju lahko mečamo in tudi kuhamo. Lanena tkanina je malo prožna in se zelo mečka. Likamo jo pri visoki temperaturi 220 stopinj Celzija. Tako kot bombaž tudi lan zelo dobro prenaša luge in slabo kisline.

Iz lanenega bombažnega vlakna poznamo pollaneno tkanino. Ta je mehkejša, lažja in tudi manj trdna od lanene, vendar pa trpežnejša od bombažne tkanine.

Volnena tkanina. Volnena tkanina ima lahko medel ali pa izrazit lesk. To je odvisno od vrste volne in oplemenitja. Je mehka in topla, zelo elastična, zato se ne mečka in lepo pade.

Ko volno zažgemo, opazimo, da gori počasi in rada ugaša. Diši po zažganih lasch. Ostanek je črn in zdrobljiv.

Iz česane volne izdelujejo tople tkanine za kostime, obleke in lahke plašče. Tkanine iz dolgovlakne česane volne so na primer česana (kamgarn), gabarden, melton in meringo. Iz mikavolne volne izdelujejo usate in močne kosmatije. Navadno jih še njih izdelujejo lodar, tvid, hubertus, šetland in dutil.

Volna zelo dobro vpija vlogo (do 40 odstotkov iz zraka), ki jo nato enakomerno oddaja v zrak. Volno perilo in obleka sta zato zelo prijetna in zdrava.

Volna ne prenese visokih temperatur, ne v suhem, še manj pa v mokrem stanju. Peremo jo pri temperaturi 30-40 stopinj Celzija in je nikakor ne mečamo, saj se v lučinah zelo rada spošči. Odpornost je proti kislinam. Volno zelo radi napadajo molji, zato je dobro, da volnene tkanine že proizvajalci zaščitijo zoper insekte.

Svilena tkanina. Svilena tkanina ima lep, plemenit lesk. Pod prsti je mehka, voljna in šumeča. Skorajda se ne mečka, ker je zelo elastična. Ko svilo zažgemo, gori s temnim plamenom in lahko diši po

zažganih lasch. Surova svila se le malo uporablja, ker je hrapava. Zato ji najprej odstranijo vmesno lepljivo snov in jo nato obtežijo s posebnimi snovmi. Obtežena svila je bolj kakovostna in nerada gori.

Iz svile izdelujejo fine ženske obleke, perilo, kravate. Svilene tkanine za obleke in bluze so taft, rips, saten, brokat.

Kljub temu da je to tanka tkanina, je topla. Tako kot volno tudi svilo radi napadajo molji. Previdno jo moramo prati in likati, ker ne prenese visokih temperatur. Peremo jo v vodi s temperaturo 30 do 40 stopinj Celzija, likamo pa pri temperaturi 140 stopinj Celzija. Tudi močnih pralnih praškov ne prenese, ker ni odporna proti hlapenju.

MALI KADILEC

— Tako majhen si, pa že kadiš. Bom že povedal tovariščici.
— Lahko, samo morali boste počakati še eno leto, ker še ne hodim v šolo!

TUDI TAKO

— A je zdravnik še tu?
— Je, samo ne sprejema več.
— Saj mu nisem nič prinesel...

DOBRO JE VEDETI

JEDI IZ SVININE

Svinjsko meso je posebno primerno za konzerviranje v razsolu, za prekajevanje in za izdelavo raznih mesnih izdelkov. Izdelkov iz prekajene slanice se porabi skoraj več kot pa sveže svinine, ker se v kuhinjah na debelo uporabljajo.

Od sveže svinine se največ pripravljajo kare, svinjska pečenka, zarebnice in stegno. Večje kose sveže svinine pečemo zmerom v pečici. Medtem ko so druge vrste mesa najokusnejše, če so pečene na žaru, je svinina najboljša, če se peče v pečici v lastnem soku in lastni maščobi. Svinina je že sama dovolj

masna, zato ji ne dodajamo čisto nič maščobe. Med pečenjem jo polivamo z lastnim sokom.

Hrbet pečemo lahko z rebri vred, vendar je boljše, da hrbtnico in rebra izluščimo iz mesa, da lahko razne sestavine in začimbe bolj neovirano učinkujejo na meso in da ga lahko pozneje ko se speče, lepo zrežemo.

Svinina mora biti dobro začinjena, zato jo moramo dati čez noč v kako marinado ali jo nekaj ur pred uporabo nadrgniti s suhimi začimbami.

Svinino moramo dobro speči, ker je drugače težko prebavljiva.

V NOČNI URI V BLOKU

— Sosed, malo pozna sva. A tudi vi greste?
— Grem, samo ne vem, če moram gor ali dol.

MODNI UTRINEK IZ PARIZA

Naj živi ženska! Pa naj bo zapeljivo sexy ali kasično elegantna, mladostno razigrana in udobno športna. Ta ženska se oblači v črno ali belo, rada si nadene eteričen videz s pastelnimi toni ali je predrzna s šokantnimi barvami (rdeča, zelena, rumena, modra, vijoličasta). Najraje ima volnene tkanine (gabarden, filaneta, jersey). Navdušuje se nad lanenim platnom in čistim bombažem. Nadvse ji spet ugajajo obleke iz ozkimi životci in širokimi krili, pa srajčne obleke in obleke v trapez kroju, pa klasične obleke in dvodelne obleke, ki imajo zgornji del bluznast. Krilo je ozko; navdušuje se nad asimetrijo in geometrijo, ob straneh ima rada razpore in zelo ji ugajajo obleke z zalikanimi gubami. Tudi glede dolžine se odloča po razpoloženju: od mini do sredine meč, najbolj pa ji ugaja, če pokrije kolena. Rada se oblači v nekoliko prekratke hlače in kratke jopice, pa udobna športna oblačila, ki že spominjajo na poletne počitnice.

Modne zapovedi Pariza in Italije so naši modni kreatorji tudi za letošnje leto odlično prikrojili za naš okus. Na nedavnem modnem sejmu smo videli dopadljivo modno konfekcijo in metrsko blago. Konfekcijski modeli se prav tako spogledujejo z najnovejšimi modnimi smernicami. (po Naši ženi)

Značilne za poletje '83 so ozke oprijete obleke, ki puščajo ramena gola. Iz volne sta spleteni svetlo zelena in oranžna obleka, ki ji je v Parizu predstavil kreator Angel Tarlazzi.

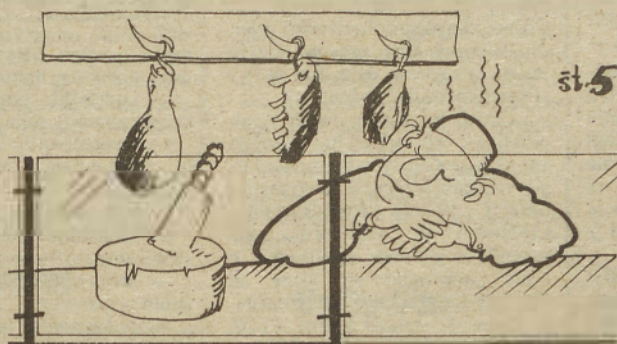

NAŠA RISBA-VAŠ PRIPIS

Duhovni priklop pod današnje karikature prikazujemo do četrta, 3. marca, na sklopu VESTNIK, Titova 29/1, 80000 Maribor. Pripisi, ki jih pošljete, bodo objavljani v rubriki Naša risba — vaš pripis št. 7. Objavljeni bodo podpisani.

Vaš pripis št. 5

Sem ališal, da vsak kilogram mesa prinaša izgubo. Zakaj bi potem delal izgubo z delom. (E. H., Nova Gorica)

Ni za prodajo. Rezervirano za izvoz! (F. Š., Petanjci)

Je že navajen. Prej ni bilo mesa, zdaj pa ni kupcev. (M. P., Černelavci)

Kakšna neodgovornost! Čuva takšno dragocenost pa spl...! (S. K., Dobrovniki)

Ali so se zdaj tudi mesarji izenačili z nekaterimi uslužbenci? (S. Š., Janžev vrh)

MED POUKOM

— Kaj imaš v ustih, Dini?
— Zvečinski gumij.
— Takoj ga vrzi vstrani!
— Ne smem, ker sem si ga sposodil...

PRED ODLOČITVIJO

— Šanji, kaj boš takrat, ko boš velika?
— Najprej vojak, potem pa oficir.
— Ni to prenevarno? Lahko te kdo ubije.
— Kdo?
— Sovražnik.
— Potem pa bom sovražnik...

Zanimalo vas bo

NE PODCENJUJTE SPOSOBNOST

Ko se ljudje pogovarjajo o sposobnostih, je pogosto slišati, da so sposobnosti nekaj, kar nosi človek v sebi in kar se mora pokazati neodvisno od okoliščin.

Pa vendar ni povsem tako. Mnogi med nami se obnašajo kot nesposobni zato, ker jih ljudje, s katerimi živijo, gledajo takšne. Zlasti stari ljudje so pogosto žrtve nezaupanja.

Nihče nima jasnih predstav o svojih sposobnostih, o tem, kaj zmore in česa ne. Te predstave nastajajo v vsaki situaciji znova. Če se posameznik znajde v okolju, ki ga spoštuje in ima o njem dobro mnenje, bo sprejel tudi sam takšno gledanje na svoje sposobnosti. Če pa drugi vidijo v njem manj sposobnega človeka, je verjetno, da bo sprejel tudi takšno gledanje nase.

J. Langer in A. Benevento s harvardске univerze menita, da je mogoče posameznikov odnos do lastnih sposobnosti spreminjati z družbenimi etiketami. Delala sta eksperimente, v katerih so poskušne osebe opravljale naloge. Z žrebom (torej slučajno) sta določala, kdo bo med poskusom šef in kdo delavec. Čeprav je bil šef samo naslov, ki ni vplival na potek eksperimentiranja, se je izkazalo, da so bili v poprečju „šefi“ uspešnejši, da so torej pokazali večje

sposobnosti. Uspešnost „delavcev“ pa se je zmanjšala.

Strokovnjaki sklepata, da se podobno dogaja tudi v vsakdanjem življenju. Pri starih ljudeh je opaziti vpliv etikete „star“. Sam zlog „star“ zadostuje, da opusti aktivnosti, ki jih več ne ustrezajo staremu človeku, čeprav bi sicer zmogli še naprej opravljati isto delo. Umaknejo se na rob družbe, podcenjujejo svoje sposobnosti in možnosti.

Zelo pomembne so etikete, ki jih dajejo starši in učitelji otrokom. Otrok je v oceni svojih sposobnosti zelo odvisen od staršev. Če mora pogosto poslušati, „da ni za šolo“, „da ni sposoben za ročno delo“, „za šport“, „za družbo“, bo verjetno prevzel takšno vrednotenje in bo dejansko neuspešen na vseh teh področjih.

Mnogi življenjsko uspešni ljudje priznavajo, da so prišli do uspeha, ker je nekdo imel vero vanje, vero v njihovo sposobnost, da preunagajo žrtve. Takšno oporo si lahko nudita zakonca drug drugemu, tako si lahko pomagajo prijatelji, tako kujejo življenjsko srečo starši svojim otrokom.

VOZNIK V STISKI

— Mojster, avto se je ustavil. Prosim, pogledajte. Po moje je prišla voda v uplinjač.
— Kje pa imate avto?
— Tam spodaj. Priblížno pet metrov od kopnega...

SESTAVIL MARKO NAFIST	NAPOVEDOVANJE PRIHODNOSTI	RIMSKI MUZEJI IN KATEDRALA	ZNANA TOVARNA ŠPORTNE OBLUBE	STRUJA	TRSKA	NALAGANJE TOVORA	ČRNOMORSKO LETOVIŠČE
ŽLAHTNA KOVINA							
GOVEČ V FINZGARJEVEM ROMANU							
LISTEK Z NAPISOM NALEPKA							
UREJENOST				NASILNA TATVINA			
				LESKOVAČ			
POVRŠINSKA MERA ZA ZEMLIŠČA					VALJEVO MOSTVO DELOVNA SKUPINA		
ONISJE ZA MAGNETOFONSKE TRAKOVE							NEMŠKA ZNAMKA PUDINGOV
OSEBNI ZAIMEN			DOMAČA MOLZNA ŽIVAL	HERCEGOVEČ			
				OKENSKA NAVOJNICA			
VZHOČ		TATVINE	ANGL. GLED. IGRALC. (EDMUND)				
AKROMATIČEN OBJEKTIV							
AMERIŠKA FILMSKA IGRALKA (PATRICIA)							NIKŠIČ
							OZEK KONEC POLOTOKA
JAVOROV GOZO							
GLAVNI ŠTEVNIK						DRUGO IME ZA KATRAN	

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: Kljukec, Niagara, jonatan, in, Nara, ž, iks, negativ, Ivo, emu, če, Erik, Aral, SO. relativ, Ksenija, ata, par.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

Tak zanimivostne knjige stoučof mema mi eden muzej dake obniti, kak je majo v seboj hotel Diana v bifon pu kopljane, obiti so stari stoli v marmornatim plavšam, okuili so ga stouci sefele fash, form, amamentashe, sarki, souki, okougli, kiklati... Hotel Diana je b kategorije, biki ta muzejška obika stouci, ki jo biki malo spoguonjo, ga biki pripela do A kategorije ali ga elou do mule.

dopisniki so zabeležili

SEBEBORCI

MLADI KRITIČNI DO SVOJEGA DELA

Mladi v OO ZSMS Sebeborci so na sestanku pregledali svoje delo do sedaj. Ugotovili so, da so bili najbolj delavni v mesecih od julija do novembra 1982. V tem obdobju so bili delavni na kulturnem in športnem področju in so vedno obravnavali gradiva, ki so jih dobivali z OK ZSMS M. Sobota. Organizirali so tudi nekaj delovnih akcij v vasi in pa še 2-krat udeležili delovne akcije v Krncih. Ugotovili so, da se je zmanjšala udeležba mladih na sestankih, saj se jih sedaj udeležuje okrog 10. Delo v njihovi mladinski organizaciji pa le ni čisto zamrlo, saj pripravljajo proslavo ob 8. marcu in kabaret.

Simona F.

30 let združenja dvolastnikov

Letos mineva 30 let od ustanovitve Združenja dvolastnikov občine Gornja Radgona, ki zajema mejno črto vzdolž Mure od Podgorja do Radenec. Člani imajo na avstrijskem ozemlju 95 hektarjev površin, od njiv, travnikov do gozdov. Pri združenju je še vaška skupnost Šratovci, vanj pa je vključenih 49 dvolastnikov. Vodi ga upravni odbor z dolgoletnim predsednikom Lojzeto Kotnikom. Skrbni za redno obveščanje o morebitnih carinskih spremembah, o zamenjavi članskih propustnic, skratka za vse, s čimer mora biti dvolastnik seznanjen.

Združenje, ki bo letos slavilo 30-letnico, bo za svoje člane pripravilo izlet na enega od dvolastniških terenov na drugi strani meje.

Anton Domanjko

LJUTOMER

Kulturni dan na srednji šoli družbene usmeritve

V torek, 8. februarja, so učenci SŠDU v Ljutomeru pripravili kulturni dan. V kulturnem domu so se predstavili recitatorji z Borovo vizijo Šel je popotnik skozi atomski vek. Svoj nastop so s pomočjo ustrezne scene, glasbe in svetlobnih učinkov zelo dobro opravili in med dijaki in profesorji je vladalo veliko navdušenje. Nato so lahko v šoli prisostvovali vsem dejavnostim KUD, ki na šoli uspešno deluje.

Program je bil lepo zastavljen in uspešno izpeljan.

Lidija Kosi

POČAKATI BO TREBA

Kaj bo s cesto Pince-Benica-Petišovska kolonija? Gre namreč za 3 km občinske makadamske ceste, ki je dokaj zanemarjena. Največje težave so spomladi in jeseni, ko deževje razmoči cestišče. Vaščani krajevalne skupnosti Orešje in Petišovci se upravičeno sprašujejo, kdo je dolžan vzdrževati omenjeno cesto. Bo morala cesta s svojimi luknjami počakati na prioriteto do leta 1985? Certus, TOZD Avtobusni promet iz Murske Sobotice namreč grozi, da bodo ukinitelj avtobusne proge, če cesta ne bo redno vzdrževana.

Uporabniki ceste — vozniki tovornjakov, ki iz bližnje gramoznice vozijo gramoz, delavci gozdne gospodarstva, delavci Pomurke, enota Benica, Avtobusni promet in obe krajevni skupnosti bi morali čimprej sesti za mizo in se temeljito dogovoriti ter nenazadnje najti vsaj začasno rešitev, pa čeprav samo z navozom gramozov.

Jože Žerdin

STREHOVCI

Želja po kulturnem društvu

Strehovci so majhna vas, ki spada v KS Dobrovnik. Mladi zapuščajo domači kraj in si zaslužek iščejo drugje. Čeprav je ostalo v vasi malo mladih, želja po kulturnem življenju ni zamrla. Vaščani hočejo nadaljevati tradicijo kraja. Ohraniti želijo lepe narodne in druge običaje, zato se zbirajo ob dolgih zimskih večerih. Žažljivo je delo pevskega zbora, ki že nekaj let deluje, in to večinoma takrat, ko krajanj nimajo toliko kmečkih opravil. Tudi recitatorji se pripravljajo na nastop. Tako bodo počastili mednarodni praznik — dan žena. Pri delu neumorno pomagata prosvetni delavci z osnovne šole Dobrovnik. Tako se je v vaški dom preselilo življenje. Zakaj bi ta stara zgradba propadla, ko pa so si jo po osvoboditvi zgradili sami — s prostovoljnim delom.

Želja vaščanov je, da ustanovijo kulturno društvo, ki naj bi bilo nosilec vseh aktivnosti.

Bitelka Milinkovič

PUCONCI

PRIPRAVLJAJO GLASILO

Zimski čas je kot nalašč za branje, razmišljanje pa tudi za literarno snovanje. Tega se zavedajo tudi na puconski OŠ, kjer so začeli s pripravami na 2. številko glasila Mlada rast. Na sestanku uredniškega odbora so se dogovorili za koncept glasila, ki bo v prvi vrsti odsevalo življenje v novi, sodobni

šoli, tematsko pa bo še posebej posvečeno mednarodnemu dnevu žena — 8. marcu.

Zbiranje prispevkov bodo opravili razredni poverjeniki — člani uredniškega odbora, pa tudi večino tehničnih del bodo, pod vodstvom mentorja, urednili učenci sami.

Razen te, bo izšla »mlada rast« še ob dnevu mladosti.

J. K.

MURSKA SOBOTA

Pred izbiro poklica

Prejšnji petek so se učenci 8. razredov vseh treh soboških osnovnih šol zbrali in se po posameznih skupinah odpravili v delovne organizacije in tovarne, kjer so si ogledali delo poklica, ki ga bodo v bodoče opravljali.

Največ zanimanja med učenci je bilo za delo v laboratorijih, bolnišnicah, v Pomurskem tisku in v tovarni Mura.

S tem so učenci dobili nekoliko jasnejšo predstavo o bodočem poklicu; prav gotovo pa bo zdaj odločitev in izbira poklica nekoliko lažja.

D. C.

— ČERNELAVCI —

NI VEČ PROBLEMOM S PROSTOROM

Člani osnovne organizacije ZSMS v Černelavcih pri Murski Soboti so v domači krajevni skupnosti uspeli dobiti za svoje delo eno izmed sob v združenem domu. Takoj so se pridno spravili na delo in sobo kar sami prebitali, opleskali in očistili in uredili tako, da je sedaj v njej zagotovljeno prijetno vzdušje.

Sedaj se mladi zbirajo v svojih prostorih skoraj vsak večer in zatorej je malokateri v vasi, ki bi do svoje OO ZSMS kazal nezanimivost. Pribajajo mladi, ki so še osnovnošolci, pa tudi tisti, ki so že zaposleni.

Najbolj obiskan je bil pred kratkim turnir v namiznem tenisu in prvo mesto je osvojil Roman Gruškovnjak iz Černelavca. Na kulturnem področju se že pripravljajo na praznovanje 8. marca — dneva žena, pripravljajo pa tudi srečanje z različnimi ansambli in pevci ter večere ob gramofonskih ploščah. Nedavno so mladi pripravili zelo zanimivo srečanje z dr. Zonenšajnom iz Murske Sobotice, ki se je z mladimi pogovarjal o pravih odnosih med mladimi, še posebno na področju spolnosti.

Občutek imam, da so mladi v krajevni skupnosti Černelavci zaživel kot ena družina in pohvaliti je ob tem treba njihovo vodstvo osnovne organizacije ZSMS, ki mu predseduje Jože Hajdinjak, a njegova namestnica je Manuela Lovenjak. Naj bi se aktivnost v prihodnje še povečala, da bo delo mladih v KS Černelavci našlo svoj odmev med starejšimi v vasi, kakor tudi v občinskem merilu.

Vesna SMOŠIŠ

„RDEČI NAGELJNI“ V VORARLBERG!

Vokalno-instrumentalni ansambel „Rdeči nageljni“ je med našimi delavci na začasnem delu v Avstriji zelo priljubljen, saj je ansambel že velikokrat igral na raznih prireditvah, ki so jih organizirali klubi jugoslovanskih delavcev v Avstriji. Člani ansambla „Rdeči nageljni“ se že spet pripravljajo za nastop na veliki slovesnosti, posvečeni prazniku dnevu žena, ki jo organizira SLOVENSKO KULTURNO PROSVETNO DRUŠTVO „Mura“ iz Vorarlberga, ki ima svoj sedež v Rankweillu.

Ta velika slovesnost, ki bo 5. marca v Rankweillu, pa ni izključno namenjena počastitvi praznika dneva žena, ampak tudi poglobljanju stikov med našimi delavci na začasnem delu v tujini in matično domovino Jugoslavijo, saj so na slovesnost povabljeni poleg naših delavcev na začasnem delu v Avstriji tudi naši delavci iz Švice in ZR Nemčije ter predstavniki SZDL Lendava, ki je pokrovitelj te prireditve in SKPD „MURA“.

V kulturnem programu bodo sodelovali mladi z recitacijami in deklaracijami, nastopili pa bosta tudi mladinska in otroška folklorna skupina društva „MURA“. Na koncu kulturnega programa pa bodo za veselo razpoloženje in ples poskrbeli člani VIA „Rdeči nageljni“, ki se tega gostovanja v Rankweillu zelo veselijo, saj pravijo, da je srečanje z našimi delavci na začasnem delu v tujini, tako daleč od domovine, enkratno doživetje z nepozabnimi vtisi in spomini.

Besedilo in slika: DRAGO JAKIČ

PUCONSKI OSMOŠOLCI NA PROIZVODNEM DELU

Za nami so 3 tedni polletnih ali zimskih počitnic (ki so letos imele samo naziv zimske). Šolarji so jih preživljali različno: na smučarskih tečajih, ob televizijskih sprejemnikih, ob knjigi, nekateri pa tudi delovno. Tako je 69 učencev 8. razreda puconske osnovne šole en teden preživelo na proizvodnem delu v Mesni industriji, TOZD Predelava. S to delovno organizacijo so že do sedaj vzdrževali pristno, obojestransko koristno sodelovanje, v bodoče pa bo dobilo še nove kvalitete. Prisluhimo, kaj so nam povedali nekateri udeleženci te nadvse koristne akcije.

MAJDA BAGAR:

Takšna oblika se mi zdi nadvse koristna. Spoznali smo pomen in vrednost fizičnega dela. V začetku so nas precej bolele noge, ker smo delo (etiketiranje, lepljenje in pripravo na transport) opravljali stoje. Kot zanimivost lahko navedem, da nas je obiskal tudi sanitarni inšpektor. Ganjena sem bila predvsem z odnosom delavk do nas, saj so nam bile pripravljene pomagati z nasveti in izkušnjami.

ŠTEFAN RECEK:

Delo je bilo sorazmerno lahko in tudi zanimivo. Posebej mi je bila všeč dobra organizacija dela, ki prinaša tudi dobre rezultate. Menim, da bi tudi druge delovne organizacije lahko v okviru svojih možnosti vzpostavile podobne stike s šolami. Še posebej me veseli, da so nas delavci sprejeli medse kot sebi enake in nam pomagali prebroditi začetne težave.

LILJANA FARTELJ:

Teh 5 dni v TOZD Predelava je še prehitro minilo. Razen s proizvodnim procesom, v katerega smo bili direktno vključeni, smo se seznanili tudi z možnostmi za zaposlitev, poklici in štipendiranjem. Gotovo bomo od tega imeli materialno korist (zaslužek za izlet), ne gre pa zanemarjati tudi lepih trenutkov medsebojnega spoznavanja, igrive razposajenosti in zavesti, da sleherni izmed nas pripada kolektivu.

SILVA PREM:

Presenečena sem bila nad sorazmerno dobrimi pogoji dela (zajtrk, malica, delovne obleke). Delala sem na različnih mestih. Žal nismo mogli uresničiti obljubljenega ogleda nove kladnice, ker se je ravno takrat tam mudila delegacija slovenskega izvršnega sveta. Ko nas je obiskal tovariš razrednik, smo ga na dvorišču navdušeno obkrožili in ena od delavk je rekla: »Poglejte, kakor piščeta okrog kokle!« Ta izjava mi je ugajala, saj razodeva naš odnos do tistih, ki jih imamo radi.

ERVIN KUTOŠ:

Fizično delo se mi zdi še posebej koristno po dolgotrajnem sedenju v šolskih klopih. Največ sem delal pri stroju za polnjenje mesnega narezka. Mislim, da pri počitnicah nismo bili mnogo prikrajšani. skratka, bilo je zanimivo in včasih tudi veselo.

Toliko o svojih vtisih, doživljajih in zapažanjih puconski osmošolci. Kot vsi ostali so zajedljivo polni optimizma v drugo polletje, razmišljajo o svoji poklicni usmeritvi, o koraku v življenju. Na njihovo prvo srečanje s proizvodnjo bodo ostali prijetni spomini, pozabljeni bo, da je bilo zaradi »dela« bilo treba zjutraj kako urico prej vstati iz tople postelje. Spomini in izkušnje pa ostajajo ...

J. KONKOLIC

POD DROBNOGLEDOM

Pri preskrbi nič novega, le ... !?

... tu in tam še plane na dan potrošniška ihtavost, ki jo razvnamajo nekaj trgovci, nekaj potrošniški sveti, nekaj pa sami potrošniki. Če damo ves ta „začaran krog“ pod drobnogled, nas izzove več vprašanj. Prvo je, kakšno usodo doživljajo novembrski sklepi svetov in konferenc potrošnikov? Koliko so zalega množična sestankovanja in ali ljudje, samoupravno organizirani v svetih in konferencah potrošnikov, dovolj poznajo vsebino dela, ki jim je zaupana? Kako se na „ukrepe“ organiziranih potrošnikov odzivajo v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela? Sedaj pa še, kaj pomeni poskus soboške trgovske organizacije Potrošnik, ki skuša zdaj s statistiko „dokazati“, da je bila oskrba prebivalstva v pokrajini ob Muri takorekoč nemotena?

BOLJ KOT GAŠENJE POŽARA

Potrošniški sveti v šestih mestnih krajevnih skupnostih v Murski Soboti so lani novembra sklenili, da mora trgovska delovna organizacija Potrošnik kot nosilec preskrbe s trajnim sporazumevanjem s primarno industrijo in predelavo zagotoviti, da bo ta nemotena. Pri tem so jim vsi pomoč zagotovile krajevalne skupnosti. Intesovemu tozdu Mlinopek so naložili, da poskrbi za stalno zalozenost s kruhom in Mesni industriji predlagati, naj v večji meri zagotavlja oskrbo s svežim mesom in mesnimi izdelki na „domačem območju“. Glede odpiralnega časa so bili potrošniški sveti mnenja, da bi ga naj delovni kolektivi uglasili s potrebami občanov, ki jim mora biti omogočena oskrba zunaj delovnega časa. Ustrezna priporočila so naslovili še na Petrol, občinsko skupščino in izvršni svet, družbenopolitične organizacije in center za socialno delo. Kaj se je v teh treh mesecih zgodilo?

„Čutili je, da se žarišča odpravljajo, čeprav bolj kratkoročno kot dolgoročno,“ je prepričan tajnik mestnih krajevnih skupnosti v Murski Soboti Ludvik Filo. „Pristojni in odgovorni naša napotila v glavnem upoštevajo, o čemer dobivamo ali ustne ali pismene povratne informacije. Posebej je omenil Petrol, ki jih sprtno obvešča o postopkih pri nabavi in prodaji nafte in naftnih derivatov. Vsemu navkljub pa se dozdeva, da organizirani potrošniki vendarle preskromno poznajo obseg, zlasti pa samo vsebino svojih pravic, obveznosti in odgovornosti.

KJE SO SE „BELE LISE“?

„Republiški zakon o blagovnem prometu v 4. poglavju podrobneje ureja medsebojna razmerja med organizacijami združenega dela in organiziranimi potrošniki, sodelovanje in dogovarjanje o: — redni in kakovostni preskrbi s posameznimi proizvodi, — razvoju trgovske mreže in lo-

kaciji prodajaln ter o zagotavljanju sredstev za ta razvoj, — izbiri, količini in kakovosti blaga, ki ga prodajajo, — medsebojnih razmerjih glede določanja cen proizvodov, — pogojih in načinu prodaje blaga, — merilih, po katerih se izbira blago, ki ga dajejo v promet, in o

Delovanje svetov in konferenc potrošnikov urejajo naslednji predpisi: ustavi SFRJ in SRS, zakon o združenem delu, republiški zakon o blagovnem prometu, zakon o obligacijskih poslovanju, o temeljnih sistemih cen in družbeni kontroli cen, o temeljnih poslovanju organizacij združenega dela na področju blagovnega prometa in storitev v blagovnem prometu, o sistemu ukrepov, s katerimi se preprečuje spodbujanje enotnosti jugoslovanskega trga na tem področju, kon o standardizaciji, o tržni inšpekciji in o zatiranju nepravilne konkurence in monopolnih sporazumov. Neposredna delovanje svetov potrošnikov pa so prav gotovo statuti krajevnih skupnosti in občin.

načinu ugotavljanja blaga, ki ustreza tem merilom, — udeležbi potrošnikov pri doseženem prihodku, — preprečevanju zapiranja trga in zagotavljanju enakopravnosti proizvajalcev, — delovnem času prodajaln, — delovanju informacijske in svetovalne službe za potrošnike, — servisnem vzdrževanju prodanih proizvodov, — nadomestilih ter programiranju, oblikovanju, financiranju in uporabi občinskih tržnih blagovnih rezerv.

Tako je pregledno in nazorno zapisano v Informacijah šte. 8 informativne službe republiške konference SZDL, ki so izšle 14. decembra lani, kjer je razgrnjen Akcijski program ustanavljanja in usposabljanja potrošniških svetov. Kako ob tem komentirati dejstvo, da v nekaterih podeželskih krajevnih skupnostih sploh niso postavili na noge svetov potrošnikov in vprašanja preskrbe rešujejo, kakor pač nanese? Je občutek nemoči res tako zelo prevladujoč ali pa je posredi kaj drugega? Na to si naj odgovorijo kar sami.

VARLJIVI „STATISTIČNI ARGUMENTI“

Vsemu temu se zdaj p... Vsemu temu se zdaj p... dokaj tvegana poteza direktorja soboške trgovske organizacije Potrošnik Jožeta Kovača, ki je statistično „dokazati“, da je oskrba Pomurcev lani takorekoč nemotena. Pri tem izvzema dobavo plina, z določenimi pravnimi ton, kar je za 13 ton manj kot leta 1981 in plina za 8 ton manj,“ predstavlja statistične kazalce Jože Kovač. Ali dopustno sklepanje, kot ga že omenjamo? Teško bi prirediti.

49 odstotkov več pralnih praškov kot leto poprej, jedilnega olja za 9, margarine za 4, sladkorja za 1 in premoga za 22 odstotkov leta 1981. Kave je šlo v prodajo 1 ton, kar je za 13 ton manj kot leta 1981 in plina za 8 ton manj,“ predstavlja statistične kazalce Jože Kovač. Ali dopustno sklepanje, kot ga že omenjamo? Teško bi prirediti.

Sicer pa direktor Potrošnik, ki je bil mimogrede in kot vili navzre, da so denimo pripravili prodajo plina kar pet denčnih številk, da pa so jih za tega izdali borih 700. „To je tipičen primer, da je šlo za hajko,“ je prepričan. In dodaja: „Lani je bila oskrba s plinom oktobra in novembra precej kot ne, drži pa tudi, da je v cembra povsem normalizirala in da se od tlej poraba zmanjšuje. Poleg tega imamo na zalogi 200 ton briketov iz treh vzhodnoevropskih dežel, tolikšno zalogo pa pripisujemo mili zimi in visokim cenam.“

Sploh si Potrošnik, ki je oskrbuje soboško trgovsko občino — leninovo radgonsko pa zalagata Univerzalno Mercator no kaj dosti ne žene k srcu kov s konca lanskega leta. Pa jih najbrž moral, kajti del krive mora — hoče ali ne — prevzeti, kot je prevzela potrošniški sveti in nenazadnje izkušnja in v poduk, toliko. Branko

JUDO — DRŽAVNO PRVENSTVO

Darij Šemen državni prvak,
Tomi Mihalič vice prvak

V Novem Sadu je bilo državno prvenstvo v judu za starejše mladince, na katerem so nastopili tudi štirje Pomurci in se odlično odrezali. To še posebej velja za 18-letnega Darija Šemna, dijaka tretjega letnika srednješolskega centra v Murski Soboti in člana soboškega Partizana, ki je v kategoriji do 86 kg osvojil prvo mesto in naslov državnega prvaka. Boril se je izredno, saj je premagal več znanih tekmovalcev in prvakov iz prejšnjih let. Premagal je Fetiča (Vojvodina), Kovačiča (Hrvatska), oba z 10:0, za vstop v finale prvaka Srbije Štrbaca 5:0, v finalu pa še odpravil prvaka BiH Dandića z 10:0. S svojimi nastopi je Šemen navdušil strokovnjake in si tako zagotovil mesto v državni mladinski reprezentanci, ki bo marca sodelovala na balkanskem prvenstvu v Beogradu. Velik uspeh je dosegel tudi 18-letni Tomi Mihalič, prav tako dijak tretjega letnika srednješolskega centra in član soboškega Partizana. V kategoriji do 60 kg je osvojil drugo mesto in naslov vice prvaka Jugoslavije. Čeprav je bil fizično slabši od drugih tekmovalcev, se je izkazal z borbenostjo in tehniko. Premagal je Zgonjanina (Vojvodina), Stojilkovića (Srbija) in Glavaša (Hrvatska), vse z 10:0. V finalni borbi pa je tesno izgubil z državnim reprezentantom in članom prve ekipe Impola Arbajterjem. Solidna pa sta bila tudi Lendavčan Dušan Varga, ki je v kategoriji do 95 kg zasedel peto mesto, vendar so ga sodniki močno oškodovali, ter Ljutomerčan Jože Magdič, ki je v kat. do 71 kg zasedel šesto mesto. Ekipe Slovenije je zasedla drugo mesto.

Dosežene uvrstitve pomurskih judoistov na državnem prvenstvu zopet kažejo, da v pomurskih klubih dobro in načrtno delajo. Zato bi bilo prav, da bi merodajni poskrbeli potrebna sredstva in omogočili mladim pomurskim tekmovalcem sodelovanje na balkanskem in evropskem prvenstvu.

O. Š.

KEGLJANJE

Na startu zmaga Radenske
in Čarde

V prvem kolu tekmovalja slovenske kegljaške lige so kegljači Radenske-Čarde iz Murske Sobotice gostovali v Celju in premagali istoimensko ekipo z rezultatom 5.277:5.201 podru keglj (M. Steržaj 924, Kovačič 898, Horvat 819, Drvarič 851, H. Steržaj 869 in Smodiš 916 kegljev). V naslednjem kolu igra Radenska-Čarda z mariborskimi Konstruktorjem na kegljišču v Ljutomeru.

Za letošnje republiško prvenstvo se kegljači Radenska-Čarde niso posebej pripravljali, ker nimajo možnosti. Zato je njihova želja obstati v republiški ligi. Spodbudno za njihovo nadaljnje delo pa je, ker sta med potencialnimi kandidati za sestavo državne kegljaške reprezentance za svetovno prvenstvo, ki bo prihodnje leto v Ljubljani, Štefan Smodiš iz Salamece in Hari Steržaj iz Ljutomera. Smodiš zaradi marljivosti in zagnanosti zadnjem obdobju dosega vrhunske rezultate in je že dve leti v vrhu slovenske kegljanja. Hari Steržaj pa se je že uvrstil v državno reprezentanco, ki bo letos aprila sodelovala na svetovnem prvenstvu v Poreču, hkrati pa je tudi kandidat za svetovno prvenstvo prihodnje leto. Posebej velja omeniti, da bo KK Radenska-Čarda letos spomladi organiziral večji kegljaški turnir posvečen pomembnim jubilejem Mira Steržaja ob njegovem 25-letnem nastopanju v državni reprezentanci in 50-letnem življenjskem jubileju.

F. Maučec

KOLESARSTVO

Čeh deveti v državi

V organizaciji KK Rog in v sodelovanju s KZJ je bilo v Poreču na izredno težki progi državno prvenstvo v čiklo-krosu za mladince in članske. Med 160 tekmovalci iz vse države so bili štirje pomurski kolesarji. Najuspešnejši med njimi je bil Čeh, ki je pri mlajših mladincih klub naskok na startu zasedel solidno deveto mesto. Berden pa je bil 17. Pri starejših mladincih je Titan kljub okvari na kolesu in veliki časovni zamudi na startu zasedel solidno 18. mesto, medtem ko Bertalanč ni vzdržal močnega tempa in je po štirih krogih odstopil. Titan in Bertalanč sta prvič nastopila v tej konkurenci. Uvrstitve pomurskih kolesarjev bi bile prav gotovo boljše, če ne bi zaradi slabega vremena prekinili treningov na prostem, kar se je zlasti poznalo na tistem delu proge, ko so morali tekmovalci premagovati ovire.

ROKOBORBA

Podlessek v Bolgariji

V rokoborski reprezentanci Jugoslavije, ki bo sodelovala na mednarodnem tekmovalstvu v Bolgariji, je tudi član RK Pomurje iz Murske Sobotice Franc Podlessek, ki bo nastopil v kat. do 68 kg. To je tekmovalcev iz več držav, hkrati pa tudi rabilo kot kontrolno tekmovalstvo za sodelovanje na evropskem prvenstvu, ki bo aprila v Budimpešti. Podlessek je dobro pripravljen, saj je sodeloval na vseh pripravah reprezentance, zato lahko pričakujemo solidno uvrstitev.

B. D.

JUDO

Kvalifikacije na prvenstvo SRS

V Murski Soboti je bil prvi pozivni turnir v judu za mlajše mladince Pomurja, ki je veljal tudi kot kvalifikacija za republiško prvenstvo, ki bo 5. marca v Murski Soboti.

Rezultati — do 47 kg: 1. Prinčič (Lj), 2. Duh (So), 3. Perš (So) in Benda (Lj); do 55 kg: 1. Vrhajka (MS), 2. Kulčar (Le), 3. Lebar in Štana (Lj); do 57 kg: 1. Pušković, 2. Jarni (Le), 3. Hajdinjak (Le) in Štana (Lj); do 62 kg: 1. Krajčič (Le), 2. Meničanin (MS), 3. Šarkezi (MS); nad 68 kg: 1. Legen, 2. Horvat, 3. Muršič in Vučko (So).

ATLETIKA

Zmaga Šiftarja v Celju

V Celju je bilo atletsko tekmovalstvo v dvorani, ki ga je pripravilo AD Klavivar. Na tekmovalstvu je nastopil tudi član AK Pomurje iz Murske Sobotice Vito Šiftar in se lepo odrezal. V teku na 60 m je z rezultatom 7,24 osvojil prvo mesto.

IZ STRELSKEGA ŠPORTA

Novi pomurski prvaki

Občinska strelska zveza Ljutomer je na strelišču v Murski Soboti organizirala pomursko prvenstvo v streljanju z zračno puško za mladince, mladinke, člane in članice. Nastopilo je 44 strelcev in 16 strelk. Normo za republiško prvenstvo je izpolnilo pet ekip in 17 posameznikov.

Rezultati — mladinci — ekipno: 1. SD Ljutomer 1069 krogov, 2. SD Cankova 1029 krogov; Posamično: 1. Ljubo Špindler 360, 2. Rajko Kapun 355 in 3. Dušan Špindler 354 krogov (vsi SD Ljutomer); Mladinke — ekipno: 1. SD Noršinci 1012 krogov, 2. SD Ljutomer 1007 krogov; Posamično: 1. Alenka Belšak (Noršinci) 354, 2. Milica Šinko (Skakovci) 346, 3. Marta Kosi (Ljutomer) 344 krogov. Člani — ekipno: 1. SD Mura, Murska Sobotica 1073 krogov, 2. SD Noršinci 1043 krogov; Posamično: 1. Stanko Kapun (Ljutomer) 365, 2. Franc Štefanec (Kovinar MS) 364, 3. Branko Bukovec (Tišina) 361 krogov. Članice — ekipno: 1. SD Boris Kidrič Murska Sobotica 1030 krogov; Posamično: 1. Dragica Vogrinčič (BK) 350, 2. Dragica Rumež (BK) 350, 3. Jožica Turner (BK) 330 krogov.

R. Kapun

Najboljši Sobočani

Na srednješolskem tekmovalstvu Pomurja v streljanju z zračno puško je nastopilo 7 moških in 3 ženske ekipe s 30 tekmovalci. Največ uspeha so imeli tekmovalci in tekmovalke srednješolskega centra iz Murske Sobotice, ki so zmagali v obeh konkurencah.

Rezultati — moški — ekipno: 1. SSC Murska Sobotica I. 1034 krogov, 2. SSC Murska Sobotica II. 991

in 2. Ljutomer 926 krogov; Posamično: 1. Drago Pertoci (SSCMS) 352, 2. Janko Kuzma (SSCMS) 351 in 3. Darko Vernik (Ljutomer) 349 krogov. Ženske — ekipno: 1. SSC Murska Sobotica 801, 2. ZS Rakičan 680 in 3. KS Rakičan 523 krogov; Posamično: 1. Jožica Kodila (SSCMS) 337, 2. Silva Kočar (ZS) 301 in 3. Alenka Maroša (SSCMS) 259 krogov.

Panonija in Kovinar
brez poraza

Po odigranem devetem kolu tekmovalja v prvi in drugi občinski strelski ligi Murska Sobotica vodita še brez poraza SD Panonija in Kovinar, obe iz Murske Sobotice.

SD Panonija	(12.467) 18
SD Mura	(12.552) 16
SD Noršinci	(12.446) 16
SD Tišina	(12.373) 14
SD Cankova	(12.013) 12
SD Graficar	(12.161) 8
SD Boris Kidrič	(11.277) 8
SD ABC Pomurka	(9.989) 6
SD Križevci	(11.860) 4
SD Brezovci	(11.606) 4
SD Tišina II.	(11.635) 2
SD Skakovci	(7.598) 0

II. liga	
SD Kovinar	(12.297) 18
SD Noršinci II.	(11.972) 16
SD Cankova II.	(11.890) 12
SD Gančani	(11.703) 12
SD Šalovci	(11.411) 12
SD Skakovci II.	(10.952) 12
SD Beltinci	(10.381) 10
SD Gerdovci	(11.358) 6
SD Mura II.	(10.420) 4
SD Šalovci II.	(10.501) 2
SD 25. maj MS	(9.586) 2
SD Kančevci	(10.920) 0

Prvak tretja ekipa
Ljutomera

V občinski strelski ligi Ljutomer je bilo odigrano zadnje kolo, s tem pa je bilo končano tudi prvenstvo. Naslov občinskega prvaka je osvojila tretja ekipa Ljutomera (S. Kapun, R. Kapun, I. Kapun in B. Filipič). Med posamezniki so bili najuspešnejši strelci: člani — D. Špindler 1435 krogov; članice — L. Belc 1402 kroga in pionirji — I. Kapun 1351 krogov.

SD Ljutomer C	(5.542) 53
SD Ljutomer B	(5.424) 46
SD Ljutomer A	(5.424) 45
SD Vesna	(4.148) 26
SD Rudar	(4.234) 22
SD Ljutomer D	(3.169) 15
SD Rudar A	(2.528) 10

R. Kapun

Družinska puščica
Maučecu

Na družinskem tekmovalstvu v streljanju z zračno puško „za zlato puščico“ SD Štefan Kovač Turnišče je sodelovalo 18 strelcev in strelk. Zmagal je Jože Maučec in osvojil „zlato puščico“. Normo za občinsko tekmovalstvo je izpolnilo kar devet strelcev.

Rezultati: 1. Jože Maučec 333, 2. Koren 329, 3. Koroška 325, 4. Marita Maučec 325 in 5. Kuronja 324 krogov.

A. Š.

Vodita Cigan in
B. Kovač

Na klubskem prvenstvu Radenske v šahu v Murski Soboti sodeluje 12 šahistov. Udeležba na prvenstvu je dokaj dobra, saj na njem nastopa kar 5 mojsrskih kandidatov. V II. kolu so bili doseženi naslednji rezultati: B. Kovač—Kuhar 1:0, Cigan—S. Kovač 1:0, D. Hari—B. Hari, remi, Benko—Havaš 1:0, I. Kos—A. Kos remi. V vodstvu sta B. Kovač in Cigan z dvema točkama, vrsta igralcev pa sledi za njimi z osvojenim eno točko. Šahisti igrajo srečanja ob sredah ob 17. uri in ob nadaljnih ob 9. uri.

tg

NAMIZNI TENIS

Kamenščak
občinski prvak

Na zadnjem turnirju tekmovalja prve občinske namiznoteniške lige Ljutomer je bila najuspešnejša ekipa Kamenščaka, ki je premagala oba tekmeča za prvo mesto in tako osvojila občinski naslov. Rezultati: Cven—Kamenščak 4:5, Partizan—Cezanjevci 5:3, Cezanjevci—Cven 5:1, Kamenščak—Grlava 5:0, Cven—Partizan 3:5, Grlava—Cezanjevci 0:5, Cezanjevci—Kamenščak 1:5, Partizan—Grlava 5:0, Kamenščak—Partizan 5:2 in Grlava—Cven 0:5.

Kamenščak	16	12	4	69:33	24
Partizan	16	11	5	67:39	22
Cezanjevci	16	11	5	61:37	22
Cven	15	5	10	39:53	10
Grlava	15	0	15	0:75	0

T. Ficko

Prvenstvo ŠSD

Na občinskem prvenstvu ŠSD v namiznem tenisu, ki je bilo v Gornji Radgoni, je nastopilo 30 pionirjev in 15 pionirk iz radgonske občine. Rezultati — ekipno — pionirji: 1. OŠ Radgona I, 2. OŠ Radgona II, 3. OŠ Radenci; Posamično: 1. Vrščič, 2. Drozdek, 3. Zajmi. Pionirke — ekipno: 1. OŠ Radgona I, 2. OŠ Radgona II, 3. OŠ Videm; posamično: 1. Mikolčič, 2. Drozdek, 3. Banfi. Dvojice — pionirji: 1. M. Kovačič—Zajmi, pionirke: Drozdek—Mikolčič.

—SMUČANJE—

Občinsko prvenstvo
ŠSD

ŠSD Pionir Kuzma je pripravilo občinsko prvenstvo ŠSD skupaj z odborom za šolski šport v veslarsko. Nastopilo je čez 70 tekmovalcev. Rezultati — Ml. pionirji: 1. Gider (Rog), 2. Šmidlehner (MS), 3. Kučan (Pet); St. pionirji: 1. Kovač (MS), 2. Mihalič (Bel), 3. Mekicar (MS).

J. R.

Pomurje—Dravograd
75:67

V prvenstvenem srečanju II. slovenske košarkarske lige—vzhod za moške so Pomurci po boljši igri v drugem delu zabeležili pomembno zmago. Najboljši strelci pri Pomurju: Rajbar 20, Juteršnik 13, Saković, Sithec in Sedonja po 12, pri Dravogradu je bil najbolj učinkovit Dolar, ki je dosegel 24 košev.

tg

Uspeh naftarjev

V Nagy Kanizsi na Madžarskem je bil prvi mednarodni turnir v malem nogometu »Pokal prijateljstva«, na katerem sta sodelovali tudi moštvi Nafta iz Lendave in Mure iz Murske Sobotice. Najuspešnejši so bili Naftarji, ki so osvojili prvo mesto in prehodni pokal. Rezultati: Nafta:KFV N. Kanizsa 9:1, Mura:DKG N. Kanizsa 2:1, Nafta:Mura 3:0, DKV:KFV 4:0, KFV:Mura 6:4 in Nafta:DKG 2:1; 1. Nafta 6, 2. DKG, 3. Mura in 4. KFV, vsi po 2 točki.

F. Bobovec

Razpis

KS Bakovci razpisuje odprto prvenstvo v šahu za vse kategorije. Tekmovalstvo bo na 10 deskah, prijavijo pa se lahko vse ekipe, ki želijo tekmovali, na naslov: Franc Plej, trgovina Bakovci.

NAMIZNI TENIS — REP. EK. MLAD. PRVENSTVO

Sobočanom že osmi naslov

Na 36. republiškem mladinskem prvenstvu za ekipe, ki je bilo v Kranju, je nastopilo vseh 12 ekip, ki so si izborile pravico do nastopa po predhodnih regijskih kvalifikacijah. Sobočani so kot edini nastopili z dvema ekipama, kar kaže na njihov velik kvaliteten mladinski potencial. Prva ekipa, za katero so igrali Dušan Kovač, Miran Močan, Jernej Zalaznik in Mirko Unger, je že pred tekmovalnim sodila v najožji krog favoritov in je to vlogo popolnoma opravila ter zanesljivo osvojila republiški naslov, ki je že osmi v zgodovini kluba, zadnjič v sezoni 1978/79. Veliko in prijetno presenečenje pa je pripravila druga ekipa, za katero so poleg Vlada Verena igrali še trije pionirji Borut Benko, Robi Benkovič in Ivan Kuzma, ki je na koncu pristala na odličnem 4. mestu.

Prva ekipa je v svoji predtekmovalni skupini premagala Vesno iz Zaloga s 5:1, Izolo s 5:0, Kočevje s 5:2, Fužinar s 5:0 in v finalni skupini Triglav s 5:1, Sobotu II s 5:3 ter v odločilnem srečanju za naslov prvaka Olimpijo s 5:1. Sobočani so se tudi kot edini predstavnik Slovenije uvrstili na državno prvenstvo, ki bo v Jajcu. Najboljši v ekipi je bil Kovač, ki je tokrat zares igral izvrstno in je bil s scorom 14:0 najuspešnejši igralec prvenstva, edini brez poraza. Nič slabši ni bil Močan s scorom 9:1, Zalaznik, ki nekaj časa zaradi bolezni ni mogel trenirati, je imel scor 10:4, Mirko Unger pa 2:3. Druga ekipa je bila največje presenečenje prvenstva, saj je v svoji predtekmovalni skupini osvojila 2. mesto in se uvrstila v finalno skupino četverice najboljših ekip. V predtekmovalju je po velikih borbah premagala Gorico s 5:4, Maribor s 5:3, Ljubljano s 5:4 in Savo iz Kranja s 5:4. V finalni skupini je izgubila z Olimpijo z 0:5 ter po veliki borbi za tretje mesto z ekipo Triglava s 3:5. Najboljša v ekipi sta bila Benko in Verena, najmlajša Kuzma in Benkovič pa sta se odlikovala v vseh srečanjih, ko sta prinašala odločilno točko za končno zmago. Igralci so imeli naslednje score: Benko 11:7, Veren 9:7, Benkovič 3:8 in Kuzma 3:8.

Dekleta so imela prvenstvo v Izoli, kjer mlada ekipa Sobočan — vse tri igralke so še pionirke — ni imela toliko uspeha kot moški, kar so tudi pričakovali. V konkurenci 10 ekip so dekleta osvojila 8. mesto in v ekipi je bila daleč najboljša Tanja Sinč z odličnim scorom 7:4, drugi dve igralki Nataša Vogrinc in Darja Trček pa sta bili preslabi za kakšno zmago. Rezultati: SOBOTA—Vrtojba 1:5, Olimpija 3:5, Ilirija 1:5, Semečela 1:5, Vesna 1:5.

M. U.

LETNE KONFERENCE

Uspehi na strokovnem
in tekmovalnem področju

Na letni konferenci aero kluba Murska Sobotica, v okviru katerega delujejo štiri sekcije: jadralna, motorna, padalska in modelarska, so nadvse ugodno ocenili delo v preteklem letu tako na strokovnem kot tekmovalnem področju. Posebej pa so izpostavili uspehe v jadralni sekciji, saj je njihov član Vlado Pfeifer osvojil naslov državnega prvaka v jadralnem letenju, kar je izredno velik uspeh. Tako v poročilu predsednika kluba Pavla Pongraca kakor tudi v razpravi so ugodno ocenili dosedanje sodelovanje z JLA, zlasti pa z vojaško gimnazijo maršal Tito iz Mostarja, ki vsako leto na letališču v Rakičanu šola svoje gojence. Velika pridobitev za nadaljnji razvoj aero kluba pa je nova vzletno-pristajalna steza, ki so jo zgradili v lanskem letu. Uspehe pa so dosegli tudi na področju usposabljanja novih kadrov. Vsi ti uspehi pa ne bi bili takšni, če si člani kluba ne bi s proizvodno dejavnostjo ustvarjali potrebnih sredstev za nemoteno delo. Letalska dejavnost je namreč izredno draga, medtem ko so sredstva, ki jih prejema, minimalna. Na letni konferenci so sprejeli program dela za letošnje leto, v katerem predvidevajo še večjo aktivnost, zlasti pri šolanju mladih kadrov in na tekmovalnem področju. Izvolili so tudi nove samoupravne organe. Za novega predsednika kluba pa so predlagali Stanka Lebarja.

F. Maučec

Uspešno delo DRŠI

Drustvo za rekreacijo in šport invalidov Murska Sobotica, ki vključuje 118 članov, od tega 40 žensk, sodi med najaktivnejše v Sloveniji. V preteklem letu so izvedli 77 srečanj in tekmovalj, na katerih je sodelovalo 548 invalidov. Na področju športne rekreacije so razvili dejavnosti v devetih športnih panogah, v katerih tudi sodelujejo na tekmovalnih. Prav tako pa so uveljavili tudi nekatere spominske pohode. V lanskem letu so v svoje vrste pritegnili 28 novih članov, zlasti mladih. Ustanovili so aktiv v invalidskih delavcih Solidarnost v Murski Soboti, medtem ko tak aktiv že uspešno dela v tovarni Mura. Tesno sodelujejo z društvom upokoencev Murska Sobotica, s pobrateno občino Paračin in sorodnim društvom iz Szombathelya na Madžarskem. Sodeč po točkah, ki so jih osvojili tekmovalci, člani Društva za rekreacijo in šport invalidov Murska Sobotica, so na drugem mestu v Sloveniji. Na letni skupščini so sprejeli program dela za leto, ki je zelo pester. Zlasti pa so se zavzeli za boljše sodelovanje z društvom invalidov Murska Sobotica kakor tudi z ostalimi pomurskimi društvimi. Zavzeli so se tudi za čimprejšnjo ureditev kegljišča v Murski Soboti ter za pritegnitev novih članov.

F. M.

Zadovoljni z ustanovitvijo PNL

Na letnem obnem zboru nogometnega kluba Turnišče, kateremu je poleg članov in privrženec prisostvoval tudi predsednik TKS Lendava, so ugotovili, da so bili nogometaši predsednik TKS Lendava, so ugotovili, da so bili nogometaši Turnišča v lanskem letu zelo uspešni. V prejšnji tekmovalni sezoni so v občinski ligi Lendava osvojili prvo mesto, v novo ustanovljeni pomurski ligi pa so po prvem delu na drugem mestu, česar se niso nadejali. Poleg članske ekipe uspešno nastopa v pomurski ligi tudi mladinsko moštvo, ki je pri vrhu, nekoliko manj pa sta bili uspešni tretja in druga selekcija. Na obnem zboru so z zadovoljstvom ugotovili, da je ustanovitev pomurske lige, za katero so se toliko časa zavzemali, veliko prispevala k popularizaciji nogometa v krajevni skupnosti in tudi k dvigu kvalitete. Zavzeli so se za boljše sodelovanje z nogometnimi kluboma iz krajevnih skupnosti Renkovci in Nedelica, hkrati pa tudi za ustanovitev športnega društva, v okviru katerega bi delovale tudi druge sekcije. Sprejeli so program dela, posebno skrb pa bodo namenili usposabljanju strokovnih kadrov.

A. Š.

—KOŠARKA—

Pomurje : Metka 88:53

V prvenstveni tekmi slovenske lige so košarkarice Pomurja v Murski Soboti brez večjih težav premagale ekipo Metke iz Celja. Koše za Pomurje so dosegle: Žitek 24, Koren 17, Kardoš 14, Škraban 12, Benko 8, Šiško 8 in Merklin 5. Sodila sta Tkave in Verlič iz Maribora.

SPODNJE KONJIŠČE

KJE SI, ŽIVLJENJE?

Apaško dolino, bogato z rodovitnim poljem, tvorijo številni zaselki. Ob cesti, ki veže ta konec radgonske občine pri Tratah z lenarško in mariborsko, so zrasle vasi, še najbolj podobne panonskim. Ob cesti ozke in dolge hiše (seveda so že precej na gosto zrasle nove sodobnejše oblike), za njimi gospodarska poslopja, še bolj nazaj pa se raztezajo polja. Seveda pa so v tem svetu ob Muri, ki ga reka loči od sosednje Avstrije, tudi zaselki tik ob tej največji pomurski reki. Eno takšnih je tudi Spodnje Konjišče.

Do leta 1952 je bilo to le Konjišče, nato pa se je razvejalo v dva samostojna kraja: Spodnje in Zgornje Konjišče. Oba segata vse od Trat pa do Črncev. Žal pa predvsem v Spodnjem Konjišču že leta življenje vse bolj izumira.

Danes šteje ta zaselek le še 11 hiš, v katerih živijo pretežno starejši krajanj. Ti še vztrajajo v tem predelu ob Muri, koder marsikdo ni videl svoje prihodnosti in se jih je že precej odselilo v sosednje Stogovce ali Drobince. Pa še te — razen treh, štirih urednih kmečkih gospodarjev — kažejo precej žalostno podobo. Mladi so odšli, tako v eni izmed enajstih hiš vztraja le še osamljen starček, poslopja pa najeda zob časa...

Kje so vzroki, da v Spodnjem Konjišču živi danes že manj kot 50 vaščanov? Na to vprašanje smo poiskali odgovor med samimi vaščani.

»Naša vas«, pravijo vsi kot eden, »je prava Slovenija v malem. Skoraj vsi smo se naselili v ta kraj takoj po

drugi svetovni vojni. Prišli smo iz vseh koncev: Bele Krajine, Notranjske, Dolenjske, celjskega območja... Takrat je bilo v vasi precej — 27 hiš. Vendar kot kaže, vsi tukaj niso pogнали korenin.«

Skoraj gotovo pa se ži-

vljenje v Spodnjem Konjišču ne bo obogatilo niti v prihodnje. Že sedaj je pretežna večina polj v tem delu Apaške doline pretežno v lasti radgonskega kmetijskega kombinata. Ta želi še bolj strniti obdelovalne površine, ki bodo tako bolj primerne za sodobno kmetijsko proizvodnjo, in le vprašanje časa je, pa tudi teh hiš v Spodnjem Konjišču ne bo več.

Mrtvilo pa se odraža tudi v komunalni urejenosti naselja. Iz smeri Stogovca je sicer okrog tri kilometre asfaltne prevleke, vendar so makadamske ceste, ki povezujejo posamezne hiše, v precej klavrnem stanju. Pa tudi sami krajanj načrtov za razvoj in boljšo urejenost kraja ne premorejo. Kot da bi se predali usodi... Vse to je posledica njihove premajhne povezanosti, ničeve vaše samouprave.

Skromni so vaščani Spodnjega Konjišča, da ne rečemo preskromni. Zadovaljili bi se že z boljšim gramoziranjem krajevnih cest. Niti vaškega vodovoda ne premorejo. O njem so sicer razmišljali že pred leti, vendar nikakor niso uspeli najti skupnega jezika. Menda so potihem upali, da se bodo lahko priključili na vodovodno omrežje, ki sega od Apač do Žepovca. Vendar so se usteli, saj cevi ne dopuščajo zadostnega pretoka.

V. Peveo

Iz leta v leto več zapuščenih hiš.

Vas zlagoma umira — razvija pa se posest radgonskega kmetijskega kombinata.

V PREMISLEK

Doma ni dela za vse

Če primerjamo število zaposlenih v lendavski občini s številom iskalcev zaposlitve, ugotovljamo, da je v tej družbenopolitični skupnosti zelo visok odstotek nezaposlenih, in to že nekaj let. Leta 1980 je bilo vseh zaposlenih 6440, leta 1981 se je število le neznatno povečalo: 6.568, ob koncu lanskega leta pa je bilo vseh zaposlenih 6.790. Torej se je skupno število zaposlenih v treh letih povečalo za 167. To pa je premalo! Odstotek nezaposlenih v lendavski občini nikakor ne uspejo zmanjšati, leta 1980 je znašal 7,3, ob koncu lanskega leta pa 7,5.

Doma ni dela za vse! Resnično je tako! Žal pa se tega nezaposleni premalo zavedajo in — namesto, da bi za delo poprijeli na kakem zunajpomurskem območju — rajši čakajo. Zdaj, v mesecu februarju, je bilo na lendavski podružnici skupnosti za zaposlovanje prijavljenih kar 560 iskalcev zaposlitve. Skoraj vsak dan se prijavljajo novi. Kaj bo šele ob koncu šolskega leta! Stanje torej, ki zelo zaskrbljuje, vendar ne vse. Zdi se, da so še najmanj zaskrbljeni za svojo usodo tisti, ki bi morali biti najbolj, torej iskalci zaposlitve. Vsi ne bodo dobili dela doma, torej si bo marsikdo moral poiskati delo drugod. Pa si ga noče! Še več: skupnost je že nekajkrat ponudila delo temu ali onemu, seveda bi se moral preseliti iz občine, vendar odziva skorajda ni bilo. »Jaz moram dobiti delo doma!« trdi marsikateri isalec dela in se premalo zaveda, da je tako upanje — iluzija.

Nedolgo tega je na primer Unior iz Zreče objavil v našem listu in na radiu da rabi več delavcev, ki bi se kmalu lahko priučili za dela v kovaški stroki. Poleg dobrih začetnih osebnih dohodkov je ponudnik dal na voljo tudi ustrezna stanovanja. Povsem logično bi pričakovali, da se bo iz

Pomurja, zlasti pa iz lendavske občine, kjer je največja nezaposlenost, javilo veliko delavcev. Pa se jih ni! »Kje so Zreče, delo hočem doma!«

Nekako bi človek še razumel starejše iskalce zaposlitve pa poročene, nikakor pa ne mlajših. Trenutno je na lendavski skupnosti za zaposlovanje prijavljenih 28 nezaposlenih starih do 26 let, ki bi lahko poprijeli za delo kje drugje. In ker tega nočejo, se povsem upravičeno postavljajo vprašanje, ali so resnično vsi »nezaposleni« dejansko nezaposleni. Vprašanje lahko zastavimo tudi takole: je za poslitev vsem, ki so prijavljeni, resnično potrebna? Ali nimajo morda nekateri izmed njih (ali pa kar večina) dohodkov iz drugih virov? Vsak, kdor je zaposlitve v združenem delu dejansko potreben, bo poprijel za delo (kakršnokoli) ne le v domači občini, ampak tudi zunaj nje. Mnogi (menda deset tisoč Pomurčanov) ni bilo težko oditi na delo v tujino — tisoč in več kilometrov daleč — zdaj pa naenkrat sto kilometrov — predaleč.

Doma ni dela za vse. Kdor je voljan delati, kdor resnično nima dohodkov, bo prijel za delo drugje.

Š. SOBOČAN

LENDAVA

Več otrok v organizirano varstvo

Skupnost otroškega varstva se bo v letošnjem letu predvsem zavzemala za vključitev čim večjega števila otrok v redno vzgojno-varstveno dejavnost, za druge oblike pač ni sredstev. Število otrok v dnevnem varstvu in pripravi na šolo bo predvidoma 980 v 46 oddelkih.

Novih naložb v varstvo letos ne bo. Da bi otroško varstvo kljub pomanjkanju sredstev vendarle napredovalo bo potrebno nedvomno krepiti neposredno odgovornost organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti, zlasti pri zagotavljanju materialnih sredstev za družbeno organizirano vzgojo vseh predšolskih otrok. Krepiti bo veljalo tudi neposredni vpliv upo-

ravnikov pri planiranju in oblikovanju programov, ter njihovemu financiranju. Le v redko kateri krajevni skupnosti so vprašanje varstva otrok vnesli v svoje razvojne programe, še manj pa se to odraža v organizacijah združenega dela.

V krajevni skupnosti Turnišče in Kobilje so sprejeli samoprispevek za ureditev prostorov za varstvo a kaj to svojega deleža ne more zagotoviti skupnost otroškega varstva. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev se mora zmanjševati program, s tem pa se seveda ne bo mogoče vedno sprijazniti, zakaj tudi otroci iz lendavske občine si želijo boljših igralskih, kratka boljših pogojev. Jani D.

LENDAVA

Pomembne raziskovalne naloge

Pričakovanja, da se bo družba odločila za večja vlaganja na področju razvojno-raziskovalnega dela, se lani niso uresničila zaradi zmanjševanja vseh oblik porabe. Letos bo položaj morda še težji, toda občinska raziskovalna skupnost vendarle načrtuje nekaj pomembnih raziskovalnih nalog.

V letošnjem letu naj bi vpeljali poskusno proizvodnjo fasadne opeke, raziskovali naj bi glino in začeli s poskusno proizvodnjo keramike. To naj bi opravili v Gradbeniku oziroma v Opekarni Dolga vas. Pospešeno bo potrebno raziskovati tudi nahajališča gramoz in peska. INA-Nafta naj bi prevzela raziskovalno nalogo o možnostih koriščenja tople vode za ogrevanje in kmetijstvo, skupaj s Gorenje-Varstvom pa naj bi proučila možnost povečanja in uporabnosti materialov kot sta lindapor in purlen v kombinaciji z gradbenimi elementi. Občinska raziskovalna skupnost meni, da bo naloge mogoče uresničiti le tedaj, če bodo vsi opravili svoje delo in če bodo samoupravni organi bolj kot doslej podpirali napore raziskovalcev.

Jani D.

KRAJANI LIPE VEZANI NA DVE OBČINI

Za vas Lipa, kjer živi okrog 820 prebivalcev in leži na stičišču lendavske in soboške občine, spada pa v soboško občino, je značilno, da v zadnjih letih naglo spreminja svojo podobo. O tem se lahko prepriča vsakdo, ki obišče ta kraj, o tem pa pričajo tudi lepo urejene ceste in ograje ter številne nove stanovanjske hiše. Medtem ko se prebivalci Lipe pretežno ukvarjajo s kmetijstvom, so v prejšnjih letih veliko svojih sredstev vlagali v nabavo kmetijske mehanizacije in objektov, pa v zadnjem času posvečajo vse več skrbi gradnji stanovanjskih hiš in standardu. Kljub temu pa je v kraju še ostalo nekaj starih stanovanjskih, »cimpranih« hiš, ki čakajo na svojo usodo.

Kot rečeno se večina prebivalcev Lipe ukvarja s kmetijstvom, čeprav jih je precej že zaposlenih. Zemlja je dobro obdelana in srednje rodovitna, v sušnih letih pa jo je zaradi peščenosti težje obdelovati. V kraju Lipa je okrog deset usmerjenih kmetij, ki se predvsem ukvarjajo z živinorejo in proizvodnjo krompirja. V zadnjem času se vrača vse več delavcev, ki so bili na začetnem delu v tujini, med katerimi se večina odloča za delo na kmetiji, kar je vsekakor zelo spodbudno v sedanjih prizadevanjih za pridelavo hrane. Na območju krajevnih skupnosti Lipa je bila izvedena tudi komasacija zemljišč, ki je zaradi nerazumevanja posameznikov tudi povzročila gotove težave.

Za Lipo je značilno, da je navezana na dve občini, kar je vse-

kakor redek primer. Krajanj Lipe spadajo namreč v soboško občino, krajevni urad imajo v Beltincih, z zgraditvijo nove šole v Beltincih otroci prav tako obiskujejo to šolo, medtem ko so dolga leta obiskovali osnovno šolo v Odrancih. Se vedno pa spadajo k pošti Turnišče v lendavski občini.

KAJ V LIPI NAČRTUJEJO?

V krajevni skupnosti Lipa si že dalj časa prizadevajo, da bi adaptirali bivšo zgradbo osnovne šole, ki je v izredno slabem stanju, trenutno pa sta v njej skladnice trgovske podjetja Potrčnik in KZ Panonka ter gasilski avtomobil. Dogovarjali so se s Potrčnikom, da bi uredili trgovino, saj so sedanji prostori zadaleč premajhni in ne ustrezajo potrebam, istočasno pa bi tudi ure-

dili bufet, saj je kraj brez gostilne, vendar doslej še niso dobili odgovora. Tako se bodo morali dogovarjati z drugo trgovsko organizacijo, ki bi bila pripravljena urediti trgovino. Po besedah predsednika KS ing. Jožeta Bojneca in predsednika KO SZDL Štefana Zadravca pa bi bilo nujno potrebno urediti fasado na zadržnem domu, ki je bil

imajo težave z izredno slabimi električnim tokom. Problem je tudi oster ovinek na cesti Beltinci-Lipa zaradi nepreglednosti, kjer se je zgodilo nekaj prometnih nesreč.

DRUŠTVA SO AKTIVNA

V Lipi aktivno delujejo nekatera društva, kot mladinsko kulturno-umetniško društvo, gasil-

V ospredju slačilnice nogometnega kluba Lipa, ki so si jih zgradili s prostovoljnimi delom. V ozadju zapuščen zgradba osnovne šole.

zgrajen leta 1946 in v katerem so dokončno uredili notranje prostore v lanskem letu. Žal pa za to nimajo potrebnih sredstev.

Poseben problem v Lipi predstavlja telefonija, saj je redek kraj v soboški občini na Ravenskem, ki je brez telefona. V ta namen so se že pogovarjali s PTT podjetjem Murska Sobota, ki bo v kratkem pripravil predračun, od naročnikov pa že tudi zbirajo sredstva. Jasno pa je, da bodo krajanj Lipe lahko prišli do telefona šele z namestitvijo nove telefonske centrale v Beltincih. Letos nameravajo v Lipi tudi zgraditi dva transformatorja, saj

sko društvo, nogometni klub in šahovsko društvo. Gasilci se pripravljajo na praznovanje 50-letnice delovanja, mladinsko kulturno-umetniško društvo pripravi vsako leto po eno celovečerno dramsko delo — (trenutno nimajo stopajo z dramo Komedija ljubezni), nogometaši, ki nastopajo v pomurski ligi, pa so si zgradili nove društvene prostore. Društvo povezujevalce in koordinator rufihovega dela pa je krajevna organizacija SZDL.

F. Mrazec

Zadružni dom in zgradba osnovne šole v Lipi, ki čakata na adaptacijo.

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

Iztekle 2450 litrov vina

Pomurske ceste terjale prvo letošnje žrtev

14. FEBRUAR: Ob 12.10 uri se je Anton Černela, star 30 let, doma v Strehovcih, peljal z osebnim avtom po regionalni cesti Tešanovci - Martjanci. V Moravcih je z dvorišča stanovanjske hiše številka 9 nenadoma pripekljal na cesto tovorni avto, ki ga je vozil 41-letni Koloman Lazar iz Sela 18. Prišlo je do trčenja. Gmotna škoda znaša 60 tisoč dinarjev, hudo pa se je poškodovala sopotnica v osebnem avtu Maja Černela iz Strehovca.

14. FEBRUAR: Mladinci iz Betinec so priredili plesno zabavo, na kateri so plesali na glasbo z gramofona. Naslednjega dne pa so ugotovili, da je nekdo ukradel električni kabel, 50 velikih in 10 malih plošč, žarnice in še neke drobnarije. Storilec je, kot kaže, prišel v prostor skozi priprto okno. Škoda znaša 8.000 dinarjev.

16. FEBRUAR: Ob 11. uri se je zgodila prometna ne-

sreča na lokalni cesti na Janževem vrhu. Anton Fe-konja iz Hercegovščaka je po klancu navzgor peljal traktor s priklopnikom, na katerem je bila cisterna z 2450 litri sortnega vina. Pri hiši številka 8 je dal v nižjo prestavljeno, nato pa poskušal z vožnjo nadaljevati. Zaradi poledenelega cestišča je vozilo začelo drseti, prikolico je zaneslo na levo, z nje je padla posoda z vinom, ki je izteklo. Gmotna škoda znaša 134.000 dinarjev.

17. FEBRUAR: Ob 14.45 uri je prišlo do delovne nezgode na gradbišču gojitvenega lovišča Kompas v Petrovcih. Ponesrečil se je 29-letni Jože Razdevšek iz Zagorja. Pri montiranju krovne konstrukcije mu je spodrsnilo in je padel z višine 2,5 metra na tla. Dobil je hude poškodbe po glavi.

18. FEBRUAR: Pomurske ceste so terjale prvo žrtev. Za

posledicami prometne nesreče je v murskosoboški bolnici umrl 42-letni Karel Kuzmič iz Zenkovec. Nesreča se je zgodila 18. febru- arja ob 21.20 uri. Poročajo, da se je 25-letni Viljem Vo- grin iz Kobilja tega dne pe- ljal z osebnim avtom iz Bo- donec proti Lemerju. V Zenkovcih naj bi zaradi ne- primerne hitrosti in do- mnene vinjenosti zapeljal v skupino pešcev, ki so šli po desni strani ceste. Zadel je Kuzmiča, ki je padel na po- krov motorja, na katerem ga je peljal 25 metrov, nato pa je padel na cesto.

18. FEBRUAR: Ob 16.30 uri je izbruhnil požar v kon- tejnerju, ki je bil postavljen v gozdu ob lokalni cesti zunaj Spodnjih Ivanjev. Objekt je bil last Geološkega zavoda Ljubljana. Ugotovili so, da je do požara prišlo, ker je Ma- rjan Arnuš iz Gorican pri Murskem Središču močno zakuril v peči, nato pa odšel

pomagat raziskovalcem pli- na oziroma mineralne vode. Brž, ko je opazil, da se iz kontejnerja močno kadil, je stekel k objektu in začel ga- siti, prišli so tudi radgonski gasilci, vendar je kljub po- skusom reševanja nastala velika materialna škoda. Ocenili so jo na 400 tisoč dinarjev. Uničena namreč ni le zgradba, ampak tudi ne- kateri merilni instrumenti.

19. FEBRUAR: V oljarni Franca Sedonje v Rakičanu se je zgodila huda delovna nesreča. Poškodovana se je 41-letna Helena Bencik iz Martjanec. Lopatica, ki meša bučno seme, ji je za- grabila lase in ji povzročila hude poškodbe na lasišču. Še sreča, da so dokaj hitro uspešno izključili električni mešalni stroj. Če bi ženska imela na glavi ruto, do ne- zgode prav gotovo ne bi prišlo.

S. S.

krvodajalci

MAČKOVCI — Ludvik Farkaš (3), Ludvik Kurnja (4), Dragica Petrovič (6), Albina Temlin (5), Helena Balazič (8), Stefan Santavec (4), Irena Peček (5), Ema Temlin (5), Ludvik Rituper (3), Jože Rituper (3), Drago Šandor (2), Milan Verban (9), Anica Horvat (8), Helena Hajdinjak (6), Jolanka Kučan (4), Matilda Godina (3), Emilija Zrinski (12), Vlado Kovačič (4), Darinka Hašaj (3), Marija Sulič (9), Viljem Kerčmar (8), Avgustina Špilak (4), Zlatica Bagari (10), Ludvik Zakoč (9), Marija Zakoč (1), Janez Konkolič (14), Stefan Zelko (4), Iboška Rituper (10), Zlatko Drvaric (2), Emilija Zgostič (5), Ludvik Skerlak (7), Irena Rituper (2), Olga Čerpnjak (13), Marija Špilak (6), Anton Ficko (4), Stefan Kerčmar (7), Jolanka Zakoč (4), Helena Bačič (6), Vida Hašaj (7), Dragica Petrovič (1), Drago Verner (5), Franc Vidmajer (10), Jože Celec (2), Angela Kerec (6), Nedeljko Kovačević (1), Marian Bedok (1).

OD DRUGOD — Aleksander Bočkorec (11), Ivanka Fujs (12), Cvetka Horvat (6), Jože Stefk (4), Anton Vučko (4), vsi KIK Pomurka M. Sobota; Janez Madjar (3), Branko Kolman (2), Evgen Horvat (7), Alojz Smodiš (3), Alojz Špilak (2), vsi Panonija M. Sobota; Marija Klar (36), Bratanci.

HVALA ZA SODELOVANJE!

poroke

Drago GOMBOC, zidar, Fokovci 80 in Danica ČAHUK, konfek- cionarka, Predanovci 24; Milan BENKO, kovinski delavec, Puconci 52/c in Edita BARBARIČ, knjižničarka, Brezovci 19; Dušan ŠTEFKO, sodar, Bogojina 9 in Marjeta MEGLIČ, šivilja, Krog 157; Franc GRANFOL, materialni bilancist, Murski Črnci 10 in Jožica ŠOSTAREC, evidentničar- ka, Murska Sobota, Partizanska 45; Marjan SMODIŠ, ekonomist, Bakovci, Kroška 2 in Marija IDIČ, administratorka, Bakovci, Mali Ba- kovci 50; Jože PODLESEK, dipl. inženir konfekcije, Sebeborci št. 4 in Nada BORO, študentka filozofske fakultete, Ropca 7; Branko HOR- VAT, avtomehanik, Nemčavci 2/a in Sarolta ŠOSTAREC, konfekcijska šivilja, Puconci 74; Vladimir HORVAT, strojni ključavničar, Lendava, Kolodvorska 11 in Zlatka HOZJAN, višja knjižničarka, Beltinci, Koclje- vo naselje 14; Franc LUTAR, krojač, Bakovci, Partizanska 48 in Silva SCHMIDLECHNER, pakirka, Rakičan, Tomšičeva 12; Borut BRCE, študent, Radovljica, Bevkova 3 in Jelica ŽALIG, študentka, Beltinci, Cankarjeva 24.

umrli

Ana Žakoc, 76 let, Mala Polana 105; Barbara Peček, 84 let, Turnišče, Mlinska ulica 26; Katarina Dragošič, 87 let, Gornji Lakoš 5; Rozalija Pintarič, 91 let, Len- davske gorice 45;

OBCINA LJUTOMER — Ana Petek, 75 let, Drakovci 7; Daniel Mavrič, 10 let, Stročja vas 41; Emil Rižnar, 36 let, Globoka 22; Janez Vr- šič, 67 let, Globoka n. h.; Jože Dreven, 68 let, Nunska graba 41; Ivan Vrabelj, 79 let, Stara cesta 81; Karl Sršen, 81 let, Stročja vas 8; Martin Plohl, 81 let, Moravci 89; Marija Pučko, 71 let, Mekotnjak 18; Ana Bombek, 72 let, Ljutomer, ulica Dr. Franca Kovačiča 5; Marija Pevec, 73 let, Hermanci 15; Julijana Mir, 74 let, Ilvoči 14; Genovefa Škrjanec, 75 let, Radomerščak 30; Alojzija Pučko, 78 let, Iljaševci 4; Ana Škerget, 79 let, Radoslavci 2; Angela Rajter, 80 let, Krištanci 4; Katarina Horvat, 89 let, Križevci 54.

Prispevki za kirurgijo

IO OOS TOZD Zdravstveni dom M. Sobota (namesto venca na grob pok. ožeta sodelavke dr. Dalib Blage iz M. Sobote) — din 1200,00; **IO OOS TOZD Zdravstveni dom Murska Sobota** (namesto venca na grob pok. matere sodelavke med. sr. Kuplen Jelke iz M. Sobote) — din 1200,00; **IO OOS TOZD Zdravstveni dom M. Sobota** (namesto venca na grob pok. ožeta sodelavke Cör Hermine od Grada) — din 1200,00; **OOS pri SDK Murska Sobota** (namesto venca na grob pok. ožeta sodelavke Novak Angelce, Banovci 2 b) — din 1000,00; **OO sindikata Osnovna šola Odranci** (namesto venca na grob pok. matere sodelavke Kustec Kazimirja) — din 1000,00; **Delavci skupne strokovne službe SIS družbenih dejavnosti občine M. Sobota** (namesto venca na grob pokojnega moža naše sode- lavke Tkaučič Anel) — din 920,00; **Društvo upokojencev M. Sobota** (namesto venca pok. Ane iz M. Sobote, Trstenjakova ul.) — din 600,00; **Osnovna organizacija sindikata Potrošnik M. Sobota**, skupne službe (namesto venca na grob pokoj. očetu od Ternar Albine) — din 1000,00; **Osnovna organizacija sindikata Potrošnik M. Sobota TO PR** (namesto venca na grob pokoj. očetu od Kovač Irma) — din 1000,00; **Društvo invalidov M. Sobota** (namesto venca pok. Marij. Stefana M. Črnci 27) — din 200,00; **Franco Karolina, Markičavci 28** (name- sto venca na grob pok. Kodila Franca, Markičavci) — din 500,00; **Vareza Tereziia, Gradisce 49** (namesto četvrtja za pok. Kikec Marto) — din 500,00; **TOKO TOZD Drobna galanterija Žižki** (namesto venca materi delavke Tibaut Tereziije) — din 1000,00; **Kristina in Karel Kološa, M. Sobota, J. Kramarja 18** (namesto venca na grob pok. Kikec Marto, M. Sobota) — din 1000,00; **Sodelavci Antonije Sedonja, glavne sestre TOZD Splošne bolnišnice M. Sobota** (namesto venca na grob pok. mame) — din 1500,00; **Jože in Rozika Sraka, M. Sobota, Oktobrske revolucije 19** (namesto venca za očeta Jolike Lainščak) — din 1000,00; **Ori Marjeta, M. Sobota, Borovnjakova 14** (namesto venca na grob pok. Marte Kikec) — din 1000,00; **OOS Potrošnik TO IZ M. Sobota** (namesto venca na grob pok. materi od Žikec Sidonije) — din 1000,00; **Družina Jonaš Hodoš št. 6** (namesto venca pok. Stefana Prelaca iz Hodoša) — din 600,00; **Kološa Franc, Babič Jolanka, Barbarič Kristina** (namesto venca za pok. Krančič Karolino) — din 1000,00; **ABC Pomurka DO MI OOS TOZD Klavnica Murska Sobota** (namesto venca na grob pok. Špilak Vilme, Hodoš) — din 500,00; **ABC Pomurka DO MI OOS TOZD Klavnica M. Sobota** (namesto venca na grob pok. Vučko Stefana, Gantani) — din 500,00; **Družini Kukel — Sraka M. Sobota** (namesto venca za pok. Karolino Krančič) — din 1000,00; **Ori Nežika, Družina Ori Janeza, Družina Kuhar iz M. Sobote** (namesto venca na grob pok. Marte Kikec iz M. Sobote) — din 1000,00; **Pozvek Emilija, Dol. Slaveči** — din 2000,00; **Zrim Anton, Dolič 12** (namesto šopka na grob pok. Fartek Eme, Kuzma) — din 200,00; **Lenerčič Franc, Dolič 15** (namesto venca na grob pok. Fartek Eme, Kuzma) — din 1000,00.

DAROVALCEM SE ZAHVALJUJEMO!

Prispevek nakazujte na račun: 51900-763-30297

Komisija za ocenitev in odprodajo osnovnih sredstev v TOZD BLISK Murska Sobota razpisuje licitacijo odpisanega os- novnega sredstva

KOMBIBUS

Omenjeno vozilo ni registrirano, prav tako ni v voznem sta- njju.

Izključna cena znaša 30.000 dinarjev.

Licitacija bo v petek, dne 4. marca 1983 ob 12. uri na sedežu TOZD BLISK Bijedičeva 3. Ogled omenjenega vozila je eno uro pred licitacijo.

GLOSA

STRAH PRED DIMNIKARJI

V dobrih starih časih je bilo povsem drugače kot zdaj: di- mnikar je bil sila spoštovan moiz. Pa ne le zato, ker je čistil dimnik, ampak tudi zato, ker je prinašal srečo. Ljudje so se veselili njegovega prihoda, marsikdo ga je pocukal za gumb, skoraj obvezno je mo- ral pokusiti šunko s podstre- šja, popiti kozarec vina ali zganja.

Rekreativni veleslalom

INTEGRAL GOLFTURIST TOZD Turizem in Rent à car PO- SLOVNA ENOTA LJUTOMER prireja v soboto, 12. marca 1983, tekmovalno rekreativno velesla- lomno za pokal Integral GOLFTURIST v čini na Koro- škem v sodelovanju s TVD Partiz- an Kotlje. Vabljeno so vsi ljubitelji smučanja in rekreacije na anegu.

Tekmovanje bo potekalo ločeno v skupinah, moški, ženske, otroci, a tem, da bodo vozili otroci na skupni premejni medalje, najbolj- ša družina pa pokal GOLFTU- RIST. Podelili bodo tudi več praktičnih nagrad. Pridite, čaka vas presenečenje.

Samo korajžno, dečki! Naftne suše — kot sporoča vsemo- gočni ZIS — še dolgo ne bo konec.

VESTNIK, 24. FEBRUARJA 1983

KONJENIŠKI KLUB Murska Sobota prireja

PLES

v hotelu DIANA v Murski Soboti v soboto, dne 26. 2. 1983, z začetkom ob 20. uri.

Za dobro razpoloženje bo skrbel ansambel MAG- NETI.

Pripravili smo vam: srečelov, licitacijo lepega dobit- ka, žrebanje vstopnic.

Vljudno vas vabimo na ples in se vam vnaprej zahvaljujemo za udeležbo.

Letos prvič Izviri mladih

Izšla je letošnja prva šte- vilka glasila občinske kon- ference zveze socialistične mladine v Murski Soboti Izvi- ri mladih. V njem so med dru- gim zapisali: »Mladi želi- mo tudi danes, v času hude gospodarske krize na eni

in hitrega gospodarskega razvoja na drugi strani, ne- posredno in konkretno pri- spevati svoj delež k izgrad- nji objektov, ki so osnova za gospodarski, družbeni, kulturni in socialni razvoj okolja, v katerem delamo in živimo. V glasilu, ki je izšlo v 260 izvodih in na 17 straneh, namenjajo večji del ravno mladinskemu prostovoljne- mu delu, s čigar rezultati se lahko pohvalijo. Zapisano je, da bo evidentiranje brigadi- rjev za pionirsko delovno brigado, ki je regijskega zna- čaja in bo sodelovala na re- publiški mladinski delovni akciji v Beli krajini v tretji iz- meni, trajalo do konca marca, do 10. aprila pa za vse ostale mladinske delovne brigade.

V Izvirih mladih pa najde- mo tudi obilico razpisov za razna tekmovanja in natečaje, za katere je med mladimi iz murskosoboške občine zares veliko zanimanje. Ob koncu glasila pa ne manjka tudi za- nimivih vesti iz osnovnih or- ganizacij zveze socialistične mladine.

M. Jerše

TROPOVCI

V programu so na prvem mestu predavanja

V hladnih zimskih dneh so mladi v Tropovcih delavni, saj jih delovni program, ki so ga sprejeli, obvezu- je. Zdaj je najprimernejši čas za or- ganiziranje raznih predavanj, pozneje pa bodo pripravili nekaj delovnih akcij, turnirjev in kultu- rno-zabavnih večerov. Tešnjeje bodo morali sodelovati z občinsko konferenco, pa tudi stike z »ajbliž- jo karavlo imajo predvidene.

Jožica Števanec

OKNA

KOMBINAT LESNE INDUSTRIJE LOGATEC
61370 LOGATEC tel. 1 0611 741 333 telex 31656

Za več reda pri plakatiranju!

V zadnjem času so se v mestu Murska Sobota pojavili panoji za plakatiranje in postavljanje drugih obvestil, ki bodo na tem področju nedvomno vnesli znatno več reda kot doslej. Velikokrat so bili namreč plakati nalepljeni na neprimernih mestih, poleg tega pa ni bilo nikogar, ki bi skrbel za njihovo odstranitev. Za to je zdaj pooblaščen temeljna organizacija združenega dela Komunalna podjetja Sobota iz Murske Sobotice, pri kateri je vsak organizator prireditve dolžan plakatiranje

in miru iz konca leta 1980, ki je bil sprejet na občinskem nivoju. Zato so se na sedežu krajevnih skupnosti mesta Murska Sobota že pred časom odločili, da skupno s strokovno službo Zavoda za ekonomiko in urbanizem pripravijo najustreznejše lokacije za postavitve panojev za plakatiranje. Pri tem so našli v pomurskem središču čez 20 takšnih mest, in sicer tako, da bi bil vsaj eden pano v vsaki izmed krajevnih skupnosti Murske Sobotice, in to tam, kjer se zbira ali giblje največ ljudi.

NOVI PANOJI ZA PLAKATIRANJE — V mestu Murska Sobota so pred kratkim postavili panoje za plakatiranje, ki so lični in primerni, kar bo nedvomno na tem področju vneslo znatno več reda. Foto: A. Abraham.

in izobešanje drugih zadev prijaviti, za kar bo seveda plačal ustrezno ceno. TOZD Komunalna bo poslej skrbela za pravočasno izobešanje in odstranjevanje vseh plakatov in ostalih obvestil ter osmrtnic kakor tudi za redno vzdrževanje sedanjih objektov, ki so tipske oblike.

Omenjeni panoji, ki so jih v prvi fazi uredili že 13 v vseh šestih mestnih krajevnih skupnostih, so postavljeni na osnovi odloka o javnem redu

Stroški postavitve objektov so veljali okrog 400 tisoč dinarjev, kar gotovo ni majhen denar. Zato si lahko obetamo pri plakatiranju znatno več reda. Po preteku določene prehodne faze pa so za neprimerno plakatiranje predvidene kazni od 200 do 1000 dinarjev. Vsak plakat pa mora imeti tudi ustrezno oznako izvajalca, kar pomeni, da je v bistvu nemogoče izobešanje plakatov in ostalih obvestil na mestih, ki za to niso posebej določena. Milan Jerše

MLADI O AKTUALNIH NALOGAH

V prostorih srednješolskega centra tehnično pedagoških usmeritev v Murski Soboti je občinska konferenca zveze socialistične mladine pripravila enodnevni seminar. Udeležili so se ga predstavniki in sekretarji osnovnih organizacij, člani predsedstva občinske konference ter predstavniki komisij in centrov pri OK ZSMS.

Na seminarju, kjer so predavali tudi ugledni družbenopolitični in gospodarski delavci iz murskosoboške občine, so obravnavali vrsto aktualnih tem. Govor je bil o mednarodnem političnem položaju, metodah in oblikah družbenopolitičnega dela ter o aktualnem družbenoekonomskem položaju v murskosoboški občini. Ob koncu seminarja pa so spregovorili še o aktualnih nalogah mladinske organizacije po 11. kongresu

slovenske in jugoslovanske mladine.

DO „Ljutomerčan“ TOZD Prevozništvo Ljutomer, Mursko Soboška 5a

Odbor za delovna razmerja TOZD Prevozništvo vabi k sodelovanju delavca za opravljanje del in nalog

VODENJE TEHNIČNE SLUŽBE

- Pogoji:
- srednješolska izobrazba prometne ali tehnične smeri
 - tri leta delovnih izkušenj v prometni ali avtomehanski dejavnosti

Za objavljena prosta dela in naloge se združuje delo za nedoločen čas. Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev je treba vložiti v času od 25. 2. 1983 do 4. 3. 1983 na naslov: DO „Ljutomerčan“ Ljutomer TOZD Prevozništvo, Mursko Soboška 5a (odbor za delovna razmerja).

Izbira bo opravljena v 15 dneh po poteku roka prijave, o izbiri pa bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po izbiri.

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE SR SLOVENIJE

OBJAVLJA

prosta sezonska dela in naloge za določen čas v počitniških domovih v **UMAGU, SAVUDRIJI in DEBELEM RTIČU:**

- 1. VODJE KUHINJE**
 - vodi delo v kuhinji, kuha in skrbi za kvaliteto hrane ter sodeluje pri pripravi jedilnikov
- 2. SKLADIŠNIKA ŽIVIL**
 - vodi skladišče živil
- 3. SKLADIŠNIKA INVENTARJA**
 - vodi skladišče inventarja
- 4. EKONOMA — ŠOFERJA**
 - skrbi za nabavo živil, pijač in pomaga pri drugih delih
- 5. KUHINJSKE POMOČNICE**
 - pomaga pri pripravi, kuhanju, delitvi hrane in pomivanju posode
- 6. TOČAJKE**
 - prodaja pijače in vodi obračun opravljenega prometa
- 7. SERVIRKE**
 - servira hrano gostom in pomaga pri pripravi hrane v kuhinji
- 8. PERICE**
 - pere in lika perilo
- 9. SNAŽILKE**
 - pospravlja in čisti skupne prostore, sanitarije ter pomaga pri drugih pomožnih delih

Poleg splošnih pogojev, ki jih morajo kandidati izpolnjevati po zakonu o delovnih razmerjih se zahteva, da izpolnjujejo še pogoje 84. člena zakona o notranjih zadevah (da niso v kazenskem postopku, da niso bili obsojeni za kakršnokoli kaznivo dejanje iz nečastnih nagibov).

Pisne ponudbe z življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite v 15 dneh od objave republiškega sekretariatu za notranje zadeve SR Slovenije, upravi za organizacijo in kadre, Ljubljana, Kidričeva 2, telefon 327-290.

INTEGRAL GOLFTURIST

POMURJE IN PODRAVJE NA SMUČEH

Tekmovanje v rekreativnem veleslalomu za pokal GOLFTURIST 12. marca 1983 v Črni na Koroškem. Golfturist prireja rekreativni veleslalom za družine in posameznike.

Cena paketa znaša 665 dinarjev in vključuje: avtobusni prevoz, smučarsko karto, toplo malico in štartnino.

Odhodi avtobusov ob 5. uri zjutraj z Glavnega trga Ljutomer. Za večje število udeležencev bo odhod avtobusov tudi iz drugih krajev.

ROK prijave in vplačil je 4. marec 1983 pri poslovnih enotah INTEGRAL-GOLFTURIST LJUTOMER, Glavni trg 1, p. p. 2 in ORMOŽ, Vrazov trg 5, p. p. 25. Prijavite se lahko tudi po pošti.

PRIJAVNICA

za VELESALOM v Črni na Koroškem 12. 3. 1983

Priimek in ime

Letnica rojstva

Točen naslov

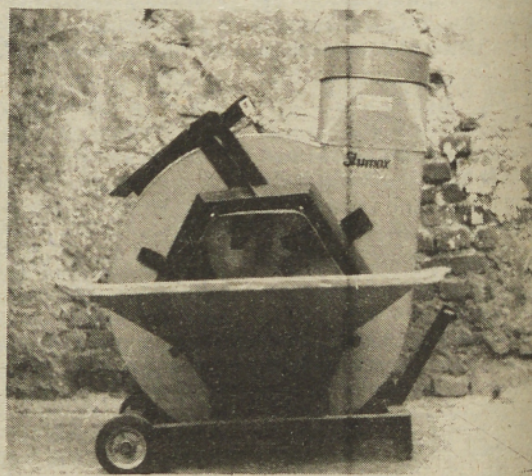
KMETOVALCI!

Še je čas da si pravočasno naročite:

- udarni puhalnik premera 40
- silos puhalnik z noži premera 40
- prislino stojšče za rezanje parkljev, osemenjevanje itd.
- gnojni stabilni nakopač na električni pogon z viko Mengele
- silos transporter
- rezervne cevi in objemke za puhalnike
- meritve strelododov, popravilo starih in montaža novih

Vsi izdelki so po licenci Štumax, ki jih poznate že 30 let.

Kleparstvo Skubiš, Maribor, Vojašniška 23, telefon 26 176

OSNOVNA ŠOLA KUZMA

razpisuje

za določen čas od 1/4-1983 do 5/3-1984 prosta dela in naloge

— Učitelja razrednega pouka

Pogoj: Končana izobrazba predpisane stroke in stopnje.

Rok prijave je 15 dni po objavi razpisa.

BOLNIKI, POZOR!

HERMELIKA — naravno zdravilo

Letos teče 19. leto, odkar predelujem zdravilno zelišče HERMELIKO (SEDUM MAXIMUM) v tinkturo, s katero uspešno in učinkovito zdravim bolnike, ki bolehalo za boleznimi, kot so: revmatizem — (sklepni, živčni, mišični, ishias, šen, otokline nog, čir na želodcu in dvanajstniku in druga notranja vnetja, vnetje mehurja, ledvic in jeter, sveže in stare opočinke posledice udarcev, slaba prebava, gastritis, želodčni in črevesni katar, tudi odprte krčne žile — stare po več deset let in sveže — trombozo, arteriosklerozo, glavobol, ekceme, hemoroida uravnava premalo ali preveč želodčne kisline na normalno, zdravi ozeblina in vse vrste oteklin, hemeroidov, tumorov na maternici, belih tok, vnetje jajčnikov in maternice, otokline na dojkah, udarce in podpludbe, nahod, vnetje sinusa, kraste v nosu, gripo, angino, razne podkožne tumorje in še veliko drugih bolezni.

Za interese imam vedno na ogled več sto pisem anketa njih ozdravljenih bolnikov. Ko ste bolni, ne morete koristiti sebi niti skupnosti. Iskreno vam priporočam, zdravite se z mojim preparatom!

Če se želite tudi vi zdraviti z mojim naravnim zdravilnim zeliščem, mi pišite TAKOJ in vedno, ker imam zdravilo na zalogi. Na kratko opišite svoje bolezni. HERMELIKO (tinktura) BOM DOSTAVIL V CELJE, MARIBOR IN MURSKO SOBOTO po 15. marcu 1983. Jaz pa vas bom pisмено obvestil o točnem kraju in datumu, kjer bom zdravilo izdal.

Zdravljenje z zdravilno hermeličko vam iskreno priporočam, ker se boste sorazmerno poceni in hitro pozdravili. Pila na naslov: PREDELAVA ZDRAVILNIH ZELIŠČ, HERMINA (ISTINA PIVČEVIČ), Glinškova ploščad 8, 1. nadstropje, 61113 LJUBLJANA-BEŽIGRAD (tel. 061-348-170).

OPOMBA: Hermeliko lahko tudi dobite v Ljubljani na tem naslovu.

VSE SILE ZA RAZUMLJIVE INFORMACIJE

Pred dnevi je 650-člansko društvo računovodsko-financijskih delavcev soboške občine imelo letni občni zbor. 1. februar je namreč konferenca Zveze računovodskih in finančnih delavcev Jugoslavije izbrala za svoj dan, ker je na ta dan leta 1945 predsedstvo AVNOJ sprejelo dva pomembna odloka s področja računovodstva in financ, in sicer odlok o uvedbi enotnega računovodstva in odlok o enotnem računovodstvu.

Financi in računovodski delavci Pomurja, ki že 38 let uporabljajo temeljna načela iz odlokov, sprejetih v NOB, so na zboru posebej poudarili, da so ves čas dograjevali in razvijali družbeno računovodstvo vse do najnovejših zakonov prav na temeljih, sprejetih že med NOB. Glede na to, da smo v mesecu februarju, ko vsaka temeljna organizacija dela obračun poslovanja za preteklo leto, so opozorili, da se morajo finančni in računovodski strokovnjaki z vso svojo sposobnostjo vključiti v iskanje takih oblik prikazovanja gospodar-

ske-financijskega stanja organizacij združenega dela, ki bodo čim bolj razumljive tudi najpreprostejšemu samoupravljalcu. Računovodski in finančni delavci morajo vložiti še več truda za dvig splošnega nivoja izobrazbe in usposobljenosti udeležencev v vsakovrstni aktivnosti oblik dela združenega dela. Še posebej mora njihov prispevek temeljiti na enostavnih in razumljivih poročilih, ki bodo nosilcem samoupravnih pravic omogočila primerno odločanje oziroma uspešno poslovanje. S slednjim bodo odpravili nešteto kritizirano

odločanje v ozkih krogih poslovnih struktur v gospodarstvu. Še posebej pa pogosto zgrešeno odločanje in gospodarske posege v naložbeni politiki.

Da bi bili kos zastavljenim nalogam, je ena najpomembnejših nalog društva sprotno izobraževanje vseh članov. Predsednik društva Ivan Obal pa je v nagovoru zbranim na zboru posebej poudaril, da je izobraževanje dobro zastavljeno na področju knjigovodstva in računovodstva, nikakor pa ne morejo uresničiti prepotrebne izobraževanja finančnih delavcev. Deloma tudi iz objektivnih razlogov, saj je delo računovodskega delavca v tej ali oni delovni organizaciji po vsebini povsem enako, delo finančnih delavcev pa je od primera do primera tudi vsebinsko drugačno. Boris Hegeduš

OBIŠČITE BRESTOVO POSLOVALNICO V ULICI KNEZA KOCLJA 6 V MARIBORU!

Posebej priporočamo nakup sestavljenih programov 3 x 3, MAJA in MIHA, s katerimi si lahko opremito dnevne sobe, spalnice in mladinske sobe. Na voljo tudi vse ostalo pohištvo.

— 8% POPUST PRI NAKUPU Z DINARJI DEVIZNEGA PO-REKLAI

BREZPLAČNA DOSTAVA NA DOM, NEGLEDE NA ODDALJENOST KRAJAI

Vse informacije po telefonu št.: (062) 21-495

Dnevna soba — program MIHA

Radijski in televizijski spored od 25. februarja do 3. marca

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK

TOREK

SREDA

ČETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

17.00 — Aktualno v petek, 25. februarja, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.55 TV v šoli: TV koledar, Ruščina, Hrmor, Poštni nabiralnik, Hrvatski potopisci — V. Nator: S partizani, Poročila, 10.35 TV v šoli: Zgodovina, Risanka, Tara, Matematika, Risanka, Kaj več o prometu, Vedeži — nevedneži (do 12.55), 17.20 Poročila, 17.25 Festival plesnih orkestror RTV Novi Sad, 17.55 Arabela, češkoslovaška otroška nadaljevanka, 18.25 Obzorik, 18.40 Družbena samozastita: Civilna zaštita v bivalnem okolju, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Naši olimpijci: Vmesni čas, dok. serija, 20.40 Zrcalo tedna, 21.00 Brigadoon, ameriški film, 22.45 Poročila.

Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Plavica, otroška oddaja, 18.15 Alkoholizem — bolezen št. 3, 18.45 N. rodna glasba: Ansambel Vita Muženiča (za JRT I), razen ZG I), 19.30 TV dnevnik, 20.00 Koncert akademskega zbora „I. G. Kovčič“, 20.45 Zagrebška panorama, 21.00 Tok življenja, dokumentarna serija, 21.50 Nočni kino: Barva granatnega jabolka, sovjetski film (do 23.10).

TV ZAGREB

Prvi program 17.25 TV v šoli, 16.40 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Razlika, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Rijeke, 18.45 Šola zelenega plana, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Galaktika (ser. film), 21.00 Zabava vas... 21.45 Dnevnik, 22.00 Gost urednik, 23.30 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Moja zlata kariera (film), 12.05 Oče in sin, 12.10 Poljska 1983, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Společek Zaspancek, 18.00 Panoptikum, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Akti XY — nereseno, 21.15 Modna revija, 22.20 Veseli Joker, 21.10 Šport, 22.20 Nočni studio, 23.20 Akti, X, Y. — nereseno.

Drugi program 19.30 Čas v sliki, 20.15 Prerezi, 21.00 Raziskovanja, 21.15 Moderna revija, 21.20 Politika v petek z 10 pred 10, 22.20 Panika v Sierra

TV MADŽARSKA

8.05 in 13.30 Solška TV, 16.35 Poročila, 17.45 10 minut za ribiče, 18.00 Okno — poročila, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Lajos, 21.15 Randevo v petek, 22.10 TV dnevnik, 22.20 Komedia s smodnikom, francoski film za starejše od 14 let (sinhroniziran).

TV KOPER

16.45 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Silvio Odogaso, 16.50 TVD novice, 16.55 Košarka: jugoslovanska prvenstvo, 18.30 Smučanje: Gallivare: Velešalom moški — Svetovni pokal, 19.30 TVD stičišče, 20.15 Mladi policaji — Serijski film, 21.15 TVD danes, 21.30 Strel v sadovnjaku — TV drama.

RADIO MURSKA SOBOTA

17.00 — Aktualno v soboto, 26. januarja, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: od 14.00 do 17.00 (telefon 21-232)

TV LJUBLJANA

8.15 Poročila, 8.20 Zverinice iz Režije: Mravlji in murci, 8.40 Ciciban, dober dan: Budnica za miške, 8.50 Mali odred, otroška nanizanka TV Skopje, 9.20 Propagandna oddaja, 9.25 Gallivare: Velešalom za moške, prenos I. teka, 10.55 Arabela, češkoslovaška otroška serija, 11.25 Vesolje: Potovanje skozi čas in prostor, 12.25 Naši olimpijci: Alpski smučarji — 2. del, 13.05 Propagandna oddaja, 13.10 Gallivare: Velešalom za moške, prenos 2. teka (do 14.40/45), 15.55 Poročila, 16.00 Feren — Rdeči jelen, angleški film, 16.55 PJ v košarki, v odmoru... 18.30 Prvič nič, drugič nič, tretjič — živ žav, otroška veselica, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 90-letnica planinske zveze Slovenije, prenos iz Cankarjevega doma, 21.10 Billy Jack, ameriški film, 23.00 Poročila.

ljubljska banka

Oddajniki II. TV mreže: 16.55 Otroška predstava, 17.55 Človek sam, ponovitev nadaljevanke, 19.00 Narodna glasba, 20.00 TV kasete: Ljupčo Bosilkov, 20.30 Poročila, 21.05 Poročila, 21.10 Feliton, 21.40 Športna sobota, 22.00 Mogočno morje: Obpluti svet, dok. serija (do 22.55).

TV ZAGREB

Prvi program 8.55 TV v šoli, 15.10 Kritična točka, 15.45 TV koledar, 15.55 Peter Veliki (film), 16.55 Košarka, 18.30 Mali koncert, 18.45 Neuvrčenost — vest človeštva, 19.30 Dnevnik, 20.00 Vzpom in padec Legsa Diamonda (film), 21.45 Dnevnik, 22.00 Po vaši izbiri, 23.30 Poročila.

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.35 Družinski magazin, 11.05 Dopoldanski koncerti, 11.55 Nočni studio, 13.00 Opoldanska redakcija, 14.30 Gozdar v srebrnem gozdu (film), 16.00 Iz parlamenta, 17.00 Risanka, 17.30 Flipper, 17.55 Společek Zaspancek, 18.00 Tedenski TV spored, 18.25 Dober večer v soboto, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Show iz Las Vegasa, 22.10 Sport, 22.35 Ob 70-letnici Gerta Frobeja, 22.45 Rokomet, 17.00 Ljuba družina, 17.45 Kdo me hoče?, 18.00 Primer za advokata?, 18.25 Sport, 19.00 Filmske novice.

TV MADŽARSKA

8.05 Ponovitev, 9.25 Za otroke, 11.25 Linija Onedin, 12.15 Pulzus, 13.20 Za otroke, 15.55 Okoli Zemlje in nazaj, 16.20 Mladost Karla Marxa, 17.15 Risanka, 17.30 Madžarska pušča, 17.55 Parabola, 18.25 Kuhajmo, 20.00 Filmski koktajl: Breki, Gospod iz vesolja, Derrick, Osupljive pripovedke, Risana opera, Zizi Jeanmaris show, 23.30 TV dnevnik.

TV KOPER

16.45 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Silvio Odogaso, 16.50 TVD novice, 16.55 Košarka: jugoslovanska prvenstvo, 18.30 Smučanje: Gallivare: Velešalom moški — Svetovni pokal, 19.30 TVD stičišče, 20.15 Mladi policaji — Serijski film, 21.15 TVD danes, 21.30 Strel v sadovnjaku — TV drama.

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — V nedeljo popoldne Krvo-dajalstvo v Pomurju, rubrika za kmetovalce, humoristično-satirična priloga, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.30 Poročila, 8.35 Živ žav otroška matineja, 9.20 Propagandna oddaja, 9.25 Gallivare: Slalom za moške prenos I. teka, 10.45/11.00 M. Božić: Človek in pol, nadaljevanje in konec, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 625, oddaja za stik z gledalci, 13.20 Propagandna oddaja, 13.25 Gallivare: Slalom za moške, prenos 2. teka, 14.45 Poročila, 14.50 Priljubimo tišini, oddaja TV Koper za slušno prizadete, 15.35 Dama s kameljami, ameriški film, 17.05 Naš kraj: Podkum, 17.20 Športna poročila, 17.35 SS 1923—1945, angleška dokumentarna oddaja, 18.55 Ne prezrite, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.22 TV in radio nocoj, 19.24 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 R. Marinković-A. Vrdoljak: Kiklop, nadaljevanje TV Zagreb, 21.00 Športni pregled, 21.30 Potopljena ognjišča, reportaža TV Skopje, 22.00 Poročila.

Oddajniki II. TV mreže: 14.45 Olimpijska kronika, 15.30 Premor, 15.40 Delfin Flipper, ameriški film, 17.00 V nedeljo, 18.55 Risanka, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Zagrebški sejum jazza '82, 20.45 Včeraj, danes, jutri, 21.05 Agatha Christie, TV nadaljevanje (do 22.05).

TV ZAGREB

Prvi program 10.20 Poročila, 10.30 Nedeljsko dopoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 TV v šoli, 14.35 Pregled sporeda, 14.40 Ohrid '82, 15.10 Čas fresk, 15.40 Flipper, 17.00 Nedeljsko popoldne, 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Kiklop, 21.00 Športni pregled, 21.30 Potopis, 22.00 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

Prvi program 11.00 Tiskovna ura, 12.00 Vzgojna oddaja, 15.05 Rumena podmornica, 16.30 Ena, dve ali tri, 17.15 Mojster Eder, 17.40 Čelade, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 Srečanje živali in človeka, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Življenje je čudovito, 21.50 Salom, 21.55 Sport.

TV MADŽARSKA

8.05 Sola za vsakogar, 9.05 Za otroke, 14.10 15 milijonov Francozov v Budimpešti, 15.10 Nekje v Evropi, madžarski film, 16.50 Napoved sporeda, 17.15 Možgansko prvenstvo, 18.00 Delta, 19.00 Teden: aktualnosti, reportaže, 20.00 Usodno obrekovanje, ameriški film, 21.50 Nosim ogenj, dokumentarni film o Kodalyu, 22.30 Poročila.

TV KOPER

17.00 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Silvio Odogaso, 17.05 Smučanje: Gallivare: Slalom moški — svetovni pokal, 18.40 Inspektor Bluey — serijski film, 19.30 Stičišče, tednik TV dnevnik, 20.15 Otroci nas gledajo — celovečerni film — Igrajo: Isa Pola, Luciano De Ambrosio — Režija: Vittorio De Sica, 21.35 Sedem dni, 21.50 Glasbeni koncert, W. A. Mozart in F. Chopin.

RADIO MURSKA SOBOTA

17.00 — Aktualno v ponedeljek, 28. januarja (Športna rubrika, Najbolj iskane plošče v preteklem tednu), 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.35 TV v šoli: TV koledar, Živnoredje v Liko, Odmor, Dnevnik 10, Planina Tara, Poročila, 10.35 TV v šoli: Prirodopis, Risanka, Velikani svetovne književnosti, Mali program, Risanka, Glasbeni pouk, Zadnje minute (do 12.30), 16.30 Solška TV: Tehniški oficir, JLA, Računalnik, 17.30 Poročila, 17.35 Zverinice iz Režije: Grdina pod grmom, 17.55 Slovenski ljudski ples: Plesi Goriškega, Beneške Slovenije in Režije, 18.25 Kamniško-dolenjski obzorik, 18.40 Pisan sveti: Cirkus, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.25 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Mladost Karla Marxa, vzhodnonemška nadaljevanke, 21.00 Aktualno, 21.45 V znamenju.

Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Baš Čelik, lutkovna serija, 18.00 Igračkanja, lutkovna serija, 18.15 Izobraževalna oddaja, 18.45 Glasbena oddaja, 19.00 Športna oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Znanost, 20.45 Zagrebška panorama, 21.05 Bolnišnica na koncu mesta, češkoslovaška nadaljevanke, 22.00 Rock v Kulšću (do 22.45).

TV ZAGREB

Prvi program 8.35 TV v šoli, 16.40 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Lutke, 18.00 Lutke, 19.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Siska, 18.45 Mladinska oddaja, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Delovni dan sestre Marije Drama, 21.05 Izbrani trenutki, 21.10 Svet danes, 21.40 En avtor, en film, 21.55 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Gozdar v srebrnem gozdu (film), 12.00 Iz parlamenta, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Dobro glej, 17.30 Pet prijateljev, 17.55 Společek Zaspancek, 18.00 Kandasko živalstvo, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Sport v ponedeljek, 21.05 Profesionalci, 22.00 Večerni sport.

Drugi program 18.00 Vidiki, 18.30 Proti vetru, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Živno-zdravniške zgodbe, 21.10 Kaj pravijo managerji, 21.50 10 pred 10, 22.20 I Vitteloni (film).

TV MADŽARSKA

Ni sporeda

TV KOPER

13.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku (ponovitev) Videoteleks, 17.00 Z nami pred kamero — oddaja v živo — vodi Ennio Opassi, 16.35 TVD novice, 16.40 Košarka: Novi Sad — finale Pokal Jugoslavija, 18.10 Mladi policaji — serijski film, 19.30 ZVD stičišče, 20.15 Solo — celovečerni film — Igrajo: Jean Pierre Mocky, Sylvie Breal — Režija: Jean Pierre Mocky, 21.40 Turistični vodič — v sodelovanju s Kompasom Jugoslavija, 21.50 TVD danes, 21.50 The Collaborators — serijski film, 22.50 Lepotna kirurgija — serijski film.

RADIO MURSKA SOBOTA

17.00 — Aktualno v torek, 1. marca, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Iz domačega glasbenega arhiva, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.05 TV v šoli: TV koledar, Živnoredje v Liko, Odmor, Dnevnik 10, Planina Tara, Poročila, 10.35 TV v šoli: Prirodopis, Risanka, Velikani svetovne književnosti, Mali program, Risanka, Glasbeni pouk, Zadnje minute (do 12.30), 16.30 Solška TV: Tehniški oficir, JLA, Računalnik, 17.30 Poročila, 17.35 Zverinice iz Režije: Grdina pod grmom, 17.55 Slovenski ljudski ples: Plesi Goriškega, Beneške Slovenije in Režije, 18.25 Kamniško-dolenjski obzorik, 18.40 Pisan sveti: Cirkus, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.25 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Mladost Karla Marxa, vzhodnonemška nadaljevanke, 21.00 Aktualno, 21.45 V znamenju.

ljubljska banka

Oddajniki II. TV mreže: 15.50 TV dnevnik, 16.10 Mali svet, otroška oddaja, 16.40 Košarka Cibona — Rabotnički, prenos (Slov. kom), v odmoru... 18.15 Knjige in misli, 18.45 Teletart '82, zabavno glasbena oddaja (za JRT I), 19.30 TV dnevnik, 20.00 Hit parada — narodna glasba, 20.45 22 milijonov, dokumentarna oddaja, 21.35 Zagrebška panorama (do 21.50).

TV ZAGREB

Prvi program 9.05 TV v šoli, 15.15 TV v šoli, 16.40 Košarka, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Osijek, 18.45 Zabavnoglasbena oddaja, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 V žarišču, 20.50 Film, 22.30 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Mnogo mislim na Piroško (film), 12.00 Risanka, 12.10 Sport v ponedeljek, 17.00 Eci, peci, pec, 17.25 Oddaja z miško, 17.55 Společek Zaspancek, 18.00 Dick Turpin, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Report z vzhoda, 21.00 Panorama, 21.50 Novo od večeraj.

TV MADŽARSKA

8.05 in 13.30 Solška TV, 16.00 Sami in Sally, nadaljevanke, 17.00 Magazin za žene, 17.20 Utica, 17.55 Pri klavirju Janos Kekesi, 18.30 Kronika Južnega Alfolda, spored studia Szeged, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Linija Onedin, 9. del, 20.50 Studio 83, kulturni tednik televizije, 21.50 Dokumentarni film, 22.25 TV dnevnik.

TV KOPER

13.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku (ponovitev) Videoteleks, 16.30 Z nami pred kamero — oddaja v živo — vodi Ennio Opassi, 16.35 TVD novice, 16.40 Košarka: Novi Sad — finale Pokal Jugoslavija, 18.10 Mladi policaji — serijski film, 19.30 ZVD stičišče, 20.15 Solo — celovečerni film — Igrajo: Jean Pierre Mocky, Sylvie Breal — Režija: Jean Pierre Mocky, 21.40 Turistični vodič — v sodelovanju s Kompasom Jugoslavija, 21.50 TVD danes, 22.05 Inspektor Bluey — serijski film.

RADIO MURSKA SOBOTA

17.00 — Aktualno v sredo, 2. marca, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.25 TV v šoli: TV koledar, Odmor, Povej mi povej: Cvet Socialistična revolucija v Jugoslaviji, Risanka, Poročila, 10.35 TV v šoli: Ekologija, Risanka, Kocka, kockica, Mali program, Risanka, Telesna vzgoja, Zadnje minute (do 12.30), 17.35 Poročila, 17.40 Ciciban, dober dan: Naredimo oblak, 17.55 Ko se junak na boj odpravlja, glasbena oddaja TV Beograd, 18.25 Obalno-kraški obzorik, 18.40 Mostovi, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Film tedna: Šahista, indijski film, 21.55 Ali se med seboj dovolj poznamo, oddaja TV Sa. o kulturi, 22.40 Poročila.

Oddajniki II. TV mreže:

17.25 TV dnevnik, 17.45 Gusarji kapitana Kuka, lutkovna serija, 18.15 Izobraževalna oddaja, 18.45 Zabavno glasbena oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Športna sredo, 20.25 Nogomet Aston Villa: Juventus, prenos, v odmoru... 22.15/25 TV dnevnik (do 22.35/45).

TV ZAGREB

Prvi program 9.25 TV šoli, 19.40 Poročila, 17.45 Gusarji, kapitana Kljucke, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Bjelovara, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Športna sredo, 22.25 Dnevnik.

TV AVSTRIJA

Prvi program 9.00 Jutranja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.35 Piknik v pižami (film), 12.00 Nekaj korakov nazaj, 12.15 Report z vzhoda, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Lutke, 17.30 Čebelica Maja, 17.55 Společek Zaspancek, 18.00 Nekatere besede so brezglasne, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Afera Nelson (film), 22.05 Ob dnevu lirike.

Drugi program 16.45 Iz parlamenta, 18.00 Dežela in ljudje, 18.30 Proti vetru, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Sport, 21.50 10 pred 10, 22.20 Umetnine.

TV MADŽARSKA

8.00 Solška TV, 10.00 Ponovitev: Delta, Družina Hamr, Glasbeni film, 14.30 Solška TV, 15.15 Profesor Hanibal, madžarski film, 16.55 Nogomet: Bohemians — Dundee United, prenos iz Prage, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Družinski krog, 20.50 Naš gost: J. Vancsa, kmetijski ministar, 21.20 Glasbeni spored, 21.35 Kronika, 22.15 Umetnina, 22.20 TV dnevnik.

TV KOPER

13.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku Videoteleks, 16.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku (ponovitev) Videoteleks, 17.00 Z nami pred kamero — oddaja v živo — vodi Ennio Opassi, 17.05 TVD novice, 17.10 TV sola, 18.00 Film — ponovitev, 19.30 TVD stičišče, 20.15 Turistični vodič — v sodelovanju s Kompasom Jugoslavija, 20.25 Nogomet: Ondon: Aston Villa — Juventus, Pokal Evropskih prvakov med odmorom, 22.15 Serijski film.

RADIO MURSKA SOBOTA

17.00 — Aktualno v sredo, 3. marca (kulturna rubrika), 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.05 TV v šoli: TV koledar, Mesec zakriva drugo plat, Odmor, Naredimo terarij, Kvadratura kroga, Risanka, Poročila, 10.35 TV v šoli: Kemija, Risanka, Združeni narodi, Poročila, Risanka, Poklici, Zadnje minute (do 12.25), 16.20 Solška TV: Tehniški oficir, JLA, Računalnik, 17.20 Poročila, 17.25 Vesolje: Življenje zvezd, angleška poljudnoznanstvena serija, 18.25 Podravskega obzorik, 18.40 Čas, ki živi: Rdeči plamen, dok. oddaja TV Skopje, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Tednik, 21.00 Zvoči godal: Kratki do Schuberta, 21.35 S poti po Indiji, Pod streho Kangchenjunge, dokumentarna serija, 22.05 Poročila.

ljubljska banka

Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Nekega poletja, otroška serija TV Skopje, 18.15 Alpe, izobraževalna oddaja, 18.45 Goli z Evropskih nogometnih igrišč, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Zgodbe čez polno črto, TV nadaljevanke, 21.15 Zagrebška panorama, 21.40 Kultura danes (do 22.00).

TV ZAGREB

Prvi program 9.05 TV v šoli, 16.50 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Eno leto,

tedenski koledar

PETEK, 25. februar — Aleksander
SOBOTA, 26. februar — Matilda
NEDELJA, 27. februar — Gabrijel
PONEDELJEK, 28. februar — Romana
TOREK, 1. marec — Albin
SREDA, 2. marec — Milena
ČETRTEK, 3. marec — Janja

kino

KINO

„PARK“ MURSKA SOBOTA

25. februarja ob 15.30 uri italijanski barvni kinemaskopski film: „DVA SUPERPOLICISTA“ ter ob 17. in 19. uri jugoslovanski barvni vstavijski film: „VARIOLA VERA“;
27. februarja ob 15. uri italijanski barvni kinemaskopski film: „DVA SUPERPOLICISTA“ ter ob 17. in 19. uri jugoslovanski barvni vstavijski film: „VARIOLA VERA“;
28. februarja in 1. marca ob 17. in 19. uri ameriški barvni vstavijski film: „OKTAGON“;
2. in 3. marca ob 17. in 19. uri ameriški barvni vstavijski film: „MOŽ Z BOGARTOVIM OBRAZOM“

GORNJA RADGONA

25. februarja ob 17. in 19. uri ameriški film: „DIAMANTNI REZ“;
26. februarja ob 19. uri nemško-italijanski-francoski film: „PREKLETSTVO ČRNEGA RUBINA“

prodam

ČESKO PUŠKO ŠIBERNICO, 12 x 12, prodam. Naslov v upravi lista. M-583
SPANIELA Z RODOVNIKOM UGODNO PRODAM. Informacije do 12. ure po telefonu 21-866. M-585
ZASTAVO 101 PRODAM. Vrečič, Murski Petrovci 13. M-586
OSEBNI AVTOMOBIL WARTBURG LIMUZINA, dobro ohranjen, po ugodni ceni prodam. Franc Kosi, Vutja vas 53, p. Križevci pri Ljutomeru. In-69

RAZNOVRSTNI DELI MLINA NAPRODAJ. Informacije: Kuršinci št. 54, p. Bučkovi. In-68
FORD TAUNUS 12 M, letnik 1969, registriran, v dobrem stanju, ugodno prodam. Ogled po 16. uri. Ludvik Lesar, Krajna 24, p. Tišina. M-589
RENAULT-4 IMV LIMUZINA, v odličnem stanju, prodam. Angela, Gregorčičeva 7 (pri mestni bencinski črpalki). M-590
MOPED 14 M; nov, in originalna kolesa z gumami za tritonsko kolic 7.50—16 po ugodni ceni prodam. Ogled vsak dan. Drago Škodnik, 69263 Kuzma 56. M-591
SKODO 100 S, letnik 1970, v nevoznom stanju, poceni prodam, rudi po delih. Jože Miholič, Lendavska 25/B, Murska Sobota. M-594
MZ 250 de lux, letnik 1979, lažje karamboliran, neregistriran, prodam za 5.000 din. Roman Slatinšek, Ravenska 62, Beltinci. M-595
LOVSKO PUŠKO TRAP ANTONIO ZOLLI z garancijo prodam. Viktor Pojbič, Partizanska 91, Lendava, telefon 75-445 v večernih urah. Le-71
HLADILNO NAPRAVO ZA TRAKTOR STEYR, 30 KS, prodam. Viktor Časar, Čepinci 14. M-587

avtokleparstvo — avtošcar — ravna mlza — komora — zaščita vozil — vlečna služba

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Dušan Lopar-nik, Feri Maučec (šport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolin (dopisništvo), Branko Žunec, Gou-ter Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor), Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/I — Telefon: novinarji 21-231, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, na-rodniški oddelk, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisni-štvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristoj-nem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

HIŠO V NEGOVI z gostinskim lokalom in inventarjem prodam. Ogled ob nedeljah med 10. in 12. uro. Informacije vsak dan od 8.—12. ure po telefonu (069) 22-183. M-592

DVOSOBNO STANOVANJE V SREDIŠČU MURSKA SOBOTE PRODAM. Naslov v upravi lista. M-521

ELEKTRONSKO HARMONIKO HOHNER IN OJAČEVALEC HOHNER PRODAM. Telefon 23-428. M-599

TRI BREJE KRAVE PRODAM. Emil Kapun, Berkovci 6, p. Videm ob Šč. M-600

OSEBNI AVTOMOBIL OPEL REKORD, letnik 1975, karamboli-ran, poceni prodam. Ratko Šantič, Petanjci 95/A, telefon 76-402. M-601

OSEBNI AVTOMOBIL TRA-BANT 601, februar 1976, dobro ohranjen, poraba 5 l, prodam. Ratko Šantič, Petanjci 95/A, tele-fon 76-402. M-602

ŠKODO 100 L in plug SLAVO-NAC prodam. Brezovci 43. M-603

OJAČEVALEC GITACURD, 100 W in električno kitaro eho pro-dam. Jože Zver, Lipa 64, p. Turnišče. M-606

ČISTOKRVNEGA PSA, nemškega boksarja z rodovni-kom, prodam. Naslov v upravi li-sta. M-608

FIAT 1300 v voznem stanju, regi-striran do leta 1984, in prikolico za živino prodam. Milan Hajdinjak, Periča 30, P. Rogoševci. M-609

ALF SAKSOFON IN TROBEN-TO ugodno prodam. Borejci 41, p. Tišina. M-611

PARCELO (20 arov) z vinsko kletjo, zgrajeno do prve plošče, na lepi sončni legi na Vaneči prodam. Informacije v soboto, 26. februarja od 8. do 12. ure po tele-fonu 21-393. M-612

TELICO, staro eno leto, prodam. Anton Slamar, Kruplčnik 76, Grad. M-613

ŽGANJE—SLIVOVKO, večjo količino, prodam. Telefon 042/897-56. M-614

ZIVE PIŠČANCE do 2 kg težke prodam. Tropovci 51. M-615

RADIO UKV z gramofonom ugodno prodam. Bedič, Markovci 32. M-616

ŽAGAN LES ZA OSTREŠJE, špirovci dolgi 8 m, prodam. Moto-viči 78. M-617

ZASTAVO 750 SPECIAL, letnik 1976, registrirano do decembra 1983, ugodno prodam. Vutja vas 8, p. Križevci. M-618

BREJI KRAVI PRODAM. Tišina 36. M-620

MALE PUJSKE, dve pasmi, pro-dam. Krajna 11. M-622

DOLGO, belo, plisirano poročno obleko s pajčolanom ugodno pro-dam. Bakovci, Soboška 28 ali tele-fon 23-806. M-623

KOBILO, staro deset let, prodam. Ogled v Nuskovi št. 5, p. Rogoševci M-629

REPO IN SENO PRODAM. Dol-nja Bistrica št. 61. M-630

SUZUKI RM 125 za motocros, letnik 1981, z dodatno opremo prodam. Drago Žilavec, Tomšiče-va 14, Lendava. M-632

FORD ESCORD, letnik 1972, registriran do junija, prodam. Oktobrske revolucije 8, M. Sobota. M-633

ZASTAVO 750, letnik 1978, na no-vo registrirano, ugodno prodam. Hozjan, Trnje 101. M-634

MALE PUJSKE PRODAM. Tiši-na 15. M-635

ALT SAKSAPON WELTKLAN 6 PRODAM. Lubšina, Krog n. h., telefon 22-870. M-637

POHIŠTVO ZA OTROŠKO SO-BO prodam. Gomboši, Borisa Kraigherja 9, Murska Sobota. M-644

TRAKTOR FERGUSAN, 35 KS, prodam. Geza Sečko, Vaneča 33, Puconci. M-64

KOMBAJN ZMAJ 780 prodam. Naslov v upravi lista. M-649

GRADBENO PARCELO z do-kumentacijo in gradbenim dovolje-njem za gradnjo stanovanjske hiše prodam. G. Lakoš 33/B. Le-73

VW 1200, letnik 1976, karamboli-ran, v nevoznom stanju, prodam. Informacije po telefonu 72-008. M-650

GUMI VOZ in prikolico za živino prodam. Krog 10/C. M-652

MALE PUJSKE PRODAM. Hor-vat, Tišina 31. M-653

CITROEN KARAVAN (spaček) ugodno prodam. Kisilak, Dolič 149, p. Kuzma. M-654

OSEBNI AVTO 126 P, letnik 1981, prevoženih 5.000 km, prodam. Domajinci 32, p. Cankova. M-655

TRAKTOR STEYR, 30 KS, s koso in plugom prodam. Radovci 14. M-656

KITARO, staro eno leto (12 strun), prodam. Kruplčnik 36. M-657

PARCELO ZA VIKEND in za vi-nograd (1 ha), v G. Petrovcih, ob asfaltni cesti, prodam. Naslov v upravi lista. M-658

TRAKTOR URSUS, 35 KS, pro-dam. Alojz Bojnec, Filovci 29. M-659

KRAVO, staro enajst let, in kravo s prvim teletom ter traktor TV, 19 KS, star šest mesecev, s priključki, zaradi bolezni lastnika prodam. Donoša, Ocine 9. M-661

LADA 1200, 1972, ugodno napro-daj. Telefon popoldne 23-394. M-665

TELEVIZOR GRUNDING črno-beli, zelo ugodno prodam. Avgust Rac, Sotina 4, p. Rogoševci. M-666

ZASTAVO 101, registrirano do 29. 1. 1984, prodam. Kovačevci 4, p. Grad. M-667

LESENO UTO (5 x 15), kitaro z opeko, prodam. Kovačevci 8, Grad. M-668

REZERVOAR IN VODNO ČRPALKO za pralni stroj, pro-dam. Telefon dopoldne: 21-750, interna 29 — Slava. M-671

POPRAVEK

Pri zahvali za pok. ALOJ-ZOM KLEMENČIČEM iz Bunčan, objavljeni v Vestniku št. 7, je prišlo do napake v tekstu in se pravilno glasi: »Prisrčna zahvala kolektivu ZS »TRIGLAV« POS M. So-bota...« Za nastalo napako se prizadevam opravičujem.

UPRAVA VESTNIKA

kupim

SAMONAKLADALCO KUPIM. Ponudbo s ceno in navedbo veli-kosti sporočite Jožetu Kovačiču, Cven 67, p. Ljutomer. M-604

MOTORNO ŽAGO STIHL 0,41, za rezervne dele, kupim. Ciril Smej, Odranci 359, p. Črenšovci. M-607

HARMONIKO MELODIJA, 60 ali 80-basno, malo rabljeno, ku-pim. Oto Rogač, Serdica 46, p. Rogoševci, telefon 78-618. M-619

DOGRAJENO ali nedograjeno hišo v Murski Soboti ali okolici kupim. Ponudbe na upravo lista. M-628

KARDAN za KADET 1200, let-nik 1966, kupim. Benko, Puconci 52, telefon 21-641. M-664

sobe

SOBO s souporabo kopalnice, centralno ogrevano oddam. Bev-kova 4, M. Sobota. M-596

SOSTANOVALKO ZA DOBO ENEGA LETA SPREJMEM BREZPLAČNO. Naslov v upravi lista. M-663

zaposlitve

MLAD KITARIST IŠČE SKU-PINO, po možnosti v okolici Ljutomera. Mihalič, Stroča vas 62. In-67

Jožetu Prkiču iz Satahovec, ki služi vojaški rok v Grosupljem, za minuli 20. rojstni dan iskreno če-stitajo ter želijo še veliko zdravih in zadovoljnih let v krogu svojih najdražjih, predvsem pa srečno vrnitev v domači kraj — vsi do-mači

razno

IZGUBLJENO

PES VOLČJAK, veliki, črni, sliši na ime TUKI, se je 13. februarja letos zatekel v neznano. Vse in-formacije sporočite proti nagradi Jožetu Horvatu, Ratkovci 17, p. Prosenjakovci. M-624

PREKLIC!

Preključujem žaljive besede, katere sem izrekel Ireni Sabo iz Gornjih Slaveč 7 in se ji zahvaljujem, da je

odstopila od tožbe. Franc Hajdin-jak. M-662

VOZNIKI! OPRAVLJAM OPTIČNE NASTAVITVE KOLOTEKOV ZA VSE VRSTE OSEBNIH AV-TOMOBILOV, točna nastavitve, enakomerna obraba gum, varna vožnja. Vsak dan do 16. ure, v soboto do 12. ure. Avtomehanič Franc Makoter, Ljutomer. In-72

Vsak četrtek Vestnik

Če bi solza mrtvega zbudila, ne bi tebe črna zemlja krila

V SPOMIN

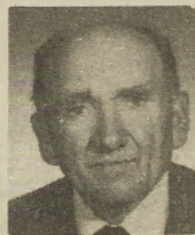
27. februarja minevata dve leti, odkar nas je za vedno zapustila naša žena, mama, babica in prababica

Marija Mislela

iz Babinec

Težko je spoznanje, da te ni več in nad vse boleča je resnica, da te nikoli več ne bo. Toda naše misli so vedno pri tebi in spomin na tebe se bi nikoli zbledel.

Zalujoči: VSI NJENI

Ne jokajte ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite, spomnite se, kako trpel sem in večni mir mi zaželite

ZAHVALA

Težka in neizprosna bolezen nam je za vedno, komaj v 59. letu starosti, prezgodaj vzela našega dragega moža, očeta, brata in starega očeta

Ludvika Kovača

iz Adrijanec

Dajal si nam upanje, ko si šel v bolnico iskat zdravja in odšel si nepričakovano, tiho. Med nami je nastala praznina in v naših srcih bo ostala večna bolečina. Težko je spoznanje, da te ni več in nad vse boleča je resnica, da te nikoli več ne bo. Naše misli so pri tebi in tvoj dragi lik ostane v naših srcih do konca dni. Tvoja podoba ne bo nikoli zbledela in ti boš vedno živel z nami.

Oh boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom, vaščanom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so stali dragemu pokojniku v času težke bolezni ob strani, mu pomagali in mu vlivali upanje do življenja. Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami ter nam izrekli sožalje. Hvala zdravniškemu osebju internega oddelka v Rakičanu za nesebično pomoč v času njegove bolezni ter vsem, ki ste se trudili in žrtvovali, čeprav ste vedeli, da ste nemočni proti njegovi bolezni. Prisrčna hvala g. duhovniku za pogrebne besede, pevsem za odpete žalostinke in govornikom za poslovilne besede. Hvala ZB KS G. Petrovci, posebno 8. razredu OS G. Petrovci za darovani venec, govornici in učencem za odpete pesmi, gasilec in RK G. Petrovci. Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Adrijanci, Dornbirn, Dunaj, Kušanovci, Grabrovniki, 18. 2. 1983

Zalujoči: žena Helena, sin Ludvik z ženo Zlatico, sin Štefan z ženo Marijo, hčerka Olga, vnuki Evelin, Dušan, Robert in Milan, sestra Marija z možem Aleksandrom, nečakinja Olga z družino ter ostalo sorodstvo

V SPOMIN

13. februarja je minilo 18 let, odkar je prenehalo biti srce našega dragega sina in brata

Franca Copka

iz Gomilic

Odkar te ni več med nami, je naše življenje prazno in pusto. Tvoja prerana smrt je pustila v naših srcih veliko praznino in globoko žalost. Hvala vsem, ki se ga spominjate, prinašate cvetje in prižigate sveče na njegovem preranem grobu.

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 82. letu starosti nas je po kratki bolezni nenadoma zapustil oče, dedek in tast

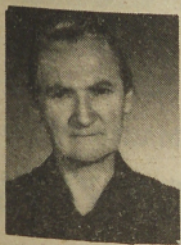
Anton Kerec

iz Čepinec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje.

Zahvaljujemo se zdravniškemu osebju pljučnega oddelka bolnišnice v Rakičanu, predstavnici KS tov. Zorki za poslovilne besede, g. župniku za pogrebni obred in pevsem za odpete žalostinke. Vsem še enkrat — iskrena zahvala!

Zalujoči: sin Alojz z ženo Lucijo, vnuk Rainer in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po težki in dolgotrajni bolezni nas je v 78. letu starosti zapustila naša draga mama, stara mama, prababica in sestra

Etelka Kerčmar

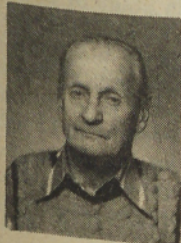
iz G. Petrovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, botrini, prijateljem in znancem, ki so drago pokojnico spremljali na zadnji poti in njen grob okrasili z vencem in cvetjem. Prisrčna hvala govorniku KS duhovniku za pogrebni obred, pevcem in gasilcem.

VSEM ŠE ENKRAT — ISKRENA HVALA!

G. Petrovci, Kanada, M. Sobota, Križevci, Peskovci, 15. II. 1983

Žaljuči: sinovi Aleksander, Ladislav in Ludvik z družinami, vnuki, pravnuki, sestra in ostalo sorodstvo

A dan je črni moral priti,
bridkosti dan, oj dan solzan,
teško bilo se je ločiti,
a solze vse, ves jok zaman.
(S. Gegerič)

ZAHVALA

Po kratki in težki bolezni nas je v 70. letu starosti zapustil naš dragi, skrbni mož, oče, stari oče, brat in stric

Karel Kuhar

iz Moravec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom za vsa pomoč in tolažbo v najtežjih trenutkih ter vsem, ki so dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje.

Prisrčno se zahvaljujemo dr. Arpadu Norčiču in ostalemu osebju kirurškega oddelka soboške bolnišnice, duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku Makoterju za poslovilne besede ob odprtem grobu, GD Moravci in godbi na pihala iz M. Sobote.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Moravci, 6. II. 1983

Žaljuči: žena Irena, hčerka Irena z možem Janezom, vnukinja Melita, sestra Irena in ostalo sorodstvo

Kje si ljuba mama,
kje mili tvoj obraz,
kje je roka tvoja,
ki skrbela je za nas?

ZAHVALA

Le težko bi našli prave besede, iz katerih bi lahko prav vsi čutili, kako hvaležni smo vam za pozornost in spoštovanje, ki ste nam jih izkazali ob boleči izgubi naše nenadomestljive mame, matere in prababice

Marije Slavič

roi Križanič

iz Borec pri Ljutomeru

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste našo mamo obiskovali med njeno boleznijo. Posebno se zahvaljujemo dr. Gašparačevu in patronažni službi ZD Ljutomer, ki sta ji pomagali lajšati njeno trpljenje. Najtopleje se zahvaljujemo vsem, ki ste nam izrekli besede sožalja in pospremili našo dobro, nepozabno mamo do njenega zadnjega doma in zasuli grob s cvetjem in vencem, posebej tov. Jurešu za prelepe poslovilne besede, hvala g. kaplanu Frangežu za lep pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Prav tako hvala vsem, ki ste namenili namesto cvetja in vencev denarne prispevke, družinoma Vrbanjščak-Kovačič in Rumbak za nesebično pomoč. Hvala predstavniku DO PIK TOZD Vezena Maribor, KS Radvanje Maribor, delovnemu kolektivu in učencem 7. b razreda OŠ Branko Bernot-Aljaž Križevci za izkazano pozornost.

V žalosti vsi njeni najdražji

Spet bo pomlad prišla,
a ti nas več nikdar ne boš pozdravil.
Vsaka naša solza bo tvoj grob hladila,
dokler črna zemlja tudi nas ne bo
zakrila.

ZAHVALA

Nepričakovano nas je v 43. letu starosti tragično zapustil dragi sin in brat

Karel Kisilak

iz Doliča

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki so pokojnika obiskali zadnjič na njegovem domu in ga v tako velikem številu pospremili do njegovega še preranega groba. Hvala vsem, ki so njegov zadnji dom sreči mrzlega februarja prekrili s cvetjem in vencem. Hvala bratranču Jožetu, ki mu je prvi prišel na pomoč, vsem njegovim prijateljem in Fa Brunner iz Avstrije ter šoferjema Lorbeku in Banfu, ki sta pripeljala njegovo krsto iz tujine. Hvala predstavniku KS tov. Hermini, g. župniku in pevcem za odpete žalostinke. Hvala dobrim sosedom, sorodnikom, botrini in mladincem.

Dolič, 17. 2. 1983

Žaljuči: mama Neža, bratje Jože, Anton in Stefan ter sestra Anica z družinami in stric Janez

ZAHVALA

Končana je življenjska pot našega najdražjega očka in starega očeta

Mija Dukoviča

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih stali ob strani. Posebna zahvala sosedom, sorodnikom, znancem in vsem tistim, ki so ga spremljali na zadnji poti.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

Lendava, 13. 2. 1983

Njegovi: žena Ana, hčerka, zet ter vnuka Saša in Alan

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi naše drage mame, sestre, stare mame in prababice

Ane Vratarič

roj. Činč

iz Murske Sobote

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, botrini in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih bili v pomoč. Hvala vsem, ki ste drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje, za maše in v dobrodelne namene, nam pa izrekli sožalje.

Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, predstavniku KS za poslovilne besede in pevcem za odpete žalostinke. Iskrena hvala tudi zdravniškemu in strežnemu osebju internega oddelka in patronažnim sestram za lajšanje bolečin na domu.

Vsem še enkrat — iskrena zahvala!

Žaljuči: vsi njeni, ki smo jo imeli radi

V SPOMIN

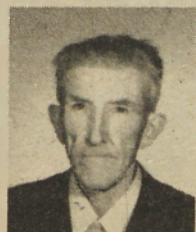
22. februarja je minilo pet let, polnih žalosti, odkar nas je zapustil naš ljubi mož, oče in dedek

Rudi Bratkovič

iz Petanjec

Čeprav te že dolgo ni med nami, še vedno živiš v naših srcih. Zelo te pogrešamo in tolažbe ne najdemo nikjer.

Žaljuči: žena Ljudmila, sinova Zdenko in Marjan, hčerka Majda z možem Stankom, vnuk Uroš in mama

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je po hudi bolezni zapustil naš dragi mož, oče, tast, dedek, sin in brat

Jožef Antolin

iz Vučje Gomile 135

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem za vso pomoč in tolažilne besede v najtežjih trenutkih ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Prisrčna zahvala zdravniškemu osebju internega oddelka, posebno dr. Vučaku za lajšanje bolečin, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Vučja Gomila, 1. 2. 1983

Žaljuči: žena Marija, hčerka Margita, zet Jože, vnuki Branko, Tanja in Borut, mama in bratje

ZAHVALA

Neusmiljena in težka bolezen nam je v 75. letu starosti vzela dragega moža, očeta, tasta in starega očeta

Jožefa Ifka

iz Brezovice

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, sočustvovali z nami, izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga spremljali na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala botrini Horvat, Jerič, Zorko, g. duhovniku za pogrebni obred, govorniku tov. Hozjanu za poslovilne besede in pevkam za odpete žalostinke.

Žaljuči: žena Marija, hčerka Marija z možem, vnuka Jožek in Irena, hčerka Matilda in sin Jože z družinama ter ostali njegovi

SELO

ŽENSKÉ ZA PRAZNIK

Sekcija žena v Selu je spet aktivna. Kot že vsa leta nazaj se ženske že vneto pripravljajo na praznovanje letošnjega dneva žena. Pod vodstvom učiteljice Dragice Jakiša pripravljajo pester kulturno-zabavni program, v katerem bodo tokrat nastopili tudi učenci iz osnovne šole. Letošnji ženski praznik bodo žene iz Sela praznovali že to soboto, za vse obiskovalce pa pripravljajo tudi gostilno.

POSLEJ BOLJŠA PRESKRB-LJENOST?

Na pobudo SOZD ABC Pomurka so se murskosoboške kmetijske trgovine dogovorile o neke vrste delitvi dela.

AGROTEHNIKA bo prodajala na svojih prodajnih mestih v Murski Soboti. Lendavi in Ljutomeru traktorje in rezervne dele tehle proizvajalcev: IMT, IMR, Zetor, Steiner in Store, Fendt, ruske traktorje. Same, Holder, Klas, John Derre. Od ostalih kmetijskih strojev pa bo v Agrotehnikinih trgovinah moč kupiti proizvode SIP, Panonija, Creina, Metalna, Tehnostroj, Olt, Feralit, Dubrava, BCS, Lemit, BMT, Vicon (Konsignacija), 14. oktober, Lifan in Metal. Nudili bodo tudi molzne stroje Vitrex in Alfa Laval, tovarne avtomobile TAM, FAP in Magirus, motorne žage Honda, Stihl, Oleomac in Hasquaria. Agrotehnika si bo tudi prizadevala za dobro zalogo gum za vsa domača in uvožena vozila, prav tako naj bi bilo tudi dovolj klinastih jermenov, za stroje iz proizvodnega programa Zmaj Zemun pa tudi ležajeve oziroma semeringove.

Trgovina POLJOOPSKRBE bo poslej nudila traktorje Torpedo (Deutz), Ursus, Goldoni, Tomo Vinkovič. Tu naj bi bile na voljo tudi kosilnice Laverda in Bertolini, motorne žage Partner, motorne škroplilnice Solo, razni stroji tovarne Olt, molzni stroji Vitrex, jugoslovanske gume in gume iz vzhodnih držav. Trgovina Poljoopskrbe bo imela tudi rezervne dele za kombajne za krompir in peso ter razne izruvače.

AGROSERVIS Murska Sobotica bo imel rezervne dele za kombajne in druge stroje tovarne Zmaj Zemun, in izdelke tovarn SIP, Metalna, Panonija, Tehnostroj, Creina, S. S.

URESNIČEVANJE REFERENDUMSKEGA PROGRAMA V ZDRAVSTVU

Priznanje investitorju in izvajalcu

Skupščina pomurskih občin je na zadnji seji izrekla priznanje investitorju Pomurskemu zdravstvenemu centru in njeni službi za investicije ter izvajalcu del Slovenija ceste — Tehnika Ljubljana za dosedanje delo pri izgradnji kirurškega bloka soboške bolnišnice. Ugotovili so namreč, da poteka izgradnja tega najzahtevnejšega zdravstvenega objekta v Pomurju celo hitreje in ceneje, kot je bilo načrtovano. Samo na račun predujema 50 milijonov dinarjev, ki ga je investitor nakazal izvajalcu del v začetku gradbenih del, je bila dosežena manjša razlika v ceni za 15 milijonov dinarjev, opravljena dela do konca lanskega leta pa so znašala 3.800.000 dinarjev, kar pomeni, da je bilo prihranjenih 11.200.000 dinarjev. Poleg tega je bilo na račun penalov, odbitkov zaradi nekvadratnih del, neizvršenih del po pogodbi in obresti še prihranjenih okrog 3 milijone dinarjev, kar gre predvsem pripisati uspešnemu delu službe za investicije pri PZC Murska Sobotica. To je vsekakor v sedanjih težkih gospodarskih razmerah zelo pomembno. Skupščina pomurskih občin zato daje vso podporo na-

daljnjim prizadevanjem za racionalno in čimprejšnjo izgradnjo kirurškega bloka soboške bolnišnice.

Po načrtovanju bi moral biti kirurški blok soboške bolnišnice do konca meseca junija pod streho, zgrajene bi morale biti vmesne stene, narejena fasada in vgrajena okna, tako da bi objekt zaprl v notranjosti deli. Seveda pa je nadaljnji potek gradnje kirurškega bloka odvisen od razpoložljivih sredstev. V drugi polovici letošnjega leta bodo predvidoma opravljena groba inštalacijska dela, ki bodo veljala 110 milijonov dinarjev. Sodeč po predvidenem mesečnem dotoku sredstev referendumskega programa — mesečno se zbere okrog 10 milijonov dinarjev — bi gradnja lahko potekala po načrtih, če ne bi prišlo do nepričakovanih problemov. Da pa do teh ne bi prišlo, se je skupščina pomurskih občin zavzela, da je potrebno pri izgradnji kirurškega bloka angažirati vsa trenutno prosta sredstva v posameznih občinah, ki so sicer namenjena za investicije za druge dejavnosti, vendar jih letos ne bo mogoče koristiti. Delegati samoupravne interesne skupnosti za otroško varstvo

Murska Sobotica so se namreč že odločili, da bodo letos zbrana sredstva za investicije začasnno odstopili za izgradnjo kirurškega bloka, kar bo zneslo približno 10 milijonov dinarjev. To je zelo pomembno, saj kot je znano, bo mogoče na sredstva republiške solidarnosti računati šele v letih 1984 in 85, pa še teh bo v tem srednjeročnem obdobju nekoliko manj, kot je bilo prvotno dogovorjeno.

Konkretno, za izgradnjo kirurškega bloka soboške bolnišnice je bilo v decembru lanskega leta med občinskimi zdravstvenimi skupnostmi v Sloveniji dogovorjeno, da se zaradi zaostrenih pogojev gospodarjenja predvidena višina 10 odstotkov od vrednosti objekta zmanjša za eno tretjino, oziroma preloži v naslednje srednjeročno obdobje (to velja tudi za druge investicije v zdravstvu v Sloveniji). Tako znaša predvidena republiška solidarnost preračunana po ocenah iz leta 1982 za izgradnjo kirurškega bloka v tem srednjeročnem obdobju 61.426.000 dinarjev. Ostali del predvidene republiške solidarnosti pa je prenesen v naslednje srednjeročno obdobje.

Feri Maučec

Pionirji in brigadirji veterani

— Zgodovinski krožek na osnovni šoli Dane Šumenjak v M. Soboti zelo uspešno deluje že vrsto let. Kot vsako leto so se krožkarji tudi letos pripravili na republiško srečanje pionirjev zgodovinarjev in likovnikov, ki sta ga razpisali ZPM Slovenije in Pionir. Letošnja tema nosi naslov Mladi pri izgradnji domovine. Da bi mladi zgodovinarji dobili kar najbolj resnične podatke o poteku izgradnje povojne porušene domovine, so pretekli četrtlet pripravili okroglo mizo, katere so se udeležili brigadirji veterani, in to: Marija Vild, Marica Šiker, Marija Dora, Dragica Juteršnik, Ludvik Cipot, Štefan Čer in

Franc Farič. V pogovoru z njimi so pionirji spoznali, kakšno je bilo takratno življenje brigadirjev in s kakšno

ljubeznijo je mladina gradila novo domovino.

(Tekst in foto: J. B.)

POHOD NA STOL — Planinci PD Matica iz Murske Sobotice so se s pododbom Beltinci udeležili 18. zimskega spominskega pohoda na Stol, ki je bil v soboto, 19. februarja. Pot je bila precej težavna in pole-denela, potekala je po obronkih Stola, odpadel pa je vzpon na vrh. Pohod je uspel, kar je pričalo 53 pomurskih udeležencev, ki so se zadovoljni vračali domov, z željo, da bi takšnih pohodov bilo še več.

OŠ STOGOVCI POIMENOVALI PO MARIJI ROŽMAN

BRANIK SLOVENSTVA NA MEJI

Osnovna šola Stogovci je eden zadnjih branikov slovenskega jezika ob meji s sosednjo Avstrijo v tem koščku radgonske občine Šola, ustanovljena leta 1937, kot tudi celotno območje, je bilo do revolucije v času NOB pod hudimi tujimi pritiski. Vendar je bila zavest slovenstva vselej močnejša, kar je povzročalo močnejši odpor. In tudi danes ostaja 153 učencev in 12 pedagoških delavcev te šole svojevrstno kulturno žarišče kraja. Močnejše se povezujejo z okoljem pa tudi z združenim delom dela občine: apaško Lino, TOZD Kmetijstvo Črnci in Avstrijsko gono.

Zato je bilo minulo nedeljsko dopoldne, čeprav je bilo hladno, za učence, učitelje, krajanje in goste v Stogovcih veliko doživetje. Osnovno šolo so namreč poimenovali po zavesti mladinki in aktivistki mladine v Policih Mariji Rožman, ki jo je 20. februarja pred 38 leti zverinsko pokončili okupatorji. Ob tej priložnosti so učitelji in učenci pripravili projekt kulturni program, ki ga je popestrila še radgonska godba in pihala.

Posebno obeležje pa so dodali prireditvi mladi iz radgonske občine. 35 jih je v občinski pohodni enoti krenilo spominek Marije Rožman v Črešnjecih na 16 kilometrov dolga pot. O tej priliki so sklenili, da bo pohod odslej tradicionalen.

Prireditve v Stogovcih so se udeležili tudi sorodniki Marije Rožman, gostje z OŠ Bora Lazič iz Vlaske, iz pobratene občine Mladenovac iz SR Srbije, predstavniki SO Gornja Radgora in DPO občine in kraja. Slavnostni govornik je bil predsednik občinskega odbora ZZB NOV Tone Jež.

V. Pavič

KONCERT MLADIH GLASBENIKOV

V okviru vsakoletnih predstavitev gojencev soboške glasbene šole bo v torek, 1. marca ob 18. uri v Kulturnem centru v Murski Soboti samostojni koncert mladih glasbenikov — učencev glasbene šole. bb

IZ PORABJA

Piše: JOŽE GRAJ

Mama in hčerka prepevata slovenske pesmi

Kdo bi si mislil, da so tudi v Troščah, to je večji zaselek v Monoštru (Szentgotthárd), doma veliki ljubitelji slovenskih pesmi! To sta Marija Korpič in njena hčerka Ildika.

Njena hčerka pa sicer ne govori slovensko, ker so se preselili v Trošče, se pred leti začela obiskovati slovensko šolo. Nekat čudna navada pri tistih slovenskih starših, ki se preselijo iz ožjega okolja, da svojih otrok ne izučijo materinega jezika. Njena sorojčnica nam je priznala in se strinja, da je bilo dobro in koristno, da je tudi Ildika znala govoriti slovensko, a se ji zdi, da je zdaj že zamujeno. Zato pa jo je nagovorila, da skupaj prepevata slovenske pesmi. Dva leta že nastopila na festivalu v Budimpešti, lani pa sta nastopili tudi v Radenci, in sicer na folklornem festivalu v Ljutomeru.

»Veste, že kot otrok sem rada prepevala. Največ slovenskih pesmi pa me je naučil peti Andraš Čabaj, ki je poučeval na osnovni šoli v Števanovcih, ki sem jo tudi jaz obiskovala. Pa tudi v naši družini se je večkrat slišala slovenska pesem. Nekoč je bila bolj živa kot danes...« je v pogovoru dejala Marija.

inles kombivak

NAROČILNICA

Podpisani kraj

ulica in hišna številka pošta naročam tednik Vestnik.

Naročnino bom poravnal po prejemu položnice.

Podpis:

Izrežite, zalepite na dopianico in pošljite na naslov:

VESTNIK, Titova 29/1, Murska Sobotica.

VESTNIK
V VSAKO
HIŠO